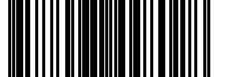

ISBN 978-80-974480-2-8

9 788097 448028

PRIATEĽ – PARTNER – SPOJENEC Pavol Demeš FRIEND – PARTNER – ALLY

Pavol Demeš

PRIATEĽ_PARTNER_SPOJENEC
FRIEND_PARTNER_ALLY

Pavol Demeš

PRIATEĽ_PARTNER_SPOJENEC FRIEND_PARTNER_ALLY

Príbeh slovensko-amerických vzťahov
od Nežnej revolúcie dodnes

The Story of Slovak–American Relations
from the Velvet Revolution until Today

**30 years of U.S.–Slovak bilateral relations
1993–2023**

Pavol Demeš
PRIATEL, PARTNER, SPOJENEC / FRIEND, PARTNER, ALLY

© Pavol Demeš a Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku / Slovak Foreign Policy Association
Január / January 2023
Jazyková úprava / Copy Editing _ Dorota Berecová, Stanislav Dzurjanin
Preklad do anglického jazyka / Translation to English © Translata, spol. s r. o., Pavol Demeš
and Copy Editing Paul Hacker, Ann Johnson
Grafický dizajn / Graphic Design © Zuzana Chmelová
Úprava fotografií / Photo Editing _ Alexander Klinko

Tlač / Print _ Hauerland, s. r. o.
Nepredajné / Not for sale
Tretie, doplnené a rozšírené vydanie / Third updated and expanded version

Veľvyslanectvo USA na Slovensku finančne podporilo vydanie tejto publikácie, pretože ponúka dôležitý pohľad na 30-ročnú spoluprácu medzi Spojenými štátmi a Slovenskom. Avšak názory uvedené v tejto publikácii sú iba autorove a Veľvyslanectvo USA na Slovensku alebo Ministerstvo zahraničných vecí USA nenesie zodpovednosť za ich obsah.

/ The U.S. Embassy in Slovakia financially supported this publication because it offers a valuable overview on the 30-year history of cooperation between the U.S. and Slovakia. However, the views expressed in this publication are those of the author and do not necessarily represent the views of the U.S. Embassy in Slovakia or the U.S. Department of State.

ISBN 978-80-974480-2-8

Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku (SFPA) bola založená v auguste 1993 ako otvorené nestranické diskusné fórum o medzinárodných otázkach a zahraničnej politike. Je najstarším zahranično-politickej think tankom na Slovensku. Jej hlavným cieľom je poskytovať priestor na otvorenú výmenu názorov o zahraničnej politike prostredníctvom seminárov, workshopov, konferencií a publikácií. SFPA publikovala stovky odborných textov, štúdií, komentárov, policy paperov či neperiodických publikácií.

The Slovak Foreign Policy Association (SFPA), founded in August 1993, is an independent, nonpartisan and non-profit organisation. It is the oldest foreign policy think tank in Slovakia. Throughout its program of meetings, seminars, workshops and publications, the SFPA disseminates information about international relations. It has published hundreds of opinions, expert studies, policy briefs, policy papers and books.

Foreword by Rastislav Káčer, Minister of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic

Three decades of the Slovak-American cooperation form a story of friendship, partnership, and Alliance that has successfully transformed from vision to reality. From the expectations and ambitions of a young republic, a mature relationship has developed based on trust, shared fundamental values, and concrete examples of benefits for both sides.

In three decades, we have built a relationship that has repeatedly passed difficult tests. The United States substantially supported us in the period of Euro-Atlantic integration, after the 9/11 attacks we jointly defended democratic society from international terrorism, and recently we have faced the challenge to the European security architecture caused by aggressive actions of Putin's Russia.

Maybe that is why we see the value of the transatlantic partnership mainly in the American military presence in Central Europe, including in our territory. The strength and importance of our partnership is expressed through defense guarantees stemming from Article 5 of the North-Atlantic Treaty, as well as cooperation in the area of modernization of our armed forces, training, and exercises.

The scope of Slovak-American cooperation stretches far beyond our military alliance, though. Challenges we face as two like-minded democratic countries in the age of expansion of authoritarian models of governance include the protection of our communication infrastructure, including social networks and the democratic nature of the Internet, preservation of our technological predominance and independence, security of supply chains in critical sectors, diversification of sources and routes of energy, countering disinformation and its influence on public debate, and protection of the rule of law and democratic institutions, including free media.

The past 30 years of friendship between Washington and Bratislava have confirmed that strong economic, cultural, and people-to-people relations are founded on shared values. We have been enjoying an era of cooperation in the investment, trade, education, and science.

We are following the strong bond established by the Slovak diaspora in the United States at the beginning of the previous century. On historic experience of American support for the creation of the democratic Czechoslovakia. On

Predstov Rastislava Káčera, ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Tri dekády slovensko-americkej spolupráce sú príbehom úspešného napĺňania tézy o priateľstve, partnerstve a spojenectve konkrétnym obsahom. Z očakávaní a ambícií mladej demokratickej republiky sa vyvinul zrelý vzťah založený na vzájomnej dôvere, porozumení v otázkach základných hodnôt a hmatateľných príkladoch obojstrannej výhodnosti.

Za tri desaťročia sme si vybudovali vzťah, ktorý opakovane obstál v neľahkých skúškach: Spojené štaty nás zásadným spôsobom podporili v období integrácie do euroatlantických štruktúr, po útokoch z 11. septembra 2001 sme spoločne bránili demokratickú spoločnosť pred hrozobou medzinárodného terorizmu a najnovšie čelíme otrasmom európskej bezpečnostnej architektúry, ktoré vyvolali agresívne kroky Putinovho Ruska.

Preto dnes azda najsilnejšie vnímame hodnotu transatlantického partnerstva cez americkú vojenskú prítomnosť v stredoeurópskom regióne, a to vrátane spojencov pôsobiacich na našom území. Silu a význam nášho partnerstva potvrdzujú obranné garancie vyplývajúce z článku 5 Severoatlantickej zmluvy, ale tiež spolupráca v oblasti modernizácie ozbrojených súčasťí, výcviku a cvičení.

Množina tém spolupráce v slovensko-amerických vzťahoch však siaha ďaleko za oblasť vojensko-obranného spojenectva. Výzvy, ktorým ako dve podobne zmyšľajúce demokratické krajinu čelíme v čase expanzie autoritárskych modelov vládnutia, zahŕňajú ochranu našej komunikačnej infraštruktúry vrátane sociálnych sietí a demokratickej podoby internetu, udržanie technologickej prevahy a nezávislosti, bezpečnosť dodávateľských sietí v kritických odvetviach, diverzifikáciu zdrojov a trás energií, obmedzovanie vplyvu dezinformácií na verejnú diskusiu a ochranu právneho štátu a jeho inštitúcií, osobitne slobodných médií.

Ostatných 30 rokov priateľstva medzi Washingtonom a Bratislavou potvrdilo, že na pevných hodnotových základoch slovensko-americkej väzby stoja silné hospodárske, kultúrne a medziľudské vzťahy. Zažívali sme a zažívame obdobie expanzie investícií, obchodnej výmeny, vzdelávacej a vedecko-technickej spolupráce.

Nadväzujeme na silné puto, ktoré založila slovenská diaspora v USA ešte začiatkom minulého storočia; na historickú skúsenosť s podporou Spojených

U.S. assistance to the Slovak National Uprising. On the power of enduring relations between the two nations in the dark age of Communism. On the RFE's broadcasts. On the fight against the Coronavirus pandemic.

The excellent relations between Slovakia and the United States are not a result of a simple political decision. To the contrary, they represent a process with deep historic, spiritual, and cultural roots, a process driven by security and economic interests of the country. But it will require effort and awareness by policy-makers to keep this process in good condition, especially while facing an epidemic of populism, disinformation, and degradation of the quality of public discourse.

The award, though, will be that in the uncertain global environment we will always have a friend, partner and ally on the other side of the Atlantic.

štátov pre vznik demokratického Československa; na americkú pomoc Slovenskému národnému povstaniu; na silu nikdy celkom nepretrhnutej väzby medzi dvoma národmi v temnom období komunistickej totality; na vysielanie Rádia Slobodná Európa; na boj proti pandémii koronavírusu.

Vynikajúce vzťahy medzi Slovenskom a Spojenými štátmi nie sú výsledkom jednoduchého politického rozhodnutia. Naopak, predstavujú proces, ktorý má hlboké historické, duchovné, hodnotové a kultúrne korene, proces podporený zrejmými bezpečnostnými a ekonomickými záujmami štátu. Je však zároveň pravdou, že jeho udržiavanie v kondícii si v období rozmachu nezdružívych populistických riešení, dezinformácií a prepadu kultúry verejnej diskusie bude vyžadovať uvedomenosť a úsilie zodpovedných za tvorbu politiky.

Odmienou nám však bude, že aj v neistom globálnom prostredí sa vždy budeme môcť spoľahnúť na priateľa, partnera a spojence spoza Atlantiku.

Foreword by Ambassador Gautam A. Rana

U.S. Ambassador to the Slovak Republic

Each morning, I arrive to work at a building that has seen much. It watched as Slovaks celebrated the creation of Czechoslovakia after World War I and its reestablishment after World War II. It welcomed the first American diplomats in 1948 only to stand empty for 40 years during the Cold War—a symbol of the United States' undeterred commitment to the people of Slovakia. It witnessed the celebration in Hviezdoslav Square on January 1, 1993, as an independent Slovak Republic emerged. As I enter the embassy, I walk past a photo of the Slovak-born Michael Strank raising the U.S. flag in Iwo Jima just days before he paid the ultimate sacrifice. Turning a corner, I come to a photo of Milan Rastislav Štefánik in Washington, dreaming of a Slovakia free from the yoke of imperial powers. By the time I arrive in my office, it is impossible to think of the Slovak-U.S. relationship in abstract terms. Its reminders surround each of us.

For Pavol Demes, this relationship is no abstraction. This 30th anniversary edition of “Friend-Partner-Ally” is a testament to and celebration of the friendship our two countries have shared and continue to share. As we look back over the past 30 years, it is humbling to see the commitment and hard work of the Slovak people to create a resilient democracy that reflects the dreams and aspirations of its people. I am heartened by and celebrate the strategic vision and transatlantic commitment of its leaders. And today, Slovakia’s staunch support for transatlantic values matters more than ever, as Slovakia and the Slovak people generously support Ukraine and Ukrainians after Russia’s brutal, unprovoked invasion in February 2022.

The United States is proud to have played a part in the remarkable story Slovakia has written and continues to write. Our cooperation spans the past, present, and looks into the future. Beginning with the Cleveland and Pittsburgh Agreements in 1915 and 1918, respectively, Czech and Slovak expatriates in the United States worked to establish the first democracy in central Europe after World War I. Supported by U.S. President Woodrow Wilson and anticipating by 30 years the global independence movements after World War II, the formation of Czechoslovakia was one of the first calls for an independent and free country and a significant break from centuries of domination by foreign empires.

Though the shadow of domination fell across Slovakia once again in 1939, the 1944 Slovak National Uprising, to which the United States contributed people

Predstov Gautama Ranu

mimoriadneho a splnomocneného veľvyslance Spojených štátov na Slovensku

Každé ráno prichádzam pracovať do budovy, ktorá toho veľa zažila. Prizerala sa, keď Slováci po prvej svetovej vojne oslavovali vznik Československa, ako aj jeho obnovenie po druhej svetovej vojne. V roku 1948 privítala prvých amerických diplomatov, aj keď krátko nato zostala v období Studenej vojny čakať prázdnia 40 rokov – išlo o symbol neochvejného záväzku Spojených štátov voči slovenskému ľudu. Dňa 1. januára 1993 bola na Hviezdoslavovom námestí svedkom osláv zrodu nezávislej Slovenskej republiky. Pri vstupe do ambasády prechádzam popri fotografiu slovenského rodáka Michaela Stranka, ako vztyčuje na ostrove Iwo Jima americkú vlajku len pár dní pred tým, než podstúpi tú najvyššiu obeť. Keď zájdem za roh, prídem k fotografií Milana Rastislava Štefánika vo Washingtone, kde sníval o Slovensku, ktoré by nebolo v područí imperiálnych mocností. Kým sa ocitnem v kancelárii, prestanú byť slovensko-americké vzťahy abstraktným pojmom. Dôkazy o nich obklopujú každého z nás.

Tieto vzťahy nie sú ničím abstraktným ani pre Pavla Demeša. Vydanie knihy *Priateľ - partner - spojenec* k 30. výročiu ich nadviazania predstavuje svedectvo a oslavu vzájomného pretrvávajúceho priateľstva našich dvoch krajín. Pri pohľade na uplynulých 30 rokov s pokorou sledujeme záväzok a intenzívnu prácu slovenského ľudu pri vytváraní odolnej demokracie, ktorá odráža sny a túžby ľudí. Strategická vízia a transatlantický záväzok zo strany slovenských predstaviteľov ma povzbudzujú a vyzdvihujem ich. Na neochvejnej podpore Slovenska pre transatlantické hodnoty záleží ešte viac ako predtým práve dnes, keď po brutálnej a nevyprovokovanej invázii zo strany Ruska vo februári 2022 Slovensko a slovenský ľud štedro podporujú Ukrajinu a ukrajinský ľud.

Spojené štáty s hrdosťou zohrali svoju úlohu v pozoruhodnom príbehu, ktorý Slovensko písalo a píše i nadalej. Naša spolupráca sa klenie ponad minulosť i súčasnosť a hľadí do budúcnosti. Už od čias Clevelandskej dohody v roku 1915 a Pittsburgskej dohody v roku 1918 sa českí a slovenskí vysťahovalci v Spojených štátoch usilovali vytvoriť po prvej svetovej vojne prvú demokraciu v strednej Európe. Vznik Československa, ktorý mal podporu amerického prezidenta Woodrowa Wilsona, o tridsať rokov predtým svetové hnutia za nezávislosť, ktoré vznikli po druhej svetovej vojne. Predstavoval jedno z prvých volaní po nezávislej a slobodnej krajine a zároveň znamenal zásadné ukončenie storočí nadvlády cudzích riš.

and supplies, was an important effort to push the Nazis out of Slovak territory. With the Communist takeover in 1948, the Czechoslovak government closed the then-U.S. consulate in Bratislava in 1950.

Seventy-three years later, Europe—and Slovakia—find themselves in a world remarkably different. The Iron Curtain fell in November 1989, and a mere three years later, Slovakia asserted its sovereignty, establishing an independent, democratic Slovak state on January 1, 1993. The United States has stood with Slovakia since its modern reincarnation, reopening our consulate in May 1991, and then, on January 4, 1993, putting up the shield of a U.S. Embassy in the newly formed republic.

We are friends, partners, and Allies. As I look through the pages of this book, I am struck, once again, by how much we share. The photos alone tell a compelling story of the United States and Slovakia walking side by side together for the last 30 years. And as such we have made the ultimate commitment to defend each other as we would defend ourselves. Following Russia's invasion of Ukraine, U.S. troops stand alongside Slovaks and other NATO Allies in defending Slovakia. The recently signed Defense Cooperation Agreement will further strengthen our security relationship.

Equally important, we share the same values. We stand together against authoritarianism, promoting a free media, fighting corruption, upholding democracy, and protecting the most vulnerable among us. Our people have benefitted from trade and investment that has created thousands of jobs for Slovaks and Americans and increased the prosperity of our nations.

Each evening as I leave the embassy, I walk past the photos and out the doors of the building that has seen much. Those "mystic chords of memory," as Abraham Lincoln called them, remain with me. As I see daily these reminders of our shared history, all that we have written together, I am ever more confident that what we write together in the years to come will be even more significant as our two countries continue to deepen our bonds as friends, partners, and Allies.

Hoci na Slovensko v roku 1939 opäť padol tieň nadvlády, dôležité úsilie pri vytlačení nacistov zo slovenského územia predstavovalo Slovenské národné povstanie v roku 1944, ku ktorému Spojené štáty prispeali z ľudskej i materiálnej stránky. Po prevzatí moci komunistami v roku 1948 československá vláda vtedajší americký konzulát v Bratislava v roku 1950 zatvorila.

Po 73 rokoch sa Európa - a Slovensko - ocitajú v značne odlišnom svete. V novembri 1989 padla Železná opona a len o tri roky neskôr získalo Slovensko suverenitu, keď 1. januára 1993 vznikol samostatný, demokratický slovenský štát. Spojené štáty stáli pri Slovensku od čias jeho moderného znovuzrodenia, keď v máji 1991 znova otvorili konzulát a potom 4. januára 1993 vyvesili štít veľvyslanectva USA v novovznikutej republike.

Sme priatelia, partneri a spojenci. Ako si prezerám stránky tejto knihy, opäť som prekvapený, koľko máme spoločného. Už i len samotné fotografie rozprávajú pútavý príbeh Spojených štátov a Slovenska, ako posledných 30 rokov kráčajú spolu bok po boku. Preto sme sa jednoznačne zaviazali brániť sa návzájom tak, ako by sme sa bránili my sami. Po ruskej invázii na Ukrajinu stojí pri obrane Slovenska americké jednotky po boku Slovákov a ďalších spojencov NATO. Nedávno podpísaná Dohoda o spolupráci v oblasti obrany ešte viac posilní nás bezpečnostný vzťah.

Rovnako dôležité je, že zdieľame tie isté hodnoty. Spolu stojíme proti autoritárskym režimom, keď podporujeme slobodné médiá, bojujeme proti korupcii, presadzujeme demokraciu a chránime tých najzraniteľnejších spomedzi nás. Naši ľudia majú prospech z obchodovania a investícií, ktoré pre Slovákov a Američanov vytvárajú tisíce pracovných miest a zvyšujú blahobyt našich národov.

Vždy, keď večer odchádzam z veľvyslanectva, prechádzam popri fotografiách a vychádzam z dverí budovy, ktorá toho veľa zažila. Rezonujú vo mne tie „tajuplné spevy pamäti“, ako ich nazval Abraham Lincoln. Keď denne vidím to, čo pripomína našu spoločnú história, všetko, čo sme spolu napísali, som si ešte viac istý, že to, čo spolu napíšeme v nadchádzajúcich rokoch, bude ešte významnejšie vďaka tomu, že naše dve krajiny budú i nadalej upevňovať svoje putá ako priatelia, partneri a spojenci.

Foreword by Radovan Javorčík

Slovak Ambassador to the United States

On anniversaries, we evaluate, turn new pages, or open new chapters. There is much to remember in Slovak-American relations after 30 years of modern partnership. This publication brings to the reader a great, unbiased mirror through several chapters. After 30 years, I don't think it's necessary to turn the page or to open a new chapter. Perhaps new and broader subsections will be necessary. But we do not close anything. On the contrary, we continue to do what our friendship, partnership, and alliance is best at. We have open relationships like in a well-written book that can surprise and whose sequels do not have to have permanent characters and cast.

The third decade of American-Slovak relations was not marked by black holes or exaggerated expectations. We pursued and opened new avenues in defense cooperation, energy security, or research. Despite the ill-wishers, no-one lost sovereignty or invention. On the contrary, thanks to the partnership and alliance with the USA, Slovakia is better prepared for the difficult period of confrontation, concocted and forced upon us by Russia's decision to attack Ukraine. I don't just mean timely, strong, and immediate help by the US Army in protecting our airspace, neglected even during times of peace. I mean the recognition that the best solutions are coming not by force but by a joint effort to be first - first in recognition, mitigation and prevention of the challenges and threats ahead of us.

Let's have a look at how we discussed the energy security of Slovakia. We did it together, diving into the real, not theoretical, search for new sources and routes for the supply of energy and raw materials. Certainly, the US does not offer all solutions. We have our interests. But why is it that when we discuss together, we always find a way to strengthen ourselves, open up new possibilities, and protect our individual interests? In Slovak-American relations, not only thanks to the last three decades, but since the first emigrant from Slovakia to America in the 19th century, the principle of respect was untouchable. That is why innovative companies from Slovakia are finding space in the very competitive and unforgiving environment of the USA. Therefore, US Steel is a good partner in the decarbonization of industry in Slovakia.

I am happy about the fact that the most natural form of building people-to-people relations, academic, and cultural exchanges continues. "Fulbright

Predstov Radovana Javorčíka

mimoriadneho a splnomocneného veľvyslance Slovenskej republiky
v Spojených štátach amerických

Pri výročiach sa zväčša hodnotí, obracia list alebo otvára nová kapitola. V slovensko-amerických vzťahoch je po 30 rokoch moderného partnerstva na čo spomínať. Vďačíme tejto publikácii za skvelé, nepokrivené zrkadlo, ktoré poskytuje v jednotlivých kapitolách. Po 30 rokoch si nemyslím, že je potrebné obracať list či otvárať novú kapitolu. Možno budú potrebné nové a obsiahlejšie podkapitoly. Nič neuzatvárame. Naopak, pokračujeme v tom, v čom je naše priateľstvo, partnerstvo a spojenectvo najlepšie. Máme otvorené vzťahy ako v dobre rozčítanej knihe, ktorá vie prekva- piť a ktorej pokračovanie nemusí mať stále osoby a obsadenie.

Tretiu dekádu americko-slovenských vzťahov nepoznačili premrhané príležitosti alebo prehnane očakávania. Sledovali sme a otvorili nové scenáre v oblasti obrannej spolupráce, energetickej bezpečnosti či výskumu. Napriek strašeniu neprajníkov nikto neprišiel o suverenitu ani invenciu. Práve naopak, vďaka partnerstvu a spojenectvu s USA je Slovensko lepšie pripravené na ľažké obdobie konfrontácie, ktorú nám pripravilo a nanútilo rozhodnutie Ruska vojensky zaútočiť na Ukrajinu. Nemyslím tým iba mimoriadne včasné, silné a bezprostrednú pomoc pri ochrane nášho vzdušného priestoru, ktorá bola zanedbaná aj v mierových časoch. Myslím tým pochopenie, že najlepšie riešenia neprichádzajú pod tlakom, ale spoločným úsilím byť prvý - prvý v rozpoznáva- ní, zmierňovaní a prevencii výziev a hrozieb, ktoré sú pred nami.

Pozrime sa na spôsob, akým spoločne diskutujeme o energetickej bezpečnosti Slovenska, o reálnom, nie papierovom hľadaní nových zdrojov a trás dodávok energií a surovín. Isteže, USA neponúkajú všetky riešenia. Máme svoje záujmy. Čím to však je, že ked spolu diskutujeme, vždy nájdeme spôsob, ako sa posilniť, odkryť nové možnosti a ochrániť vlastné záujmy? V slovensko-amerických vzťahoch sa nielen vďaka posledným trom dekádam, ale od prvého vystáhovalca zo Slovenska do Ameriky v 19. storočí zakotvil nedotknuteľný princíp rešpektu. Preto inovatívne firmy zo Slovenska si nachádzajú priestor v prostredí USA, ktoré je veľmi konkurenčné a nič neodpúšťa. Preto US Steel je dobrým partnerom pri dekarbonizácii priemyslu na Slovensku.

Teší ma skutočnosť, že akademické a kultúrne výmeny, najprirodzenejšia forma budovania medziľudských vzťahov, pokračujú. „Fulbrightovci“ na oboch stranách sú veľvyslancami par excellence. Národné české a slovenské múzeum

fellows” on both sides are ambassadors par excellence. The National Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids, Iowa, crosses many lines, including hosting the Slovak National Museum’s largest exhibition outside of Slovakia. The exhibition “Treasures of Slovakia” would be successful anywhere in the world.

The Slovak-American show continues with new ideas: once as a Slovak tango and once as an American foxtrot. What is interesting about it and why does it look good? We always know and respect the rules based on individual freedoms and pursuit of happiness. We can modernize according to what is happening around us. Sure, there are those who don’t want to see our show to succeed because for them it is easier to stay isolated, neutral, and without responsibility. Those who don’t want to see American-Slovak relations flourish as part of larger community of transatlantic nations do not want to see creativity. They do not want to feel that we are doing something because we both want it and it is for the benefit to others.

I am glad that we are setting the stage for the next generations to innovate something different, still understandable, and inspiring. I thank the tireless work of Pavol Demeš, who with his famous camera captures, reminds, and encourages new and bolder moments in the American-Slovak relationship.

a knižnica v meste Cedar Rapids v štáte Iowa prekonávajú mnohé hranice vrátane historicky najväčšej výstavy Slovenského národného múzea mimo Slovensko. Výstava „Poklady Slovenska“ by bola senzáciou kdekoľvek.

Slovensko-americké predstavenie pokračuje s novými nápadmi. Raz v rytme slovenského tanga, inokedy v rytme amerického foxtrotu. Čo je na tom zaujímavé a prečo je to pekné? Vždy poznáme a rešpektujeme pravidlá založené na osobných slobodách a snahe o šťastie. Dokážeme sa modernizovať podľa toho, čo sa deje okolo nás. Iste, sú aj takí, čo nechcú vidieť naše predstavenie ako úspešné, pretože pre nich je lepšie zostať izolovaní, neutrálni a nemáť žiadnu zodpovednosť. Takí, čo nechcú vidieť americko-slovenské vzťahy prekvitať v rámci širšieho spoločenstva transatlantických národov, nechcú vnímať kreativitu a nás pocit, že niečo robíme, lebo jednak to chceme a jednak je to v prospech iných.

Teší ma, že pripravujeme scénu, aby ďalšie generácie prišli s niečím iným, avšak pochopiteľným a inšpirujúcim. Ďakujem neúnavnej práci Pavla Demeša, ktorý so svojím povestným fotoaparátom zachytáva, pripomína a dodáva odvahu hľadať nové a odvážnejsie prvky vo vzťahu USA a Slovenska.

In October 1990 Paul Hacker, the first American diplomat to be stationed in Slovakia in over 40 years, arrived in Bratislava to take up his duties as U.S. consul. The building was shut down at the height of Stalinist oppression in 1950, a little more than two years after Claiborne Pell, then a young American vice consul and later to become chairman of the U.S. Senate Foreign Relations Committee, opened the official U.S. representation at Hviezdoslav Square in Bratislava.

After the fall of the Iron Curtain and the end of the Cold War in 1989, a new stage of exceptionally rich relationships commenced between the transatlantic power and the small country in the heart of Europe, one whose inhabitants share numerous historical and human ties with the United States. Hundreds of thousands of people in the USA claim to be descendants of Slovaks, and it was in the U.S. where the foundations of the common state of the Czechs and Slovaks were laid, a state which emerged in 1918 under the leadership of T. G. Masaryk and M. R. Štefánik. After 1948, for the next four decades, the official communist ideology viewed the United States as its biggest enemy. This did not only complicate traveling significantly, but also it was very dangerous even to listen to the “seditious” radio broadcasting of the Voice of America and Radio Free Europe, or to communicate with relatives and friends who immigrated to the USA, not to mention with any American officials or representatives.

Everything changed after the Velvet Revolution in 1989, and within a very short period of time Slovakia established a multilayered relationship with the USA, much more intense than with any other country. The United States has significantly helped us in overcoming the communist legacy and in becoming a modern state and part of the Euro-Atlantic democratic family. Today, both Slovakia and the USA are partners cooperating in many areas, from politics, economy and military, through science, culture and education all the way to sports. Since the end of 2008, Slovak nationals do not even need a visa to travel to the USA.

Since the arrival of the first American diplomat in Bratislava, the appearance of Hviezdoslav Square has changed significantly. It is more than symbolic

V októbri 1991 prišiel na Slovensko, ktoré bolo vtedy súčasťou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, prvý americký diplomat, konzul Paul Hacker, aby otvoril a vyvetral štyridsať rokov zavretú budovu konzulátu USA na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave. Tú po nástupe komunistov k moci v Československu musel za pomerne dramatických udalostí v roku 1948 opustiť mladý diplomat a budúci senátor Claiborne Pell.

Po páde Železnej opony a ukončení Studenej vojny v roku 1989 sa začína nová etapa výnimočne bohatých vzťahov medzi zaoceánskou veľmocou a malou stredoeurópskou krajinou, ktorej občanov spája so Spojenými štátmi veľa historických a ľudských momentov. V USA sa k slovenským koreňom hlásia stásičce ľudí, tam sa kládli základy spoločného štátu Čechov a Slovákov, ktorý vznikol pod vedením T. G. Masaryka a M. R. Štefánika v roku 1918. Od roku 1948 boli Spojené štáty štyri desaťročia oficiálnej komunistickou ideológiou považované za nepriateľskú krajinu číslo jeden. Nielenže sa tam dalo len veľmi komplikované cestovať, ale počúvať „štavavé“ rozhlasové vysielanie Hlasu Ameriky a Slobodnej Európy či komunikovať s príbuznými a priateľmi, ktorí do USA emigrovali, bolo nebezpečné.

Po Nežnej revolúcii v roku 1989 sa všetko zmenilo a pravdepodobne so žiadou inou krajinou Slovensko nenadviazalo v krátkom čase také mnohovrstevné vzťahy ako s USA. Spojené štáty nám významne pomohli prekonáť dedičstvo komunizmu a stať sa moderným štátom, zakotveným do euroatlantickej demokratickej rodiny. Slovensko a USA sú dnes partnermi, spolupracujúcimi v najrôznejších oblastiach - politikou, ekonomikou a armádou počnúc, vedou, kultúrou, školstvom a športom končiac. Od konca roku 2008 slovenskí občania pri ceste do USA nepotrebujú víza.

Od príchodu prvého amerického diplomata do Bratislavu sa zásadne zmenil charakter Hviezdoslavovho námestia. Je viac ako symbolické, že dnešná budova americkej ambasády na Slovensku je v priamom dotyku s budovou veľvyslanectva nášho dobrého suseda - Českej republiky - a tá zasa s budovou zjednoteného Nemecka, motora európskej integrácie.

Cieľom tejto publikácie je pozastaviť sa pri miľníkoch slovensko-amerických vzťahov za ostatné tri desaťročia a spomenúť si na kľúčových diplomatov,

that the building of the current American embassy in Slovakia stands right next to the embassy of our good neighbor – the Czech Republic, which is itself right next to the building of united Germany – the driving force of European integration.

The objective of this publication is to point out the milestones of the Slovak-American relationship over the past three decades and to remember the key diplomats who together with their staffs operated in Bratislava and Washington during this period. I had the opportunity to know many of them in person and I would like to pay tribute to them for what they have done to make this such a mutual success story. At the same time, I would like to thank the numerous diplomats, friends, and acquaintances who played an important role in this transatlantic endeavor for their invaluable information and remarks on my manuscript. My thanks also go to the Press Agency of the Slovak Republic (TASR) for providing photographs and data from its database. I wish to express my gratitude to the Slovak Foreign Policy Association for publishing this second edition of my book.

ktorí počas tohto obdobia slúžili so svojimi tími v Bratislave a vo Washingtone. Mal som možnosť ich osobne poznať a chcem im vziať hold za to, čím prispeli k nášmu úspešnému napredovaniu. Zároveň chcem podakovať za cenné informácie a poznámky k rukopisu mnohým diplomatom, priateľom a znáym, ktorí boli súčasťou tohto transatlantického príbehu. Moja vďaka patrí aj Tlačovej agentúre Slovenskej republiky (TASR) za poskytnutie fotografií a údajov z jej databázy a Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku za pomoc pri vydaní tejto publikácie.

Prehistory and Claiborne Pell

The United States established a diplomatic relationship with Czechoslovakia in 1919 by opening an embassy in Prague. After WWII, in 1947, the American government got hold of the classicist building at the now Hviezdoslav Square for diplomatic purposes. According to historical sources, in the 19th century the building was used by a steam printer. From 1868, it was an art studio of the famous photographer Eduard Nepomuk Kozics.

His family sold the building in 1926 to the photography company Boček and Valentík, and later it became the headquarters of the German Commercial Bank. Vice Consul Claiborne Pell came to Bratislava in November 1947 in order to open a consulate general here. After a preparatory stage, the consulate was opened on March 1, 1948, a few days after the communist revolution on February 25. Pell was able to stay in Slovakia for six more months. Reprisals against the employees of the consulate, including imprisonments in the Leopoldov penitentiary resulting in the death of the several prisoners branded as imperialist spies, continued until May 27, 1950 when the consulate was closed for good. A Slovak-born American named John Hvasta, who was an assistant to Vice Consul Pell, experienced some very difficult moments of imprisonment and then escaped. After roaming the country for two years, he sought refuge in the U.S. Embassy in Prague and was finally repatriated in 1954. It was not until the events of late 1989 that he was able to return to visit Slovakia.

Senator Pell who for some time served as the chairman of the Senate Foreign Relations Committee died on January 1, 2009, at the age of 90. He lived to witness the fall of the communist regime in Czechoslovakia, the speech of Václav Havel in the Congress and the visit of Slovak representatives led by Alexander Dubček in Washington. He took part in reopening the U.S. Consulate in Bratislava, embraced the formation of an independent democratic Slovakia, as well as our joining NATO and the EU. He still could write an introduction to the book of his successor – Paul Hacker, which was published in 2010, and in which he recalled his heartfelt ties to Slovakia and its people.

- Dobová fotografia Hviezdoslavovo námestia v Bratislave, máj 1945. V pozadí budúca budova amerického veľvyslanectva. Foto: TASR.
- *Historical image of Hviezdoslav Square in Bratislava, May 1945. Future U.S. Embassy building in the background. Photo: TASR.*

- Prezident Československa V. Havel počas prvej návštavy Washingtonu vo februári 1990. Foto: archív O. Gunovského a M. Rokus.

President of Czechoslovakia Václav Havel, during his first visit to Washington in February 1990. Photo: archive of Oliver Gunovský and Monika Rokus.

←

- Delegácia Verejnosti proti násiliu počas návštavy Washingtonu v máji 1990. Sprava J. Budaj, A. Dubček a M. Kňažko. Foto: archív O. Gunovského a M. Rokus.

Delegation of Public Against Violence during the visit to Washington in May 1990. Pictured from right to left: Ján Budaj, Alexander Dubček and Milan Kňažko. Photo: archive of Oliver Gunovský and Monika Rokus.

← ←

- Predseda Federálneho zhromaždenia ČSFR A. Dubček s deťmi krajanov vo Washingtone v máji 1990. Foto: archív O. Gunovského a M. Rokus.

Chairman of the Federal Assembly of the ČSFR Alexander Dubček with the children of Slovak compatriots in Washington in May 1990. Photo: archive of Oliver Gunovský and Monika Rokus.

←

Spojené štáty uzavreli diplomatické vzťahy s Československom v roku 1919 a otvorili v Prahe veľvyslanectvo. Po druhej svetovej vojne v roku 1947 získala americká vláda na diplomatické účely klasicistickú budovu na dnešnom Hviezdoslavovom námestí. Podľa historických prameňov v budove sídlili v 19. storočí tlačiarne poháňané parou. Od roku 1868 tam mal ateliér slávny fotograf Eduard Nepomuk Kozič. Jeho rodina priestory predala v roku 1926 fotografickej firme Boček a Valentík a potom v nich sídliala Nemecká obchodná banka.

Vicekonzul Claiborne Pell prišiel do Bratislavu v novembri 1947, aby tam otvoril generálny konzulát. Po prípravných prácach sa tak stalo 1. marca 1948, len niekoľko dní po komunistickej revolúcii 25. februára. Na Slovensku mohol zostať už len približne šesť mesiacov. Represálie voči zamestnancom konzulátu, ktorých označovali ako imperialistických špiónov, vrátane uväznení so smrteľnými následkami vo väznici v Leopoldove, pokračovali a 27. mája 1950 bol konzulát definitívne zatvorený. Slovák John Hvasta, ktorý bol asistentom konzula Pella a prežil si kruté chvíle väznenia a útek, sa dočkal satisfakcie v podobe návratu na Slovensko počas novembrových udalostí roku 1989. Zomrel na Floride v roku 2013.

Senátor Pell, ktorý bol istý čas predsedom zahraničného výboru Senátu, zomrel 1. januára 2009 vo veku 90 rokov. Dožil sa pádu socializmu v Československu, prejavu Václava Havla v Kongrese, návštavy slovenských študentov i Alexandra Dubčeka vo Washingtone. Zúčastnil sa na znovaotvorení konzulátu USA v Bratislave, privítal vznik samostatného demokratického Slovenska, ako aj nás vstup do NATO a Európskej únie. Ešte stihol napísť úvod ku knihe svojho nástupcu Paula Hackera, publikovanej v roku 2010, v ktorom sa vyznáva zo svojho vrúcneho vzťahu k Slovensku.

Opening of the consulate building and discovering of America

The beginnings of American diplomacy in Slovakia after the fall of the communist regime are described in detail in the recently published book, *Slovakia on the Road to Independence* by Paul Hacker, who worked in Slovakia between October 1990 and July 1993, first as the head of the U.S. Consulate and then, after opening the independent embassy, as chargé d'affaires.

A view of the birth of Slovak diplomacy, of the struggle between Prague and Bratislava and the formation of the Slovak-American relationship, is also offered by the book of the Slovak diplomat Miroslav Mojžita – Kňažko/Demeš/Kňažko: *The formation of Slovak diplomacy between 1990 and 1993*, Bratislava, 1994. Paul Hacker came to Bratislava with his wife Eeva as a pioneer of diplomacy at a unique historical turning point – the transition from a totalitarian regime to a pluralist democracy and the birth of a new state. He came to a country that he knew well from his previous studies and work at the State Department. All of Czechoslovakia was in a state of euphoria celebrating its newly-gained freedom and the removal of the communication barrier with the democratic world. Former dissidents and university students were taking

- Otvorenie konzulátu v Bratislave 27. mája 1991. Zlava J. Hvasta, N. Pellová, predsedka Slovenskej ligy v Amerike D. Tanzone, senátor C. Pell a veľvyslankyňa S. T. Blacková. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- Opening of the U.S. Consulate in Bratislava on May 27, 1991. Pictured from left to right: John Hvasta, Mrs. Nuala Pell, Chairman of the Slovak League in America Daniel Tanzone, Senator Claiborne Pell and Ambassador Shirley Temple Black. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

Otvorenie budovy konzulátu a objavovanie Ameriky

O začiatkoch fungovania americkej diplomacie na Slovensku po páde komunizmu máme dobrý prehľad najmä vďaka knižnej publikácií *Slovensko 1990 – 1993. Spomienky amerického diplomata z pera Paula Hackera*, ktorý na Slovensku pôsobil od októbra 1990 do leta 1993 najprv ako vedúci konzulátu a po otvorení samostatnej ambasády ako chargé d'affaires. Pohľad na zrod slovenskej diplomacie, polemiky medzi Prahou a Bratislavou, ako aj formovanie slovensko-amerických vzťahov ponúka tiež dielo nášho diplomata Miroslava Mojžitu Kňažko/Demeš/Kňažko: *Formovanie slovenskej diplomacie v rokoch 1990 až 1993*.

Paul Hacker prišiel do Bratislavu so svojou manželkou Eevou ako diplomatický pionier v unikátnom čase historického zlomu – prechodu z totalitného režimu na pluralitnú demokraciu a zrodu nového štátu. Prišiel do krajinu, ktorú zo svojich predchádzajúcich štúdií a z práce na ministerstve zahraničných vecí dôverne poznal. V celom Česko-Slovensku vládla v tom období eufória z novonadobudnej slobody a odstránenia komunikačnej bariéry s demokratickým svetom. Bývalí disidenti a vysokoškolskí študenti sa u nás dostávali do kľúčových pozícii a artikulovali záujmy slobodnej krajinu aj počas prvých cest do USA, ktoré sa uskutočnili ešte pred Hackerovým príchodom.

Amerika bola fascinovaná nekrvavým pádom komunistických režimov vo východnej Európe a ukončením Studenej vojny. Ochotu podať pomocnú ruku deklarovali nielen predstavitelia administratívnych, kultúrnych, podnikateľských, cirkevných, krajanských a rôznych mimovládnych inštitúcií či bežní ľudia. Slovenskí i českí krajania individuálne aj prostredníctvom svojich organizácií s entuziazmom pomáhali pri prerode svojej bývalej vlasti alebo vlasti svojich predkov formou materiálnej a finančnej pomoci či otváraním dverí a nadvádzovaním kontaktov.

V Česko-Slovensku sa po novembrových udalostiach stal prezidentom známy dramatik Václav Havel a už niekoľko mesiacov pred pádom komunizmu u nás ako veľvyslankyňa USA pôsobila bývalá hollywoodska herečka Shirley Temple Blacková. Na postoch ponovembrových česko-slovenských veľvyslancov vo Washingtone sa striedali bývalí disidenti a blízki spolupracovníci prezidenta Havla – Rita Klímová a Michael Žantovský.

key positions and articulating the interests of the free country, also during the first flights to America that took part even before his arrival.

America was fascinated by the non-violent fall of the communist regimes in the Eastern Europe and the end of the Cold War. A willingness to lend a helping hand was demonstrated not only by members of George H. W. Bush's administration, but also by numerous educational, cultural, business, religious, expat and nongovernmental organizations and the common people. The Slovak and Czech expatriates were enthusiastic to help both individually and through their organizations in the process of transforming their former motherland, or the motherland of their ancestors, by providing material or financial help, and by opening new doors and establishing contacts.

After the events of November, the well-known dramatist Václav Havel became president of Czechoslovakia (the former Hollywood actress Shirley Temple Black had arrived in Prague as the U.S. ambassador several months before the fall of communism). The office of post-November Czechoslovak ambassador in Washington was taken in turns by former dissidents and close collaborators of President Havel – Rita Klímová and Michael Žantovský.

During the first post-revolution months, Slovakia was visited by several individuals and delegations representing Slovak-American organizations, such as the Slovak League of America, the First Catholic Slovak Union, as well as a delegation led by politician, Martin Kvetko, which prompted the revival of the Democratic party in Czechoslovakia. The delegation brought, as a gift, a copy of the Pittsburgh Treaty. Another visitor was Reverend Dušan Tóth, the representative of the Slovak World Congress.

Soon after the democratic changes, both Prague and Bratislava saw the arrival of representatives of American grant organizations, such as the Open Society Institute, Mott Foundation, Rockefeller Brothers Fund, Ford Foundation, National Endowment for Democracy, and Foundation for a Civil Society, which were later joined by the National Democratic Institute, International Republican Institute, German Marshall Fund of the United States, International Youth Foundation, Partners for Democratic Change, and others. They were quick to react to the new situation and the call for help in building an open, democratic society and "returning to Europe".

The private and government donors, universities and different non-governmental organizations provided invaluable financial, material and human help at this turning point in time and in the years that followed. They helped us

V prvých porevolučných mesiacoch prišlo na Slovensko viacero jednotlivcov i delegácií krajanských organizácií z USA, napríklad zo Slovenskej ligy v Amerike, Prvej katolíckej slovenskej jednoty, ako aj delegácia Demokratickej strany z USA pod vedením Martina Kvetka, na ktorej podnet sa u nás obnovila Demokratická strana a ktorá do daru priniesla kopiu Pittsburgskej zmluvy. Zavítal k nám aj predstaviteľ Svetového kongresu Slovákov reverend Dušan Tóth.

Čoskoro po demokratizačných zmenách prišli do Prahy i Bratislavu predstavitelia amerických grantových organizácií, napríklad Open Society Institute, Mott Foundation, Rockefeller Brothers Fund, Ford Foundation, National Endowment for Democracy, Foundation for a Civil Society, ku ktorým sa neskôr pridali National Democratic Institute, International Republican Institute, German Marshall Fund of the United States, International Youth Foundation, Partners for Democratic Change a ďalší. Promptne zareagovali na novú situáciu a volanie po pomoci pri budovaní otvorennej, demokratickej spoločnosti a „návrate do Európy“. Súkromní a vládni donori, univerzity a rôzne mimo-vládne organizácie nám v tých zlomových obdobiach i nasledujúcich rokoch

• Slávnostné otvorenie amerického konzulátu v Bratislave 27. mája 1991. Zľava senátor C. Pell, velvyslankyňa S. T. Blacková, premiér J. Čarnogurský, minister J. Dienstbier a konzul P. Hacker. Foto: TASR.

• Festive opening of the American consulate in Bratislava on May 27, 1991. Pictured from left to right: Senator Claiborne Pell, Ambassador Shirley Temple Black, Prime Minister Ján Čarnogurský, Foreign Minister Jiří Dienstbier and U.S. Consul Paul Hacker. Photo: TASR.
→

form new organizations, alliances and forums that had a crucial impact on the formation of civil society and new public service in Slovakia. This part of the American help was described in my earlier book, *A Collective Portrait*.

In February 1990, a truly historic breakthrough historic visit to America was led by President Havel. Among the participants were also the Slovak leaders of the Velvet Revolution, such as Ján Budaj, Milan Kňažko, Miroslav Kusý, Eugen Gindl, František Mikloško, Martin Bútor, and the Slovak students Svetoslav Bombík and Boris Strečanský. The Slovak students, enthusiastic about the U.S. reaction to the Velvet Revolution, persuaded the leaders of the Ministry of Education of the SR to send a delegation across the ocean to present Slovakia and obtain the first scholarships. In April 1990, a team of ten student representatives, tutors and ministry employees embarked on a tour of government institutions, universities, and expat organizations. David P. Daniel, John Hvasta, and many other expatriates lent them a helping hand.

In the beginning of May 1990, a Slovak delegation of about fifty politicians and representatives of political and social life flew to Canada and the USA. It was led by the Chairman of the Federal Assembly Alexander Dubček, Chairman of the Slovak National Council Rudolf Schuster and the Prime Minister of the Slovak Republic Milan Čiš. In Canada, the delegation took part in a meeting of the Slovak World Congress. In the USA, they met our expatriates in the holiday resort, Mount Airy Lodge in Pennsylvania, built by their fellow-countryman Emil Vágner. Before returning back, the large Slovak group also visited New York and UN headquarters.

In May, one month before the first free parliamentary elections, a delegation consisting of the leaders of Public Against Violence Ján Budaj, Milan Kňažko and the hero of the Prague Spring Alexander Dubček visited Washington with the support of the National Endowment for Democracy. Besides conducting negotiations in the U.S. Congress, the Slovak representatives were also received by Secretary of State James Baker. American University in Washington awarded Alexander Dubček the honorary doctorate during this visit.

After the elections in June 1990, Vladimír Mečiar became the Prime Minister and Milan Kňažko became a minister at the newly constituted Ministry of International Relations (August 1990).

poskytli zásadnú finančnú, materiálnu a ľudskú pomoc okrem iného pri tvorbe nových organizácií, aliancií a fórum, ktoré mali rozhodujúci vplyv na vznik občianskej spoločnosti a novej správy vecí verejných na Slovensku. Tejto oblasti americkej pomoci sa venuje moja samostatná knižná publikácia *Kolektívny portrét*, ktorá vyšla roku 2012.

Na prelomovej a vskutku historickej návštive USA vedenej prezidentom Havlom vo februári 1990 sa zúčastnili i slovenskí lídri Nežnej revolúcie, medzi inými Ján Budaj, Milan Kňažko, Miroslav Kusý, Eugen Gindl, František Mikloško, Martin Bútor a za slovenských študentov Svetoslav Bombík a Boris Strečanský. Slovenskí študenti nadšení z reakcie USA na Nežnú revolúciu presvedčili vedenie Ministerstva školstva SR, aby vyslalo cez oceán delegáciu, ktorá by predstavila Slovensko a získala prvé štipendiá. Desaťčlenný tím zástupcov študentov, pedagógov a zamestnancov ministerstva sa vydal v apríli 1990 na turné po vládnych inštitúciach, univerzitách a krajských organizáciách. Skupine pritom podali pomocnú ruku David P. Daniel, John Hvasta a mnogí ďalší krajania.

Začiatkom mája 1990 odletela do Kanady a USA asi päťdesiatčlenná slovenská delegácia zložená z politikov a predstaviteľov politického a spoločenského života. Na jej čele boli predseda Federálneho zhromaždenia ČSFR Alexander Dubček, predseda Slovenskej národnej rady Rudolf Schuster a predseda vlády Slovenskej republiky Milan Čiš. V Kanade sa zúčastnila na zasadnutí Svetového kongresu Slovákov. V USA sa stretla s krajanmi v známom rekreačnom stredisku Mount Airy Lodge v Pensylvánii, ktoré vybudoval krajan Emil Vágner, a pred odletom početná slovenská skupina navštívila ešte New York a sídlo OSN.

Za pomoci National Endowment for Democracy absolvovala v máji, mesiac pred prvými slobodnými parlamentnými voľbami, vo Washingtone bohatý program delegácia lídrov Verejnosti proti násiliu v zložení Ján Budaj, Milan Kňažko a hrdina pražskej jari Alexander Dubček. Okrem rokovania v Kongrese prijal slovenských predstaviteľov i minister zahraničných vecí James Baker. Alexandrovi Dubčekovi udелиala Americká univerzita čestný doktorát.

Po júnových voľbách v roku 1990 sa na Slovensku stal premiérom Vladimír Mečiar a ministrom novootvoreného ministerstva medzinárodných vzťahov v auguste 1990 Milan Kňažko.

Commencement of activity of the consulate and Ministry of International Relations of the SR

After arriving in Bratislava, Paul Hacker temporarily carried out his activity from Hotel Devín. After several months of reconstruction work, the original building of the consulate was ready to be reopened. To obtain historic satisfaction, on May 27, 1991, Senator Claiborne Pell, who was forced to leave the consulate several months after he opened it, took part in the festivities as a guest of honor. The honored guest from Washington was accompanied by the U.S. ambassador Shirley Temple Black and the Minister of Foreign Affairs of the Czechoslovak Federation Jiří Dientsbier. At the opening ceremony, the Slovak National Council was represented by its Chairman František Mikloško and the Slovak government by the newly appointed Prime Minister Ján Čarnogurský (he headed the government formed after the vote of no confidence in Vladimír Mečiar, from April 1991 until June 1992) and the Minister of International Relations Pavol Demeš, who had replaced Milan Kňažko.

In the makeshift premises, the small team at the American Consulate began developing a number of activities as the interest in cooperation with the USA was immense. Besides the normal agenda, they also focused on providing information about the United States. As soon as in October 1991, in the consulate building a public USIS (United States Information Service) library was opened led by Beth Richie Poisson (today, the exchange and educational programs are organized by the embassy and two American Spaces centers in Košice and Banská Bystrica).

In January 1992, Patricia Lerner came to Bratislava to open and lead (until 1996) the office of the US Agency for International Development-USAID (the agency terminated its activities in 2003). Under the leadership of Nora Hložeková, the Fulbright Commission for Educational Exchange (still active today) played an invaluable role in forming the new scientific and research base of Slovakia. The committee helped organize the studies of dozens of talented professionals. Leighton Klevana who opened and led the Bratislava branch of the Czech and Slovak American Enterprise Fund did an outstanding job in cultivating the new entrepreneurial environment and economic cooperation. The consulate also helped organize trips of numerous Americans to Slovakia, whether as a part of governmental programs, such as the American Peace Corps, or volunteer programs focusing on teaching English such as Education for Democracy USA coordinated by Ann Gardner of Mobile, Alabama, and Students for Czechoslovakia led by Georgetown University

Začatie činnosti konzulátu a Ministerstva medzinárodných vzťahov SR

Paul Hacker po príchode do Bratislavu úradoval dočasne v hoteli Devín a po niekoľkomesačnej renovácii pôvodnej budovy pripravil konzulát na slávostné otvorenie. Aby bolo historickej spravodlivosti urobené zadosť, 27. mája 1991 sa na slávostnom akte zúčastnil ako čestný host senátor Claiborne Pell, ktorý musel pred štyridsiatimi rokmi budovu nútene opustiť. Vzácneho hosta z Washingtonu sprevádzala veľvyslankyňa USA Shirley Templová Blacková a minister zahraničných vecí ČSFR Jiří Dienstbier. Za Slovenskú národnú radu bol prítomný jej predseda František Mikloško a slovenskú vládu na otvorení konzulátu reprezentoval čerstvo vymenovaný premiér Ján Čarnogurský (stál na čele vlády utvorenej po vyslovení nedôvery V. Mečiarovi od apríla 1991 do júna 1992) a minister medzinárodných vzťahov Pavol Demeš, ktorý na tomto poste vystriedal M. Kňažku.

Malý tím amerického konzulátu začal v provizórnych podmienkach množstvo aktivít, súvisiacich s veľkým záujmom o spoluprácu s USA. Okrem konzulárnej agendy sa sústredoval na informovanie o Spojených štátach, oblasť školstva, kultúry, rozvoj občianskych aktivít. Už v októbri 1991 bola v budove konzulátu otvorená pre verejnosť knižnica Americkej informačnej služby (USIS), ktorú viedla Beth Richieová Poissonová (dnes informačné, výmenné a vzdelávacie programy poskytuje ambasáda a dve centrá American Spaces v Košiciach a Banskej Bystrici).

V januári 1992 prichádza do Bratislavu Patricia Lernerová, aby otvorila až do roku 1996 viedla kľúčovú organizáciu americkej vládnej pomoci - Agentúru USA pre medzinárodný rozvoj (USAID), ktorá svoju činnosť definitívne ukončila až v roku 2003. Neoceniteľnú úlohu pri vytváraní novej vedeckovo-výskumnej základnej demokratickej krajiny zohrala pod vedením Nory Hložkovej Fulbrightova komisia pre vzdelávanie výmeny (je aktívna dodnes), prostredníctvom ktorej absolvovali študijné pobytu desiatky talentovaných odborníkov. Pri kultivácii nového podnikateľského prostredia a ekonomickej spolupráce urobil záslužnú prácu Leighton Klevana, ktorý otvoril a viedol bratislavskú pobočku Českého a slovenského podnikateľského fondu.

Konzulát bol nápadomocný pri príchode množstva Američanov na Slovensko, či už v rámci vládnych programov, akými boli Americké mierové zbory, alebo dobrovoľníckych programov zameraných na výučbu angličtiny, napríklad Education for Democracy/USA, ktorý koordinovala Ann Gardnerová z Mobile

students Anne Clunan and David Catania. At that time, the most important official American visit to Slovakia was by the U.S. Vice President Dan Quayle at the East-West Summit in Bardejov in June 1991, organized by the New York based Institute for EastWest Studies. During this summit, Quayle met with Chairman of the Slovak National Council František Mikloško and Slovak Prime Minister Ján Čarnogurský.

In July 1991, Ján Holčík, Minister of Industry in the Čarnogurský administration, went on a business trip to the USA and Canada, where he conducted numerous negotiations with the representatives of economic and political organizations and met with the renowned political scientist and geostrategist Zbigniew Brzezinski. Holčík described his journey and the talks about the future of Czechoslovakia in his autobiography *Being There*, which was published in 2009.

In October 1991, Pavol Demeš, the Slovak Minister of International Relations was part of a delegation led by the president of the ČSFR, Vaclav Havel, who was received by President Bush. This was the first time when an official representative of the Slovak government was received at the White House. By doing so, the American administration tried to react to the ongoing dialogue about competences within the then Czechoslovakia. Besides that, Demeš also visited the U.S. alone twice.

After the parliamentary elections in June 1992, the post of prime minister was again taken by Vladimír Mečiar and that of minister of international relations by Milan Kňažko. In the Czech Republic, Václav Klaus became the new dominant political figure. As it turned out, these politicians steered developments towards the end of the common state of Czechs and Slovaks.

In summer of 1992, when heated debates about the future of Czechoslovakia were taking place, two prominent senators, George J. Mitchell (Senate Majority Leader) and Claiborne Pell, paid a visit to Bratislava. We have learned from the memoirs of Paul Hacker that Sen. Pell, unlike the official U.S. Administration, viewed the emancipation effort of Slovakia with sympathy. In the autumn of 1992, Michal Kováč, then chairman of the Federal Assembly of the Czechoslovak Federative Republic, visited Washington to negotiate with American officials about future relationships and cooperation between Slovakia and the USA after the upcoming division of the federation.

In these changing times, the American Embassy in Prague was headed by Adrian Basora, who had replaced Ambassador Shirley Temple Black in the spring of 1992.

- Prezident G. H. W. Bush prijíma v Bielom dome ministra medzinárodných vzťahov SR P. Demeša ako člena delegácie prezidenta Česko-Slovenska V. Havla v októbri 1991. Foto: TASR.
→

- President George H.W. Bush receives in the White House the Slovak Minister of International Relations Pavol Demeš, member of the delegation of President of Czechoslovakia Václav Havel in October 1991. Photo: TASR.
→

- Posledný veľvyslanec USA v ČSFR Adrian Basora. Rozlúčková návšteva u premiéra V. Mečiara v Bratislave, december 1992. Foto: TASR.

- The farewell call of the last U.S. Ambassador to Czechoslovakia Adrian Basora on Slovak Prime Minister Vladimír Mečiar on December 1992. Photo: TASR.
→

The consulate general turns into an embassy

When the consulate was starting its activities, few had expected that Czechoslovakia was going to be divided. After the painful division of Yugoslavia and the Soviet Union, Washington would have preferred the preservation of the federation, striving to take into account in its politics and practical aid the specifics and requirements of Slovakia. The developments, however, took a much faster pace, and in January 1993 Czechoslovakia was peacefully divided into two independent states. The United States was among the first countries to acknowledge the independence of Slovakia when, on January 1, diplomatic documents were signed by U.S. President George Bush and Slovak Prime Minister and Acting President Vladimír Mečiar. Headed by Milan Kňažko, the Ministry of International Relations was transformed into the Ministry of Foreign Affairs of the now fully sovereign Slovak Republic. Michal Kováč, the former chairman of the Czech-Slovak Parliament, which adopted the political resolution to divide the common state, was elected the first President of the independent Slovak Republic on March 2.

- Slávostné otvorenie veľvyslanectva USA na Slovensku 4. januára 1993. Zľava chargé d'affaires P. Hacker, predsedu zahraničného výboru parlamentu SR I. Laluhu a minister zahraničných vecí SR M. Kňažko. Foto: TASR.
- Festive opening of the U.S. Embassy in Slovakia, January 4, 1993. Left to right: Chargé d'Affaires Paul Hacker, Slovak Parliament Foreign Affairs Committee Chairman Ivan Laluhu and Slovak Foreign Minister Milan Kňažko. Photo: TASR.

v štáte Alabama, a Students for Czechoslovakia, ktorí viedli študenti z Georgetownskej univerzity Anne Clunanová a David Catania. Najvýznamnejšou americkou vládnou návštevou Slovenska v tomto období bola účasť viceprezidenta USA Dana Quayleho na samite Východ - Západ v Bardejove v júni 1991, ktorého hlavným organizátorom bol Institute for EastWest Studies z New Yorku. Počas tohto podujatia sa D. Quayle stretol aj s predsedom Slovenskej národnej rady Františkom Mikloškom a predsedom vlády SR Jánom Čarnogurským.

V júli 1991 odcestoval na pracovnú cestu do USA a Kanady minister priemyslu Čarnogurského vlády Ján Holčík, aby sa popri početných rokovaniach s predstaviteľmi ekonomických a politických kruhov stretol i so známym zahraničnopolitickým stratégom Zbigniewom Brzezinským. O tejto ceste, vrátane rozhovorov o budúcnosti Česko-Slovenska, minister Holčík pútavo píše vo svojej autobiograficky ladenej knižnej publikácii *Bol som pri tom*, ktorá vyšla v roku 2009.

V októbri 1991 bol v užšej delegácii prezidenta ČSFR V. Havla, ktorú prijal prezent George H. W. Bush, i predstaviteľ slovenskej vlády - minister medzinárodných vzťahov P. Demeš. Po prvý raz tak oficiálne prijali predstaviteľa slovenskej vlády v Bielom dome, čím sa americká administratíva snažila reagovať na prebiehajúci dialóg o kompetenciách v rámci Česko-Slovenska. Okrem toho P. Demeš uskutočnil dve samostatné návštevy USA.

Po júnových parlamentných voľbách v roku 1992 sa do kresla premiéra SR opäť vracia V. Mečiar a na post ministra medzinárodných vzťahov M. Kňažko. V Českej republike sa dominantnou politickou postavou stal Václav Klaus. Neskôr sa ukázalo, že títo politici nasmerovali vývoj k ukončeniu spoločného štátu Čechov a Slovákov.

V lete 1992, teda v čase vášnivých diskusií o budúcom osude Česko-Slovenska, navštívili Bratislavu prominentní senátori George J. Mitchell (vodca demokratickej väčšiny v Senáte) a C. Pell. Z memoárov P. Hackera sa dozvedáme, že senátor Pell, na rozdiel od oficiálnej politiky USA, vnímal emancipačné úsilie Slovenska s porozumením. Na jeseň 1992 navštívil Washington vo funkcií predsedu Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky Michal Kováč a rokoval s americkými predstaviteľmi aj o perspektívach vzťahov a spolupráce medzi Slovenskom a USA po blížiacom sa rozdelení federácie.

V tomto prelomovom období už pôsobil na čele americkej ambasády v Prahe Adrian Basora, ktorý na jar 1992 vystriedal veľvyslankyňu Shirley Templovú Blackovú.

Z generálneho konzulátu veľvyslanectvo

- Rozlúčková návštěva
charge d'affaires
P. Hackera u premiéra
SR V. Mečiara v júli
1993. Foto: TASR.

- The farewell call of
Chargé d'Affaires
Paul Hacker on
Slovak Prime Minister
Vladimír Mečiar in
early July 1993. Photo:
TASR.

←

- Prijatie novej chargé d'affaires
Eleanor Sutterovej u prezidenta
SR M. Kováča v júli 1993.
Foto: TASR.

- Initial call by the new U.S.
Chargé d'Affaires Eleanor Sutter
on Slovak President Michal Kováč
in July 1993. Photo: TASR.

→

- Americký veľvyslanec
T. Russell a minister
zahraničných vecí SR
E. Kukan podpisujú
dohodu o založení
Fulbrightovej komisie
22. septembra 1994.
Foto: TASR.

- U.S. Ambassador
Theodore Russell and
Slovak Minister of
Foreign Affairs Eduard
Kukan sign an agreement
creating the J.W.
Fulbright Commission
on September 22, 1994.
Photo: TASR.

←

- Prvé prijatie prezidenta SR
v Bielom dome v apríli 1993.
Zľava P. Demeš, poradca
prezidenta SR, prezent
SR M. Kováč, prezent
USA B. Clinton, minister
zahraničných vecí SR
J. Moravčík. Foto: Biely dom.

- First visit of a Slovak
president to the White House
on April 1993. Pictured
from left to right: Foreign
Affairs Advisor to the Slovak
President Pavol Demeš,
Slovak President Michal
Kováč, U.S. President Bill
Clinton, Slovak Foreign
Minister Jozef Moravčík.
Photo: The White House.

↓

Pri počiatocnom rozbehu aktivít konzulátu mälokto rátal s tým, že Česko-Slovensko sa rozdelí. Washington sa v časoch bolestí spojených s delením Juhoslávie a Sovietskeho zväzu prikláňal k udržaniu federácie, pričom sa snažil pri svojej politike a praktickej pomoci zohľadňovať špecifické podmienky a požiadavky Slovenska. Vývoj však nabral rýchly spás a v januári 1993 došlo k pokojnému a ústavnému rozdeleniu Česko-Slovenska na dva samostatné štáty.

USA boli medzi prvými, ktorí uznali samostatnosť Slovenska, keď 1. januára došlo diplomatickou cestou k výmene listín medzi prezidentom USA Georgeom H. W. Bushom a predsedom vlády SR a zastupujúcim prezidentom Vladimírom Mečiarom. Ministerstvo medzinárodných vzťahov sa transformovalo pod vedením Milana Kňažka na Ministerstvo zahraničných vecí SR. Za prvého prezidenta samostatnej Slovenskej republiky zvolili 2. marca Michala Kováča – bývalého predsedu česko-slovenského parlamentu, v ktorom došlo k politickému rozhodnutiu o ukončení spoločného štátu.

The well operating U.S. General Consulate in Bratislava underwent a smooth transition into an embassy and Consul General Paul Hacker became chargé d'affaires. The USAID and USIS programs were expanded and gained a second wind. (In February 1995, the growing American embassy hired the next-door building from the Ministry of Culture of the SR. USAID also obtained new premises nearby). At the beginning of July 1993, Slovak President Michal Kováč received Paul Hacker who was officially ending his mission in Slovakia. Paul Hacker turned his office over to Eleanor Sutter who, as chargé d'affaires with good knowledge of Slovak prepared everything for the arrival of the first U.S. ambassador to Slovakia.

Theodore Russell assumed the position of ambassador in December 1993. In the first year of its independence, Slovakia was visited by countless representatives of American political, military, and business life willing to learn about the new Central European country and commence bilateral cooperation. Cooperation was also continuing in academic, cultural and non-governmental areas.

In March, the U.S. secretary of state sent his special advisor Robert L. Hutchings to negotiate the new bilateral relationship framework with the Slovak administration.

In summer, there were two important military visits – by the Supreme Allied Commander of NATO in Europe General John Shalikashvili and by a U.S. military delegation led by General Thomas J. Lennon, head of the military aid program for the countries of Central and Eastern Europe, who came to talk about preparing Slovakia to join the Partnership for Peace program. The visit of Colin Powell, the then chairman of the Joint Chiefs of Staff, and later secretary of state, in June 1993, became an important impulse for the development of cooperation between our military forces. Cooperation commenced on the parliamentary level too. Upon the invitation of the Chairman of the National Council of the SR, in July 1993 Slovakia was visited by a group of U.S. congressmen led by Martin Frost and, in December, by a delegation of the U.S. Congress led by Charlie Rose.

In June 1993, former U.S. President Jimmy Carter came to Bratislava for an unofficial visit. He was a personal guest of Prime Minister Mečiar. Few would have suspected that during the next five years, American presidents, both current and former, would stay well clear of Bratislava in order to avoid the autocratic Slovak prime minister.

In the economic area, a new contractual basis was being created and, on October 27, 1993, the U.S. Chamber of Commerce commenced its activity, which continues to this day.

Dobre rozbehnutý Generálny konzulát USA v Bratislave sa hladko zmenil na veľvyslanectvo a generálny konzul Paul Hacker sa stal chargé d'affaires. Programy USAID a USIS sa rozšírili a nabrali nový dych. Vo februári 1995 si rozrasťajúca sa americká ambasáda prenajala od Ministerstva kultúry SR susednú budovu a USAID mala nedaleko tiež samostatné priestory.

Začiatkom júla 1993 prijal slovenský prezident Michal Kováč Paula Hackera v súvislosti s ukončením jeho pôsobenia na Slovensku. Štafetu prevzala Eleanor Sutterová, ktorá ako chargé d'affaires s dobroú znalosťou slovenčiny pravidla pôdu na príchod prvého veľvyslance USA na Slovensku. Stal sa ním Theodore Russell a funkcie veľvyslance sa ujal v decembri 1993.

V prvom roku nezávislosti na Slovensko prichádzali predstaviteľia amerického politického, vojenského a podnikateľského života, aby spoznali novú krajinu v strednej Európe a začali s ňou bilaterálnu spoluprácu. Rozbehla sa aj spolupráca v akademickej, kultúrnej a mimovládnej oblasti.

Americký minister zahraničných vecí poslal v marci svojho osobitného poradcu Roberta L. Hutchingsa, ktorý rokoval s našimi predstaviteľmi o novom rámci bilaterálnych vzťahov. V lete k nám prišli dve významné vojenské návštevy – hlavný veliteľ spojeneckých síl NATO v Európe generál John Shalikashvili a vojenská delegácia USA vedená generálom Thomasom J. Lenonom, riaditeľom programu vojenskej pomoci krajinám strednej a východnej Európy, aby rokovali o príprave Slovenska na vstup do programu Partnerstvo pre mier. Návšteva generála Colina Powella, vtedajšieho náčelníka generálneho štábu a neskoršieho ministra zahraničných vecí USA, v júni 1993 bola významným impulzom v posilňovaní spolupráce medzi našimi ozbrojenými silami.

Začala sa aj spolupráca na parlamentnej úrovni. Na pozvanie predsedu Národnej rady SR navštívila v júli 1993 Slovensko skupina poslancov Kongresu USA vedená Martinom Frostom a v decembri delegácia Kongresu USA vedená Charliem Roseom.

V júni 1993 zavítal do Bratislavu na neoficiálnu návštevu bývalý president USA Jimmy Carter. Bol osobným hostom vtedajšieho premiéra V. Mečiara. Málokto vtedy tušil, že počas ďalších piatich rokov sa budú americkí prezidenti – bývalí či aktuálni – Bratislave oblúkom vyhýbať, aby sa s autokratickým slovenským premiérom nestretli.

V ekonomickej oblasti sa buduje nová zmluvná základňa a 27. októbra 1993 začína svoju činnosť Americká obchodná komora, ktorá je veľmi aktívna dodnes.

Among the visits of Slovak representatives in the USA during the first year of our independence we should mention in particular the first visit of the Slovak president. In April 1993, President Kováč participated in the opening of the Holocaust Museum in Washington. He met with President Bill Clinton and other representatives of the U.S. administration and Congress as well as with Slovak expats and economic community members. Leading U.S. Jewish organizations, the American Jewish Congress and B'nai B'rith, have also played an important role in optimizing the relationship with the new democratic Slovakia.

The first Slovak Chargé d'Affaires Milan Erban helped organize this visit. At that time, he worked in very modest conditions because the original building of the Czechoslovak embassy was taken by the Czech Republic. He was replaced in his office by Peter Burian, who in March 1994 turned his office over to the first Slovak ambassador to the United States – Branislav Lichardus – an internationally renowned medical expert.

In May 1993, Prime Minister Mečiar visited Washington to meet Vice President Al Gore and U.S. Congressional leaders. Mečiar also discussed the state of democracy in Slovakia with members of the Committee on Foreign Affairs of the House of Representatives led by Congressman Tom Lantos. The representatives of the USA clearly stressed that they were interested in a good relationship with Slovakia, provided that its democratic institutions continue functioning and developing.

Green light for Slovakia's integration efforts

After initial hesitation, Slovakia was able to win sympathy of the international community, including the USA, and after being admitted into the UN and the Council of Europe its path to other organizations such as the OECD, EU, and NATO was opened. The pro-integration program of the Mečiar administration found extensive support across the entire political spectrum of the young country. This went over well with the U.S. administration, the main objective of which was a united and peaceful Europe. The first U.S. ambassador to Slovakia Theodore Russell (an experienced diplomat who got to know Slovakia as deputy chief of mission during the

Z návštev slovenských predstaviteľov v USA v prvom roku samostatnosti treba spomenúť najmä historicky prvú cestu slovenského prezidenta. Michal Kováč sa v apríli 1993 zúčastnil vo Washingtone na otvorení Múzea holokaustu. Stretol sa s prezidentom Billom Clintonom a ďalšími predstaviteľmi americkej administratívy a Kongresu, ako aj krajanskou komunitou a ekonomickými kruhmi. Nezanedbateľnú úlohu v optimalizácii vzťahov s novým demokratickým Slovenskom zohrali popredné židovské organizácie v USA - American Jewish Congress a B'Nai Brith.

Pri realizácii tejto cesty pomáhal prvý slovenský chargé d'affaires Milan Erban, ktorý pôsobil v skromných kancelárskych priestoroch, keďže pôvodná budova česko-slovenskej ambasády pripadla Českej republike. Vo funkciu ho v júni vystriedal Peter Burian, ktorý v marci 1994 odovzdal štafetu prvému slovenskému veľvyslancovi v Spojených štátach Branislavovi Lichardusovi, medzinárodne uznávanému vedcovi v oblasti medicíny.

V máji 1993 navštívil Washington premiér Vladimír Mečiar, ktorý sa tam stretol s viceprezidentom Alom Gorom a rokoval s vedúcimi predstaviteľmi Kongresu USA. Uskutočnil sa aj híring V. Mečiara o stave demokracie na Slovensku v zahraničnom výbere Snemovne reprezentantov, ktorý viedol kongresman Tom Lantos. Predstaviteľia Spojených štátov jasne zdôraznili, že majú záujem o dobré vzťahy - pod podmienkou posilňovania a fungovania demokratických inštitúcií.

Zelená pre integračné snaženie Slovenska

Slovensko si po počiatočnom váhaní získalo sympatie medzinárodného spoločenstva vrátane USA a po prijatí do OSN a Rady Európy si otvorilo cestu do integračných zoskupení ako OECD, EÚ a NATO. Prointegračný program Mečiarovej vlády našiel širokú podporu v takmer celom politickom spektre mladej krajiny. To malo náležitú odozvu americkej administratívy, ktorej hlavným cieľom bola zjednotená a mierová Európa. Prvý veľvyslanec USA na Slovensku Theodore Russell (skúsený diplomat, ktorý spoznal Slovensko už ako zástupca veľvyslankyne Shirley Templovej Blackovej počas pôsobenia v Prahe), mal teda líniu svojho pôsobenia načrtnutú - pomoc v reformách a integrácia Slovenska do NATO a EÚ.

tenure of Ambassador Shirley Temple Black in Prague) had a clear target – to help Slovakia in its reforms and NATO and EU integration.

Soon after he took office, on January 9, 1994, Bratislava was visited by the U.S. Ambassador to the United Nations, a native of Prague, Madeleine Albright and the Chairman of the Joint Chiefs of Staff General John Shalikashvili in order to discuss these topics with the top representatives of the country. This was on the eve of the historical meeting of President Bill Clinton with the presidents and prime ministers of the Visegrad four countries in Prague January 11-12, 1994, which paved the way for NATO expansion. President Clinton also spoke about U.S. support of economic transformation, building of democratic institutions, and the formation of a suitable environment for investments and trade in Central Europe. Here, a very important sentence was spoken by Clinton, which noted that our NATO admission was not a matter of "if" but "when". Slovakia successfully joined the Partnership for Peace program and began preparing for admission to NATO.

A few months after the Prague summit, in June 1994 at the White House, Bill Clinton received his colleagues – the Slovak President Michal Kováč, and the Hungarian President Árpád Göncz, who were awarded the annual prize for their contribution to international understanding at an award ceremony in New York organized by the EastWest Institute. This visit had been prepared by the newly appointed Slovak ambassador to the USA Branislav Lichardus, who assumed his post in March 1994.

On April 12, 1994 (immediately after the interim Moravčík administration took office), Strobe Talbot, the acting U.S. secretary of state visited Bratislava. He appreciated the fact that the government change was constitutional and democratic and assured Slovakia of continued U.S. support in building democracy and getting ever closer to NATO accession using the active participation in the Partnership for Peace program. In June 1994, the National Council of the Slovak Republic approved the Doctrine of the Armed Forces of the Slovak Republic, in which Slovakia's orientation towards NATO membership was embedded. The U.S. administration and Congress appreciated the new governance style in Slovakia that was also positively perceived by the initiators of the NATO expansion legislation – Senators Brown and Simon.

In August 1994, a grand celebration of the fiftieth anniversary of the Slovak National Uprising was held in Banská Bystrica in attendance of a delegation from the USA led by Bill Clinton's envoy along with Madeleine Albright. Her speeches disclosed several previously unknown facts about the history of co-operation between our countries.

Tesne po jeho nástupe do funkcie navštívili 9. januára 1994 Bratislavu vedúca stálej misie USA pri OSN a rodáčka z Prahy Madeleine Albrightová a predsedu zboru náčelníkov USA generál John Shalikashvili, aby o týchto témac hovorili s najvyššími predstaviteľmi krajiny. Bolo to v predvečer historickej schôdzky prezidenta Billa Clintona s presidentmi a predsedami vlád krajín Vyšehradskej štvorky v Prahe 11. - 12. januára 1994, ktorá otvorila brány pre rozširovanie NATO. Prezident Clinton tiež vyslovil podporu USA pre ekonomicú transformáciu, budovanie demokratických inštitúcií a tvorbu vhodného prostredia na investície a obchod v strednej Európe. Tu zaznela dôležitá veta, ku ktorej sa Clintonova administratíva postupne prepracovala – že nás vstup do NATO je v rovine „kedy“, nie „či“. Slovensko úspešne vstúpilo do programu Partnerstvo pre mier a začalo sa pripravovať na vstup do NATO.

• President B. Clinton sa 11. a 12. januára 1994 stretol v Prahe s presidentmi krajín V4. Zľava M. Kováč, L. Wałęsa, B. Clinton, V. Havel, Á. Göncz. Foto: TASR.

• President Bill Clinton at the Prague meeting with presidents of the V4 countries, January 11-12, 1994. Pictured from left to right: Michal Kováč, Lech Wałęsa, Bill Clinton, Václav Havel, Árpád Göncz. Photo: TASR.
→

- President B. Clinton na rokovanie so slovenskou delegáciou vedenou prezidentom M. Kováčom na veľvyslanectve USA v Prahe 11. januára 1994. Foto: TASR

• President Bill Clinton during negotiations with the Slovak delegation led by President Michal Kováč at the U.S. Embassy in Prague on January 11, 1994. Photo: TASR.

←

- Americký prezydent B. Clinton s prezidentom Českej republiky V. Havlom a prezidentom SR M. Kováčom počas otvorenia Česko-Slovenskej národnej knižnice a múzea v meste Cedar Rapids v štáte Iowa, október 1995. Foto: Pavol Demeš.

• U.S. President Bill Clinton with President of the Czech Republic Václav Havel (L) and President of the Slovak Republic Michal Kováč at the opening of the National Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids, Iowa, October, 1995. Photo: Pavol Demeš.

↓

Niekoľko mesiacov po pražskom samite prijal v júni 1994 Bill Clinton v Bielom dome svojich kolegov – slovenského prezidenta Michala Kováča a maďarského prezidenta Árpáda Göncza, ktorým EastWest Institute udelil na slávnosti v New Yorku výročnú cenu za prínos k medzinárodnému porozumeniu. Túto návštěvu už pripravoval čerstvo vymenovaný veľvyslanec SR v USA Branislav Lichardus, ktorý sa funkcie ujal v marci 1994.

Dňa 12. apríla 1994 (hned po nástupe dočasnej Moravčíkovej vlády, ktorá trvala len do novembra, keď sa opäť vracia k moci V. Mečiar) navštívil Bratislavu námestník MZV USA Strobe Talbott. Ocenil, že zmena vlády prebehla ústavnou a demokratickou cestou, a ubezpečil o podpore SR zo strany USA pri budovaní demokracie a približovaní sa k NATO cestou aktívneho zapojenia do programu Partnerstva pre mier. V júni 1994 Národná rada SR schválila obrannú doktrínu, ktorá zakotvila orientáciu SR na členstvo v NATO. Novým štýlom vládnutia si Slovensko získalo sympatie administratívnej i Kongresu Spojených štátov, čo vyvolalo pozitívny ohlas iniciátorov legislatívy o podpore rozšírenia NATO, senátorov Browna a Simona.

V auguste 1994 sa konali veľkolepé oslavy päťdesiateho výročia Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici, na ktoré prišla i početná delegácia z USA, vedená vyslankyňou prezidenta B. Clintonu M. Albrightovou. Jej prítomnosť a vystúpenia poodhalili pre našu verejnosť viaceré nepoznané skutočnosti o dejinách spolupráce našich krajín.

- Senátor C. Pell medzi veľvyslancami. Vľavo prvý americký veľvyslanec na Slovensku T. Russell a vpravo prvý slovenský velvyslanec v USA B. Lichardus. Washington 1997. Foto: Eva Kellerová.

• Senator Claiborne Pell among ambassadors. To the left: Theodore Russell – the first American ambassador to Slovakia. To the right: Branislav Lichardus – the first Slovak ambassador to the U.S. Washington, 1997. Photo: Eva Kellerová.

→

Red card for Vladimír Mečiar and his electoral defeat

In 1994 and 1995, the promising cooperation between Slovakia and USA and democratic Europe began to be hampered by internal political issues related to the authoritarian practices of Prime Minister Mečiar. He began to reinforce his power by taking undemocratic steps in the parliament, by an unusually fractious struggle with the president, and an effort to seize control of the economy, media, and civic organizations. In 1995, representatives of the EU and the USA began sending Slovakia the first serious warnings, pointing out the diversion from democratic principles and the possible consequences for our integration efforts.

For Slovak diplomacy it was increasingly difficult to persuade foreign partners about our willingness to listen and actually build a democratic state. Slovak foreign ministers did not last long in office during this time. From 1993 until 1998, there were five of them: Milan Kňažko and Jozef Moravčík in the Mečiar administration, Eduard Kukan from March until December 1994 in the interim Moravčík administration, and finally Juraj Schenck, Pavol Hamžík, and Zdenka Kramplová in the last Mečiar administration. The U.S. Embassy in Slovakia began operating in an increasingly difficult environment. Due to the embassy's criticism of political practices and support of democratic powers and civic society, the Mečiar administration had often accused it of illegal interference with the internal affairs of our young state and use of double standards.

At the same time, the U.S. administration highly appreciated the signing of the Basic Agreement between Slovakia and Hungary, as the Slovak Foreign Minister Juraj Schenk was told during his visit of USA in March 1995. During this visit, he mainly spoke with Benjamin Gilman, Chairman of the House Committee on International Relations (Foreign Affairs since 2007) Committee, about Slovakia's NATO accession. One month later, Ján Sitek, Slovak Secretary of Defense, during his meeting with the President's special advisor Daniel Fried spoke not just about Slovakia's ambition to join NATO, he also had to explain the state of democracy in Slovakia. These and similar topics were discussed also during the September visit of William Perry, U.S. Secretary of Defense, in Bratislava.

President Michal Kováč who began to oppose the undemocratic practices of the Mečiar government, in pointing out the severe political consequences for the country, gained much credit with the USA. In August 1995, the American

Červená karta Vladimírovi Mečiarovi a jeho volebná porážka

Sľubne sa rozbiehajúcu spoluprácu Slovenska s USA a demokratickou Európou začali narušovať v rokoch 1994 - 1995 vnútropolitické problémy súvisiace s autoritárskymi praktikami premiéra V. Mečiara. Ten si začal upevňovať moc nedemokratickými krokmi v parmente, nezvyčajne hrubým zápasom s prezidentom republiky, snahou o kontrolu ekonomického prostredia, médií a občianskych organizácií. Predstaviteľia EÚ a USA začali od roku 1995 vážnejšie upozornenia týkajúce sa odklonu od demokratických pravidiel s možnými následkami na integračné snaženie.

Slovenská diplomacia mala čoraz väčšie problémy s presvedčaním zahraničných partnerov o ochote načívať a budovať skutočne demokratickú štátosť. Ministri zahraničných vecí sa striedali ako na bežiacom páse, v rokoch 1993 - 1998 ich bolo päť: Milan Kňažko a Jozef Moravčík v Mečiarovej vláde, Eduard Kukan v marci až decembri 1994 v krátkodobej Moravčíkovej vláde, Juraj Schenck, Pavol Hamžík a Zdenka Kramplová v poslednej Mečiarovej vláde. Americká ambasáda na Slovensku začala pôsobiť v neštandardnom prostredí. Pre jej kritiku politických praktík a podporu demokratických súborov a občianskej spoločnosti ju vláda V. Mečiara často obviňovala z nedovoleného zasahovania do vnútorných záležitostí mladého štátu a používania dvojakého metra.

Zároveň americká administratíva v tomto období vysoko ocenila podpis Základnej zmluvy medzi Slovenskom a Maďarskom, o čom sa mohol v marci 1995 presvedčiť minister zahraničných vecí SR Juraj Schenk počas návštevy USA. S predsedom zahraničného výboru Snemovne reprezentantov Benjamina Gilmanom rokoval najmä o integrácii SR do NATO. Minister obrany SR Ján Sitek mesiac nato musel počas stretnutia s osobitným poradcom prezidenta Danielom Friedom hovoriť nielen o ambíciách vstupu do NATO, ale aj objasňovať stav demokracie na Slovensku. Tieto témy rezonovali i počas septembrovej návštevy ministra obrany USA Williama Perryho v Bratislave.

Prezident Michal Kováč, ktorý začal vystupovať voči nedemokratickým praktikám vlády, poukazujúc na vážne zahraničnopolitické dôsledky pre krajinu, si vyslúžil v USA vysoký kredit. V auguste 1995 mu Americká právnická komora udelila v Chicagu Cenu za budovanie právneho štátu. Vo Washingtone ho prijal viceprezident Al Gore. V októbri toho istého roku prezident M. Kováč opäť navštívil USA. Okrem účasti na oslavách 50. výročia vzniku OSN v New Yorku spolu s českým prezidentom Václavom Havlom a americkým prezidentom

Bar Association awarded him its Rule of Law Award in Chicago for his efforts to promote a stable democratic state. In Washington, D.C., he was received by Vice President Al Gore. In October 1995, President Kováč visited the USA again. Besides taking part in the celebration of the 50th anniversary of the UN formation in New York, he and the Czech President Václav Havel and U.S. President Bill Clinton opened a Czechoslovak museum and library in Cedar Rapids, Iowa. At this occasion, President Clinton publicly recognized President Kováč's efforts, but at the same time voiced his worries about the developments in Slovakia.

Vladimír Mečiar and his administration failed to react to the warnings and démarches that Slovakia was receiving from the governments of the USA and multiple EU countries, and so in 1997 Slovakia's NATO and EU integration efforts were suspended despite repeated assurances of the government about its willingness to join these coalitions.

In March 1996, the selfless ambassador Theodore Russell (who until this day remains a member of the Friends of Slovakia in Washington as its founding chairman) ended his term of office in Slovakia. Ralph Johnson, a resolute

- Prvá dáma USA H. Clintonová podpisuje album počas návštavy Bratislavu v júni 1996. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- *America's First Lady Hillary Clinton signs an album during her visit to Bratislava in June 1996. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.*

Billom Clintonom otvorili Národné české a slovenské múzeum a knižnicu v Cedar Rapids v štáte Iowa. Aj pri tejto príležitosti prezident Clinton verejne vyslovil obdiv úsiliu prezidenta Kováča, ale i obavy z vývoja na Slovensku. Vladimír Mečiar a jeho režim nereagovali na varovania, a preto Slovensko dostało od vlád Spojených štátov a Európskej únie demarše a následne v roku 1997 došlo k pozastaveniu integračného snaženia do NATO i EÚ napriek neustále opakovaným deklaráciám vlády o vstupe do týchto zoskupení.

V marci 1996 ukončil na Slovensku svoje pôsobenie obetavý veľvyslanec T. Russell (dodnes pôsobí vo Washingtone v organizácii Friends of Slovakia ako jej zakladajúci predseda). Na politicky rozbúrené Slovensko prichádza rázny a skúsený diplomat Ralph Johnson. Veľmi jasne dal najavo, že Washington bude pri posudzovaní našich ašpirácií na vstup do integračných zoskupení hodnotiť nielen stav ekonomiky a ozbrojených súčin, ale aj dôsledne posudzovať dodržiavanie ľudských práv a demokratických hodnôt. Vládne elity s nevôľou prijali jeho požiadavku na vyšetrenie káuz, akými boli - a bohužiaľ dodnes zostali - únos prezidentovho syna a smrť svedka únosu Róberta Remiáša.

V dôsledku nedemokratického vývoja na Slovensku počas Mečiarovho vládnutia bolo nielenže nemožné, aby premiér SR dostal pozvánku na návštavu Bieleho domu, ale ani prezident Clinton nemal záujem navštíviť Slovensko. Urobila tak zaňho jeho manželka, prvá dáma USA a neskoršia ministerka zahraničných vecí Hillary Clintonová, v sprievode veľvyslankyne USA pri OSN M. Albrightovej v júni 1996 (o necelý rok sa M. Albrightová stala ministerkou zahraničných vecí USA). Počas návštavy sa nevyhla kritike štýlu vládnutia na Slovensku. Vo svojej autobiografii prvá dáma neskôr spomína na nepríjemné stretnutie s V. Mečiarom, ktoré prirovnáva k schôdzke s autokratom zo Zimbabwe R. G. Mugabem. Americká ambasáda vedená R. Johnsonom zorganizovala pre H. Clintonovú v bratislavskej Redute otvorené diskusné fórum s početnou skupinou predstaviteľov slovenských mimovládnych organizácií, ktoré sa snažili o nápravu pomerov v krajinе. Tým dali Spojené štáty najavo, že považujú organizácie tretieho sektora za legitímnu súčasť demokratického politického života a že sú pripravené ich nadálej podporovať. Odvtedy až do roku 2002 podporili americké vládne programy a nezávislé nadácie mnohé demokratizačné projekty, ktoré dopomohli Slovensku v spoločensko-politickej modernizácii a splnení náročných kritérií na vstup do EÚ a NATO.

Oficiálni slovenskí politickí predstaviteľia sa v rokoch 1996 – 1997 snažili o nemožné: pokúšali sa presvedčiť americkú stranu, aby súhlasila s priatím Slovenska do NATO i s našimi „chybami krásy“. V septembri a októbri 1996 presviedčali členov Kongresu a administratívy vo Washingtone predseda NR SR Ivan Gašparovič a minister zahraničných vecí SR Pavol Hamžík a v tomto úsilí

and experienced diplomat, came to Slovakia at a time where political developments had taken a sinister turn. He made it very clear that when assessing our aspirations to join NATO and the EU, the U.S. was not going to evaluate only the state of our economy and military forces, but rather thoroughly assess the observation of human rights and democratic values. The ruling elites resentfully consented to his demand to investigate cases such as the kidnapping of the president's son and the murder of Robert Remiáš, a witness of the kidnapping, which unfortunately still remain unsolved to this day.

In consequence of the undemocratic developments in Slovakia during the Mečiar administration, the prime minister of Slovakia never received an invitation to visit the White House and President Clinton never showed an interest in visiting Slovakia. However, his wife Hillary Clinton, America's first lady, and future Secretary of State, did so in his stead in June 1996, accompanied by Madeleine Albright, the U.S. ambassador to the United Nations (one year later, Mrs. Albright went on to become the U.S. secretary of state). During her visit she openly criticized the style of governance of Slovakia. In her autobiography, the first lady reminisces of the rather unpleasant meeting with Mečiar, which she compared to meeting the Zimbabwe's autocratic leader Robert G. Mugabe. The American Embassy and Ambassador Ralph Johnson had organized for Mrs. Clinton an open discussion forum in Reduta, Bratislava, with a large group of representatives of Slovak nongovernmental organizations that were striving to correct the situation in the country. By doing so, the United States clearly showed that it considers third sector organizations a legitimate part of democratic political life and that they are prepared to provide continued support to them. From that moment until 2002, U.S.

- Predseda vlády SR V. Mečiar prijal 11. decembra 1996 amerického veľvyslance v SR Ralpha Johnsona. Foto: TASR.
- *Slovak Prime Minister Vladimír Mečiar received U.S. Ambassador to Slovakia Ralph Johnson on December 11, 1996. Photo: TASR.*

PRIATEĽ, PARTNER, SPOJENEC

pokračovali i v nadchádzajúcom roku. Minister Hamžík navštívil USA v apríli 1997 a hovoril o členstve v NATO s prominentným senátorom Richardom Lugarom a ministerkou zahraničných vecí Madeleine Albrightovou. Ivan Gašparovič začiatkom júna na podobnú tému rokoval s predsedom Snemovne reprezentantov amerického Kongresu Newtom Gingrichom.

Nepomohla ani návšteva amerického kongresmana slovenského pôvodu Johna Micu na Slovensku v auguste 1997. V dôsledku nedemokratického vývoja dostaťa Slovenská republika v roku 1997 červenú kartu a bola vyradená z rokovania o vstupe do NATO i EÚ.

Prezident M. Kováč tesne pred ukončením pôsobenia vo funkcií odcestoval koncom januára 1998 na rozlúčkovú cestu do USA. Strelol sa s ministerkou M. Albrightovou, ako aj predsedom Snemovne reprezentantov N. Gingrichom a ďalšími osobnosťami. Rozlúčil sa s krajanskou komunitou a vyznamenal viacerých jej predstaviteľov. Madeleine Albrightová vyslovila obdiv prezidentovi SR, ale aj obavy a lútosť, že Slovensko sa samo vyráduje z integracie a stáva sa „dierou na mape“ demokratickej Európy. Bratislava precitliveno a prudko reagovala na jej poznámky.

Slovensko sa pripravovalo na kľúčové parlamentné voľby v septembri 1998, ktoré mali rozhodnúť, či sa krajina vráti na demokratickú a integračnú koľaj, alebo sa ocitne v ešte väčšej medzinárodnej izolácii.

Americká ambasáda, podobne ako ambasády krajín EÚ, upozorňovali na potrebu dodržiavania medzinárodných volebných pravidiel a snažili sa pomáhať atakovaným demokratickým stranám i organizáciám tretieho sektora. Na Slovensku došlo k predvolebnej mobilizácii. Volebná účasť dosiahla aj vďaka občianskej kampani OK '98 rekordných 84 percent a Vladimír Mečiar bol nútenej odísť do opozície. V októbri 1998 nastúpil do premierskeho kresla Mikuláš Dzurinda, ktorého koaličný kabinet začal novú politickú éru a akceleroval integračné snaženie Slovenska.

governmental programs and independent foundations provided support to numerous democratization projects that have helped Slovakia achieve social and political modernization and meet the demanding criteria for joining the EU and NATO.

In 1996 and 1997, the official Slovak political representatives were trying the impossible; persuade the Americans to approve our NATO accession despite the “minor blemishes”. In September and October 1996, the Parliament Speaker Ivan Gašparovič and the Foreign Minister Pavol Hamžík came to Washington to try to persuade members of the Congress and administration to that end. Both politicians travelled again the following year to try the same. Foreign Minister Hamžík visited the USA in April 1997 to speak about NATO membership with the prominent Senator Richard Lugar and the Secretary of State Albright. Gašparovič discussed a similar topic with Newt Gingrich, speaker of the House of Representatives, at the beginning of June.

The visit of U.S. Congressman John Mica, of Slovak origin, to Slovakia in August 1997 was equally to no avail. In 1997, Slovakia was shown the red flag and due to the undemocratic developments was excluded from the negotiations to join NATO and the EU.

Right before the end of his term of office at the end of January 1998, President Kováč traveled to the USA for the last time. He met with Secretary Albright and Speaker Gingrich, as well as other important figures. He said goodbye to the expatriate community and decorated several of its representatives. Mrs. Albright voiced her admiration of the president and, at the same time, her fear and sorrow about the fact that Slovakia disqualified itself from the integration process and slowly was becoming a “black hole on the map” of the democratic Europe. The Slovak officials’ reaction to her remarks was strong and oversensitive.

Slovakia was preparing for the key parliamentary elections of September 1998 that would decide whether the country would get back on track to democracy and integration or become even more isolated. The U.S. Embassy, like embassies of other EU countries, continuously advised the Slovak government of the need to adhere to international election rules and made a conscious effort to help the beleaguered democratic parties and the third sector organizations.

There was a huge pre-election mobilization in Slovakia. Thanks to the OK98 Civic Campaign, the voter turnout reached a record-breaking 84 percent and Vladimír Mečiar was forced to leave power. In October 1998, Mikuláš Dzurinda became the prime minister and his coalition started a new political era and accelerated Slovakia’s integration effort.

Dobíehanie zameškaného

Demokratický svet uvítal vysokú volebnú účasť,

aktivizáciu občianskej spoločnosti a zmenu politického kurzu na Slovensku. Nová slovenská vláda naštartovala radikálne reformy a jednoznačne sa prihlásila k rešpektovaniu demokratických princípov. Ďalších osem rokov predstavuje éru najdynamickejších vzťahov Slovenska so Spojenými štátmi. Po rokoch ochladených a takmer prerušených medzivládnych vzťahov sa doslova pretrhlo vrece s návštevami slovenských politických predstaviteľov v USA. Pre premiéra Mikuláša Dzurindu a ministra zahraničných vecí Eduarda Kukana sa čoskoro otvorili brány Bieleho domu, zatiaľ čo pre Dzurindovho predchodcu Mečiara zostali za osem rokov jeho vládnutia zavreté.

V septembri 1998 ukončil so cťou neľahkú misiu vo Washingtone veľvyslanec Lichardus. Počas nadchádzajúceho polroka viedol našu ambasádu vo funkcií chargé d'affaires Ján Gábor. V januári 1999 ho vystriedal Milan Ježovica a vo februári sa funkcie veľvyslance ujal známy intelektuál Martin Bútora. Ten so svojím dynamickým tímom odštartoval nebývalé množstvo aktivít a vďaka novej zahraničnej politike Dzurindovej vlády dopomohol k zásadnej zmeniobe obrazu Slovenska v USA. Veľvyslanec M. Bútora, jeho zástupca M. Ježovica a ďalší zamestnanci dotiahli v lete 2001 do konca aj výstavbu novej, modernej budovy ambasády Slovenskej republiky vo Washingtone, ktorá sa stala víťazným priestorom na všeobecné predstavenie Slovenska.

- Rozlúčková návšteva amerického veľvyslanca Ralha Johnsona u premiéra SR Mikuláša Dzurindu 1. júna 1999. Foto: TASR.
- *The farewell call of U.S. Ambassador Ralph Johnson on Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda on June 1, 1999. Photo: TASR.*

→

The democratic world welcomed the high voter turnout, activation of civil society and change of the political situation in Slovakia. The new Slovak government introduced radical reforms and clearly started following the path of respecting democratic principles. The following eight years were an era of the most dynamic relationships between Slovakia and the USA. After years of deterioration and significant downturn in intergovernmental relations, Slovak political representatives began visiting the USA much more frequently. The gates of the White House soon opened to the Prime Minister Dzurinda and Foreign Minister Kukan. They had been closed for his predecessor, Vladimír Mečiar for eight years.

In September 1998, Ambassador Lichardus ended his demanding mission in Washington honorably. During the next half-year, our embassy was led by Chargé d’Affaires Ján Gábor. In January 1999, he was replaced by Milan Ježovica and in February the post of ambassador was taken by the well-known intellectual Martin Bútora.

He and his dynamic team started an unusual number of activities and helped, thanks to the new foreign policy of the Dzurinda administration, to fundamentally change the image of Slovakia in the USA. In the summer of 2001, Ambassador Bútora, his deputy M. Ježovica and other embassy employees helped complete the construction of a new, modern embassy of the Slovak Republic in Washington, which became the new headquarters for the presentation of Slovakia.

Prime Minister Dzurinda and his delegation visited the USA three times in 1999: in April they took part in the Washington NATO summit, where our neighbors Poland, Hungary, and Czech Republic joined NATO. In September, our prime minister, as the first Slovak holding that office, met with President Clinton to hold official negotiations in the premises of the U.S. Mission to the United Nations in New York.

Finally, in November, he and the Czech Prime Minister Miloš Zeman took part in the celebration of the 10th anniversary of the Velvet Revolution and joint meeting with the U.S. president in the White House. During this visit, both prime ministers unveiled a bust of Alexander Dubček in the Woodrow Wilson Center in Washington.

Premiér Dzurinda a jeho delegácia navštívili v roku 1999 USA trikrát: v apríli sa zúčastnil na Washingtonskom samite NATO, kde prijali za nových členov našich susedov - Poľsko, Maďarsko a Českú republiku. V septembri sa ako prvý slovenský ministerský predseda stretol na oficiálnych rokovaniach s prezidentom Clintonom na pôde americkej misie pri OSN v New Yorku. Napokon v novembri sa s českým premiérom Milošom Zemanom zúčastnil na oslavách 10. výročia Nežnej revolúcie a spoločnom stretnutí s americkým prezidentom v Bielom dome. Počas tejto návštevy obaja premiéri odhalili bustu Alexandra Dubčeka vo Woodrow Wilson Center vo Washingtone.

Okrem rokovania s predstaviteľmi americkej politiky a ekonomiky sa naša vládna delegácia stretla so zástupcami tamojších Slovákov. Rokovaniam dominovala téma integrácie Slovenska do NATO. Už v tom roku prezentor Clinton vyhlásil, že Slovensko je na najlepšej ceste.

Integračné úsilie a novú fázu transatlantických vzťahov potvrdila okrem vlánej i naša parlamentná diplomacia. Delegácia NR SR na čele s predsedom Jozefom Migašom navštívila v marci americký Kongres a rokovala s predsedom Snemovne reprezentantov Dennisom Hastertom.

V aktivizácii ekonomickej spolupráce s USA zohrala významnú úlohu júnová návšteva delegácie vedenej podpredsedom vlády Ivanom Miklošom. Okrem významnej akcie pod názvom Ekonomický okrúhly stôl SR - USA Ivan Mikloš rokoval s predstaviteľmi Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky. Podčiarknutím tejto iniciatívy bola efektívna prezentácia modernej slovenskej kultúry v New Yorku, ktorú vo februári pod názvom Celebrate Slovakia v spolupráci s našou diplomaciou v USA a ďalšími partnermi zorganizovala slovenská mimovládna organizácia Asociácia pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu.

Čoskoro nato - koncom augusta 1999 - navštívila delegácia poslancov americkej Kongresu a podnikateľov na čele s kongresmanom Johnom Micom Slovensko. I dve ďalšie významné návštevy Slovenska v druhej polovici roka 1999 mali za cieľ posmeliť reformné a integračné snaženie Slovenska - v októbri pricestovala prvá dáma H. Clintonová a v novembri ministerka zahraničných vecí M. Albrightová. Hillary Clintonová sa okrem stretnutí s najvyššími predstaviteľmi opäť zúčastnila na okrúhlom stole s mimovládnymi organizáciami v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca, pričom vyzdvihla účasť občianskej spoločnosti na správe vecí verejných a ocenila úlohu MVO v navrátení sa Slovenska na demokratickú koľaj. Madeleine Albrightová sa popri oficiálnych rokovaniach stretla v Bratislave s lídrami Nežnej revolúcie spred 10 rokov.

Besides negotiating with U.S. political and economic officials, our delegation also met with the representatives of the local Slovak community. The dominant topic of the negotiations was NATO integration of Slovakia. At that time, President Clinton declared that Slovakia was on the right track.

The integration efforts and the new stage of transatlantic relations were developed both by our government and our parliamentary diplomacy. A delegation of the National Council of the Slovak Republic led by its Chairman Jozef Migaš visited the American Congress in March to negotiate with Dennis Hastert, speaker of the House of Representatives.

Economic cooperation with the USA improved significantly after a visit of a Slovak delegation led by Deputy Prime Minister Ivan Mikloš in June 1999. Besides attending an important event named the Economic roundtable SR-USA, Mikloš also spoke with representatives of the International Monetary Fund and the World Bank. Part of this initiative was an effective presentation of modern Slovak culture in New York (opened in February under the name "Celebrate Slovakia") organized by the Association for Culture, Education and Communication in cooperation with our diplomats in the U.S. and other partners. Soon after that, at the end of August 1999, a delegation of U.S. congressmen and entrepreneurs led by John Mica visited Slovakia.

- Stretnutie ministerky zahraničných vecí USA M. Albrightovej s lídrami Nežnej revolúcie na Slovensku po desiatich rokoch v Bratislave v novembri 1999. Foto: Archív Velvyslanectva USA na Slovensku.

- Meeting of U.S. Secretary of State Madeleine Albright with the leaders of the Velvet Revolution in Bratislava, Slovakia, ten years after the Velvet revolution in November 1999. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

→

- Stretnutie prvej dámy USA H. Clintonovej s predstaviteľmi slovenských mimovládnych organizácií v Bratislave v októbri 1999. Foto: Archív Velvyslanectva USA na Slovensku.

- Meeting of the First Lady Hillary Clinton with representatives of Slovak NGOs in Bratislava in October 1999. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

↓

- Ministerka zahraničných vecí USA M. Albrightová si 22. novembra 1999 počas svojej oficiálnej návštavy SR v sprievode velvyslance SR v USA M. Bútoru (vľavo), poslanača NR SR J. Budaja (druhý zľava) a advokáta E. Valka (vpravo) prezrela výstavu Slovensko. Nežná revolúcia 1989 v Umeleckej besede slovenskej v Bratislave. Foto: TASR.

- U.S. Secretary of State M. Albright during her official visit to Slovakia on November 22, 1999 accompanied by Ambassador of the Slovak Republic to the U.S. Martin Bútor (left), deputy of the National Council of the Slovak Republic Jan Budaj (second left) and lawyer Ernest Valko (right). Photo: TASR.

→

- Otvorenie veľvyslanectva Slovenskej republiky vo Washingtone 8. júna 2001.
Foto: TASR.
- *Opening of the Embassy of the Slovak Republic in Washington on June 8, 2001.*
Photo: TASR.

←

- Stríhanie pásky počas otvorenia veľvyslanectva SR vo Washingtone 8. júna 2001. V prvom rade zľava veľvyslanec M. Bútora, premiér M. Dzurinda, minister zahraničných vecí E. Kukan a štátnej podujomníčka B. Jonesová. Foto: TASR.

- *Cutting of the ribbon during the opening of the Slovak Embassy in Washington on June 8, 2001. First row from left: Ambassador Martin Bútora, Prime Minister Mikuláš Dzurinda, Foreign Minister Eduard Kukan and Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs Beth Jones. Photo: TASR.*

→

Further encouragement of reforms and integration efforts came with another two important visits of Slovakia in the second half of 1999, which had a completely different context. The first one was a visit by Hillary Clinton in October and the second one by Madeleine Albright in November. Besides for meeting the highest officials, Mrs. Clinton attended a roundtable with representatives of NGOs in the Mirror Hall of the Primate's Palace, in which she spoke highly of the role of civil society and recognized the task of NGOs

- Veľvyslanec M. Bútora (vľavo) a P. Demeš odovzdávajú 11. októbra 2001 pred Capitolem senátorce H. Clintonovej publikáciu *Sme na jednej lodi*, dokumentujúcu spontánny akt solidarity na Slovensku s obeťami teroristických útokov 11. septembra. Foto: TASR.

- *October 11, 2001: Ambassador Martin Bútora (left), and Pavol Demeš hand over to Senator Hillary Clinton in front of the Capitol the publication We are all on one ship documenting the spontaneous Slovak act of solidarity with the victims of the 9/11 terrorist attack.*
Photo: TASR.

→

- Premiér Dzurinda beží 4. novembra 2001 na znak solidarity s obeťami teroristických útokov newyorský maratón.
Foto: TASR.

- *November 4, 2001: Slovak Prime Minister Dzurinda running in the New York Marathon as a sign of solidarity with the victims of the 9/11 terrorist attacks. Photo: TASR.*

↓

- Veľvyslanec USA na Slovensku C. Spielvogel odovzdal 7. septembra 2000 v Košiciach poverovacie listiny prezidentovi SR R. Schusterovi. Foto: TASR.

- *On September 7, 2000, in Košice U.S. Ambassador to Slovakia Carl Spielvogel presented his credentials to the Slovak President Rudolf Schuster. Photo: TASR.*

←

in getting Slovakia back on the democratic track. Besides for taking part in official negotiations in Bratislava, Mrs. Albright also met with leaders of the Velvet Revolution from 10 years previously.

In June 1999, Ambassador Ralph Johnson left Slovakia. During his term of office, he formed a very close relationship both with government officials and the community of non-governmental organizations. Until August of the following year, the embassy was led by William Schofield and afterwards by Douglas Hengel in the position of chargé d'affaires.

In February 2000, Thomas Pickering, undersecretary of state and a well known American diplomat, visited Bratislava. Besides meeting the official representatives he also met with Slovak activists, who informed him about cooperation with their Serbian partners before the key presidential elections in autumn 2000. In October 2000, the Milošević regime fell and the so-called Bratislava process, which had played a positive role in this important democratization process, won international appreciation.

An open path to NATO

Between 2000 and 2004, the Slovak politics focused mainly on fulfilling the integration criteria (OECD, EU, and NATO), improving the image of the country, and attracting foreign investors. During that period, Slovak political, economic, and military representatives were visiting USA more often than ever to expedite the process.

The post of ambassador to Slovakia was filled gradually by two political nominees and experienced entrepreneurs – Carl Spielvogel, a New York Democrat (he maintains a relationship with Slovakia to this day focusing mainly on culture and image of the country) and Ronald Weiser, a Michigan Republican (after returning to the U.S. in 2004 he established the Weiser Center for Europe and Eurasia and the Weiser Center for Emerging Democracies at the Michigan University).

On September 8, 2000, during the UN Millennium Summit, Slovak Prime Minister Dzurinda met for the last time with the President Clinton. They

V máji 1999 odišiel zo Slovenska veľvyslanec Ralph Johnson, s ktorým sa rozlúčili nielen vládni predstaviteľia, ale aj komunita mimovládnych organizácií, s ktorou nadviazal veľmi úzke vzťahy. William Schofield a po ňom Douglas Hengel vo funkciu chargé d'affaires viedli ambasádu až do augusta nasledujúceho roka.

Vo februári 2000 navštívil Bratislavu námestník ministerky zahraničných vecí, známy americký diplomat Thomas Pickering. Okrem stretnutí so štátnymi predstaviteľmi mal diskusiu so slovenskými aktivistami, ktorí ho informovali o spolupráci so srbskými partnermi pred ich kľúčovými prezidentskými voľbami na jeseň 2000. Miloševičov režim v októbri 2000 padol a tzv. bratislavský proces, ktorý v tomto dôležitom demokratizačnom procese zohral pozitívnu úlohu, si získal náležité medzinárodné uznanie.

Cesta do NATO otvorená

V rokoch 2000 až 2004 sa strategickou prioritou slovenskej politiky stalo plnenie integračných kritérií (OECD, EÚ a NATO), zlepšenie imidžu krajiny a prilákanie zahraničných investícií. USA navštievujú v tom období reprezentanti nášho politického, ekonomického a vojenského života častejšie ako kedykoľvek predtým, aby proces urýchli.

Vo veľvyslaneckom kresle v Bratislave sa v tom období vystriedali dva politickí nominanti a skúsení podnikatelia – demokrat z New Yorku Carl Spielvogel (so Slovenskom doposiaľ udržiava styky, pričom sa sústreduje najmä na oblasť kultúry a imidžu krajiny) a republikán z Michigangu Ronald Weiser (po návrate do USA v roku 2004 založil Weiser Center for Europe and Eurasia a Weiser Center for Emerging Democracies na Michiganskej univerzite).

Počas miléniového samitu OSN sa slovenský predseda vlády Mikuláš Dzurinda 8. septembra 2000 naposlasy stretol s americkým prezidentom Billom Clintonom. Okrem krátkeho rozhovoru o vstupe amerického kapítalu do Východo-slovenských železiarní Košice sa Dzurinda Clintonovi podakoval za podporu USA pri prijímaní Slovenska do OECD.

Následne došlo k zmene a do prezidentského kresla nastúpil v januári 2001 syn bývalého prezidenta George W. Bush. Počas jeho vlády sa zavŕšili integračné

spoke briefly about American capital investments into the East Slovakian Ironworks in Košice and Dzurinda thanked Clinton for the support USA gave Slovakia in the process of OECD accession.

In January 2001, George W. Bush, son of the former U.S. president, became the new president. During his term of office, Slovakia finalized its integration effort. In June 2001, an official Slovak delegation led by Prime Minister Dzurinda held negotiations in the White House with President Bush about NATO expansion, and the American partners reaffirmed our chances. The Prime Minister also opened the new Slovak Embassy in Washington, ending the period of temporary housing solutions.

Some three months later, on September 11, 2001, the World Trade Center in New York and other U.S. targets were attacked by terrorists, an event that fundamentally changed American foreign politics and worldwide international relationships.

In Slovakia, a wave of solidarity with the USA arose. Prime Minister Dzurinda visited the remains of the Twin Towers destroyed in the terrorist attack (Ground Zero) November 1-3, 2001. He met with many leading personalities among others Sen. Hillary Clinton who represented New York. To show his solidarity, the Slovak politician took part in the New York Marathon.

Slovakia also showed its support to the U.S. by a symbolic project named "We are all on one ship" which was coordinated by the Association for Culture, Education and Communication. People in 35 cities were making miniature paper ships to signal their solidarity. This spontaneous voluntary project went on for two and a half days during which almost one hundred thousand ships with messages of fellowship were made. When receiving the message created in this project Senator Clinton said: "The hundred thousand ships are like a hundred thousand bonds between our countries".

American embassies across the world began introducing new security measures. The American embassy in Hviezdoslav Square was enclosed by a tall fence in 2001 and restrictions for entry were introduced. There are discussions going on about the appearance of this solution to this day.

The year 2002 was very important in terms of our integration ambitions. Parliamentary elections were to be held in September and at the Prague NATO summit in November a decision was to be adopted on whether Slovakia would be invited to join NATO. Opinion polls suggested that Vladimír Mečiar actually stood a chance of coming back to power.

snahy Slovenska. Už v júni 2001 slovenská vládna delegácia vedená premiérom Dzurindom rokovala v Bielom dome s prezidentom Bushom o rozšírení NATO, pričom americkí partneri naše šance potvrdili. Predseda vlády zároveň slávnostne otvoril novú budovu slovenského veľvyslanectva vo Washingtone, čím ukončil obdobie provizórnych priestorových riešení.

Približne o tri mesiace, 11. septembra 2001, došlo k teroristickým útokom na Svetové obchodné centrum v New Yorku a ďalšie ciele, čo zásadne ovplyvnilo americkú zahraničnú politiku i celosvetové medzinárodné vzťahy. Na Slovensku sa zdvihla vlna solidarity s USA. V dňoch 1. - 3. novembra 2001 premiér M. Dzurinda navštívil trosky teroristickými útokmi zničených dvojčiek - „ground zero“. Strelol sa s poprednými osobnosťami, medzi nimi aj so senátorkou za štát New York H. Clintonovou. Na znak solidarity zabehol slovenský politik newyorský maratón a ako prvý a jediný slovenský politik sa objavil v známom programe stanice CNN „Larry King Live“.

Slovensko zareagovalo na tragédiu v USA symbolicky aj v projekte Sme na jednej lodi. Občania 35 miest na námestiah skladali papierové lodičky ako symbol solidarity. Spontánny dobrovoľnícky projekt, koordinovaný Asociáciou pre kultúru, vzdelávanie a komunikáciu, trval dva a pol dňa a jeho výsledkom bolo skoro stotisíc lodičiek s odkazmi spolupatričnosti. Senátorka H. Clintonová pri preberaní posolstva z tejto akcie povedala: „Stotisíc lodičiek je ako stotisíc pút medzi našimi krajinami.“

Americké ambasády po celom svete začali podliehať novému bezpečnostnému režimu. Na Hviezdoslavovom námestí v roku 2001 ohradili budovy veľvyslanectva USA vysokým plotom a vstup do nich sa sprísnil. Diskusie o estetickej stránke tohto riešenia prebiehajú dodnes.

Rok 2002 bol z hľadiska našich integračných ambícií nesmierne dôležitý. Na september boli v pláne parlamentné voľby a v novembri sa malo na pražskom samite Severoatlantickej aliancie rozhodnúť, či Slovensko bude medzi pozvanými krajinami na vstup do NATO. Prieskumy verejnej mienky naznačovali, že návrat Vladimíra Mečiara k moci je reálny.

K snaham vlády o budovanie transatlantických vzťahov a presvedčanie amerických partnerov o konsenze a nemennosti integračných postojov sa pridalo i vedenie nášho parlamentu a hlava štátu. V januári 2002 predseda Národnej rady SR Jozef Migaš absolvoval oficiálnu návštevu USA. Jej dominantnou témove bola prezentácia ambície Slovenska získať na jesennom samite NATO v Prahe pozvánku za člena Severoatlantickej aliancie. Úsilie SR stať sa členskou krajinou NATO J. Migaš predstavil na rokovaniach s klúčovými predstaviteľmi

That is why our government, our parliamentary leaders and the president all joined forces in trying to convince our American partners about the existence of a general consensus and the permanence of our integration position. In January 2002, Jozef Migaš, chairman of the National Council, went on an official visit of the USA. The main topic was the presentation of Slovakia's ambition to be invited to join NATO at the autumn NATO summit in Prague. Migaš presented Slovakia's effort to become a member of NATO in meetings with key Senate and House representatives. In June, President Rudolf Schuster visited the White House, where in a discussion with George Bush he tried to put to rest fears concerning the trustworthiness of the future Slovak government. He had promised to the American president that he would do everything he could to prevent a change of our course. The talks of the presidents suggested that it would be necessary to form a trustworthy government until the November NATO summit, if we were to keep our chances of joining NATO.

The same message and a clear indication of Vladimír Mečiar being an unacceptable politician for the USA was voiced one month before the elections at a public discussion forum in Bratislava by an influential senator and future presidential candidate John McCain. Similar open and critical comments about V. Mečiar were presented also by the U.S. Permanent Representative to NATO and the future Undersecretary of State Nicholas Burns.

- Prezident Bush víta sedem bývalých krajín sovietskeho bloku, ktoré sa stali členmi NATO, na ceremoniáli v Bielom dome 29. marca 2004. Slovensko zastupoval premiér M. Dzurinda. Foto: AP, Charles Dharapak.
- President Bush welcomes seven former Soviet Bloc nations to NATO membership during a ceremony on the South Lawn of the White House March 29, 2004. Slovakia was represented by Prime Minister Dzurinda. Photo: AP, Charles Dharapak.

→

● Prezidenta SR R. Schustera prijal 9. apríla 2003 v Bielom dome prezident G. W. Bush. Foto: TASR.
● Slovak President Rudolf Schuster received by President George W. Bush during his visit to the White House on April 9, 2003. Photo: TASR.
→

Senátu i Snemovne reprezentantov. V júni sa v Bielom dome prezident Rudolf Schuster v rozhovore s Georgeom W. Bushom snažil rozptýliť obavy USA, čo sa týka dôveryhodnosti budúcej slovenskej vlády. Americkému prezentovovi prisľúbil, že urobí všetko, čo bude v jeho silách, aby sa naše smerovanie nezmenilo. Z rozhovoru prezidentov vyplynulo, že pre nás vstup do NATO bude nevyhnutné, aby bola do pražského novembrového samitu Severoatlantickej aliancie zostavená dôveryhodná vláda.

The Slovak voters spoke the final word and after the September parliamentary elections a new coalition was formed led for the second time in a row by Mikuláš Dzurinda. Similarly, as in the 1998 elections, also this time NGOs supported by American and European donors played an important role in improving the general awareness and increasing voter turnout. The U.S. Embassy headed by Ronald Weiser, supported by USAID, played an important role in this process. In November 2002, in Prague, Slovakia was invited to join NATO.

Slovakia became a full-fledged NATO member on March 29, 2004, when the prime ministers of invited countries handed over ratification documents to the U.S. Government in Washington. The prime ministers of the seven acceding countries were received by President Bush at a festive ceremony in the White House. Slovak Prime Minister Dzurinda spoke on behalf of his colleagues. He was accompanied by our new ambassador Rastislav Kácer, who had replaced Martin Bútor in September 2003.

- Prezident USA Bush oznamuje rozšírenie NATO na ceremoniáli v Bielom dome 29. marca 2004.

Slovensko zastupoval premiér M. Dzurinda. Foto: AP, Charles Dharapak.

- U.S. President Bush welcomes seven former Soviet Bloc nations to NATO membership during a ceremony on the South Lawn of the White House March 29, 2004.

Slovensko bolo reprezentované premiérom M. Dzurindou. Foto: AP, Charles Dharapak.

↑

• Veľvyslanec Ronald Weiser s rodinou na Deň nezávislosti na Bratislavskom hrade, 2003. Foto: TASR.

• Ambassador Ronald Weiser and his family during the celebration of American Independence Day at the Bratislava Castle, 2003. Photo: TASR.

←

Ten istý odkaz, s jednoznačným potvrdením, že Vladimír Mečiar je pre USA neakceptovateľným politikom, tlmočil mesiac pred voľbami na verejnom diskusnom fóre v Bratislave vplyvný senátor a budúci prezidentský kandidát John McCain. V podobnom duchu sa nezvyčajne otvorené a kriticky na adresu V. Mečiara vyjadril i americký veľvyslanec pri NATO a budúci viceminister zahraničných vecí USA Nicholas Burns.

Slovenskí voliči napokon rozhodli a po septembrových parlamentných voľbách vznikla nová koaličná vláda pod opäťovným vedením Mikuláša Dzurindu. Podobne ako vo voľbách v roku 1998 zohrali pri občianskej informovanosti a zvyšovaní volebnej účasti významnú úlohu mimovládne organizácie podporované americkými a európskymi donormi. Americká ambasáda pod vedením Ronalda Weisera a USAID zohrali v tomto procese významnú úlohu. V novembri 2002 dostalo Slovensko v Prahe pozvánku do NATO.

Plnoprávnym členom NATO sa Slovensko stalo 29. marca 2004, keď premiéri pozvaných krajín odovzdali vo Washingtone ratifikačné dokumenty americkej vláde. Na slávnostnom ceremoniáli v Bielom dome premiérov siedmich pristupujúcich krajín prijal prezident Bush. V mene skupiny premiérov vystúpil predseda vlády SR M. Dzurinda. Na akcii ho sprevádzal nový veľvyslanec Rastislav Kácer, ktorý v septembri 2003 vystriedal vo funkcií Martina Bútoru.

Historical Visit of the American President in Slovakia

A confirmation of the improved relationship between the USA and Slovakia was a visit of U.S. President Bush in Bratislava. From February 23-25, 2005 President Bush paid an official visit to Slovakia and at the same time met with Russian President Vladimir Putin at the Bratislava Castle at an important U.S.-Russia summit. During this time period, the U.S. president stayed at the newly built U.S. Embassy Residence near Slavín.

During the meeting with the U.S. president, the top Slovak representatives – President Gašparovič, Prime Minister Dzurinda and Chairman of the National Council Hrušovský discussed issues such as the visa regime for Slovak nationals visiting the U.S., international conflicts and Slovakia's participation therein, and the social, political, and economic changes in Slovakia.

President Bush also decided to meet with the Slovak people. Despite the bad February weather, the Hviezdoslav Square filled with several thousands of people who listened to his 30 minute speech. From a specially made tribune, the president also shared thoughts such as these: "I'm proud to stand in this great square, which has seen momentous events in history. Almost 17 years ago, thousands of Slovaks gathered peacefully in front of this theater. They came to pray for an end to tyranny and the restoration of religious liberty. Your example is inspiring other nations still struggling against totalitarianism. Americans respect your patience and your determination to build a democratic Slovakia in the heart of Europe."

- Slovenský veľvyslanec Rastislav Káčer počas odovzdávania poverovacích listín prezidentovi USA Georgeovi W. Bushovi 9. septembra 2003. Foto: Biely dom.
- Slovak Ambassador to the United States Rastislav Kácer presenting his credentials to President George W. Bush on September 9, 2003. Photo: The White House.

Historická návšteva amerického prezidenta na Slovensku

Kulmináciou potvrdenia nadštandardných vzťahov medzi Spojenými štátmi a Slovenskom bol príchod amerického prezidenta Georgea W. Busha do Bratislav. V dňoch 23. – 25. februára 2005 uskutočnil oficiálnu návštevu Slovenska a zároveň sa na Bratislavskom hrade stretol s ruským prezidentom Vladimirom Putinom na dôležitom americko-ruskom samite. Ako dočasné sídlo mu poslúžila novovybudovaná rezidencia veľvyslance USA pri Slavíne.

Najvyšší slovenskí predstaviteľia – prezentor Gašparovič, premiér Dzurinda a predseda NR SR Hrušovský – počas stretnutia s americkým prezidentom otvorili témy ako problém pretrvávajúceho vízového režimu USA voči Slovenskom, medzinárodné konflikty a podiel Slovenska na ich riešení či spoločensko-politicke zmeny v SR.

Prezident Bush sa rozhadol stretnúť i so slovenskou verejnosťou. Napriek sychravému februárovému počasiu sa zišlo na Hviezdoslavovom námestí niekoľko tisíc ľudí, aby si vypočuli jeho asi polhodinový prejav. Zo špeciálne zhovenej

Before the speech, the President accompanied by First Lady Laura Bush and Secretary of State Condoleezza Rice met in the foyer of the Slovak National Theatre with the so-called champions of freedom. President Bush invited to Bratislava a group of personalities from Central and Eastern Europe to thank them for their personal contribution to the promotion of freedom and democracy. Slovakia was represented by the member of the Jewish partisan unit, the 86 year old Alexander Bachnár, former Slovak Ambassador to the USA M. Bútora and Pavol Demeš.

During the visit, the First Lady, herself a former librarian, opened a U.S. Information Center in the University Library. During this challenging visit, the American Embassy had no ambassador (Ronald Weiser ended his mission in December 2004, and Rodolphe Vallee did not start before June 2005). In cooperation with the Slovak partners, a team led by Chargé d'Affaires Scott Thayer managed to organize the visit with no problems whatsoever. After him the post of chargé d'affaires was taken by the experienced diplomat Lawrence Silverman, who then stayed in Slovakia as a deputy to ambassador Vallee.

- Hviezdoslavovo námestie v Bratislave počas historickej návštevy G. W. Busha na Slovensku 24. februára 2005. Foto: TASR.
- Hviezdoslav Square in Bratislava during the historic visit of George W. Bush in Slovakia on February 24, 2005. Photo: TASR.

- V Bratislave sa konal vo februári 2005 americko-ruský samit. Zľava predseda slovenského parlamentu P. Hrušovský, prezident USA G. Bush, prezident SR I. Gašparovič, prezident Ruskej federácie V. Putin a premiér SR M. Dzurinda. Foto: TASR.
- The U.S.-Russia summit in Bratislava took place in February 2005. Pictured from left to right: Chairman of the Slovak Parliament Pavol Hrušovský, U.S. President George W. Bush, Slovak President Ivan Gašparovič, President of the Russian Federation Vladimir Putin and Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda. Photo: TASR.

tribúny na úvod pre president povedal i tieto myšlienky: „S hrdosťou stojím na tomto veľkolepom námestí, ktoré bolo svedkom mnohých významných udalostí. Takmer pred 17 rokmi sa tisíce Slovákov zišli pred týmto divadlom, aby bojovali za koniec tyranie a za obnovu náboženskej slobody. Slovensko je veľkým príkladom pre iné národy, ktoré ešte zápasia s totalitou. Američania si vážia trpezlivosť Slovákov a usilovnosť pri budovaní demokratického Slovenska v srdci Európy.“

Pred samotným vystúpením sa americký prezent v sprievode prvej dámy Laury Bushovej a ministerky zahraničných vecí Condoleezzy Riceovej stretol vo foyer SND aj s tzv. šampiónmi slobody. George W. Bush pozval do Bratislavu skupinu osobností zo strednej a východnej Európy, aby sa im podčakoval za ich osobný prínos k rozvoju slobody a demokracie. Slovensko reprezentovali člen židovskej partizánskej jednotky 86-ročný Alexander Bachnár, bývalý veľvyslanec SR v USA Martin Bútora a Pavol Demeš.

Prvá dáma Laura Bushová, bývalá knihovníčka, počas návštevy v Univerzitnej knižnici otvorila Informačné centrum USA. Americká ambasáda v čase tejto náročnej návštevy nemala obsadený post veľvyslance (R. Weiser svoju misiu ukončil v decembri 2004 a R. Vallee nastúpil až v júni 2005). V súčinnosti so slovenskými partnermi ju príkladne zvládol tím pod vedením chargé d'affaires Scotta Thayera. (Po ňom bol ešte chargé d'affaires skúsený diplomat Lawrence Silverman, ktorý pokračoval vo funkcií zástupcu veľvyslance R. Valleeho).

After Slovakia joined NATO and after the visit of George Bush in Bratislava, both the Slovak political officials and the Slovak public had a new objective with regard to the USA – abolition of the visa requirement for tourist and business visits. When discussing this issue with the American side, our officials usually highlighted the fact that Slovakia has met all the integration criteria, is a member of NATO and the EU and a U.S. ally in the complicated and unpopular military operations in Iraq and Afghanistan.

Rodolphe “Skip” Vallee, US ambassador and political nominee of George Bush, during his business trips throughout Slovakia, when he liked to play ice-hockey, regularly had to answer the inevitable visa question. The abolition, however, didn’t come before he was replaced by the Slovak-born Vincent Obsitnik, (In October 2008, Vincent Obsitnik fulfilled his dream by running in the Košice Marathon at the age of seventy. The marathon was held near his birthplace – the village of Moravany near Michalovce, from where he immigrated with his parents to the U.S. as a child).

During an official farewell visit to the United States in March 2006, Prime Minister Dzurinda raised this issue during bilateral negotiations with President Bush with whom he had built outstanding relationship during the many years of cooperation.

After the parliamentary elections in June 2006, there was a change of power in Slovakia and the new coalition was formed by the Chairman of Smer-Social Democracy Róbert Fico in cooperation with Vladimír Mečiar’s Movement for a Democratic Slovakia and Ján Slota’s Slovak National Party. Comments of the new prime minister both before and after the elections, attacks against the USA and a critical stance towards the participation of our armed forces in the counterterrorist military operations paired with the presence of the Slovak National Party and the internationally discredited Vladimir Mečiar in the new ruling coalition and cooled down the intergovernmental relations. Slovak diplomacy led by internationally well-known foreign ministers Ján Kubiš and Miroslav Lajčák strove to convince both local and American partners of our willingness to respect our responsibilities arising from our previous agreements and our NATO membership. During his four years in office Prime Minister Fico never visited President Bush or his successor Barack Obama in Washington.

Po vstupe Slovenska do NATO a najmä po bratislavskej návštive G. Busha sa pre slovenskú politickú reprezentáciu, ako aj pre širokú verejnosť stalo vo vzťahu k USA prioritnou témou zrušenie vízovej povinnosti. V argumentácii s americkými predstaviteľmi sa vyzdvihoval fakt, že Slovensko splnilo integračné kritériá, je členskou krajinou NATO a EÚ a zároveň spojencom USA v komplikovaných a nepopulárnych vojenských operáciach v Iraku i Afganistane.

Americký veľvyslanec Rodolphe „Skip“ Vallee, politický nominant G. W. Busha, počas pracovných cest po Slovensku, kde si rád zahral hokej, musel pravidelnne odpovedať na notorickú otázku o vízach. Ich zrušenia sa však dočkal až jeho nástupca, takisto nominant G. W. Busha Vincent Obsitnik, ktorý si v októbri 2008 splnil sen a vo veku sedemdesiat rokov zabehol košický maratón nedaleko svojho rodiska Moravany pri Michalovciach, odkiaľ v detstve so svojimi rodičmi emigroval do USA.

- Veľvyslanec Rodolphe Vallee s manželkou na oslavách Dňa nezávislosti v areáli Bratislavského hradu v júli 2006. Foto: TASR.
- Ambassador Rodolphe Vallee and his wife during the celebration of Independence Day at the Bratislava Castle in July 2006. Photo: TASR.

→

- Veľvyslanec USA na Slovensku V. Obsitnik (vľavo) odovzdal medailu za vojenské zásluhy kapitánovi Ozbrojených síl SR V. Gažovi za účasť a podporu operácie Iracká sloboda 14. februára 2008. Foto: TASR.
- *U.S. Ambassador to Slovakia Vincent Obsitnik (left) hands over a military merit medal to the Captain of the Slovak Armed Forces Vladimír Gažo for participation in and support of Operation Iraqi Freedom (February 14, 2008). Photo: TASR.*

←

Na takpovediac rozlúčkovej oficiálnej návštive Spojených štátov v marci 2006 premiér M. Dzurinda nastolil tému víz počas bilaterálnych rokovania s G. W. Bushom, s ktorým si za roky spolupráce vybudoval nadštandardné vzťahy. Následne po júnových parlamentných voľbách v roku 2006 došlo na Slovensku k mocenskej zmene a koaličnému vládu zostavil predseda strany Smer - sociálna demokracia Robert Fico spolu s Ľudovou stranou - Hnutím za demokratické Slovensko Vladimíra Mečiara a Slovenskou národnou stranou Jána Slotu. Predvolebná a čiastočne i povolebná rétorika nového premiéra, ataky na adresu USA a kritika účasti našich vojsk vo vojenských operáciach v rámci boja s terorizmom, ako aj prítomnosť SNS a medzinárodne diskreditovaného V. Mečiara v novej koalícii spôsobili ochladenie v medzivládnych vzťahoch. Slovenská diplomacia vedená medzinárodne známymi ministrami zahraničných vecí Jánom Kubišom a Miroslavom Lajčákom sa snažila vplyvať na domácich aktérov a presvedčať amerických partnerov o našej ochote pokračovať v záväzkoch vyplývajúcich z predchádzajúcich dohôd a nášho členstva v NATO. Premiér Fico počas svojho štvorročného mandátu ani prezidenta Busha, ani jeho nástupcu Baracka Obamu vo Washingtone nenaštívil.

Otázka zrušenia vízovej povinnosti pre občanov Slovenska pri cestách do USA bola hlavnou témou rozhovorov ministra zahraničných vecí SR Jána Kubiša s členmi Kongresu počas jeho aprílovej a decembrovej návštavy Washingtonu v roku 2007.

- Prezidenta I. Gašparoviča prijal 9. októbra 2008 v Bielom dome preident G. W. Bush. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- *President George W. Bush welcomed Slovak President Ivan Gašparovič in the White House on October 9, 2008. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.*

←

Dôležitým miľníkom pre zrušenie vízovej povinnosti pre Slovensko bol 17. marec 2008, keď minister vnútra SR Robert Kaliňák a minister pre vnútornú bezpečnosť USA Michael Chertoff podpísali vo Washingtone memorandum o porozumení v záležitosti bezvízového styku medzi oboma krajinami.

Počas októbrevej oficiálnej návštavy prezidenta Ivana Gašparoviča v Spojených štátoch mohol prezident George W. Bush tesne pred ukončením svojho mandátu konštatovať, že Slováci sa zrušenia víz dočkajú. Ukončenie vízovej povinnosti pre občanov siedmich krajín vrátane SR prezident G. W. Bush oficiálne oznámil 17. októbra 2008 počas slávnostného aktu v záhrade Bieleho domu.

Platnosť vízovej povinnosti pre turistické a pracovné cesty slovenských občanov do USA sa symbolicky skončila 17. novembra 2008. V Bratislave to predsedovi vlády R. Ficovi a ministriovi vnútra R. Kaliňákovovi oznámil americký minister pre vnútornú bezpečnosť M. Chertoff, ktorého pri tejto príležitosti prijal aj prezident I. Gašparovič.

The matter of the abolition of the visa obligation for the Slovak nationals visiting the U.S. was the main topic of talks between the Slovak Minister of Foreign Affairs Ján Kubiš and the members of Congress during his visits to Washington in April and December 2007. An important milestone for the abolition of the visa obligations was March 17, 2008, when Slovak Minister of Interior Robert Kaliňák and U.S. Secretary of Homeland Security Michael Chertoff signed a Memorandum of Understanding in Washington pertaining to visa-free travel between the two countries.

During the official visit of President Gašparovič in the USA in October, President Bush, shortly before the end of his term, finally could say that Slovaks are nearing the abolition of the visa requirement. The abolition of the visa requirement for the nationals of seven different countries including Slovakia was finally officially announced by Bush on October 17, 2008 during a festive event in the White House Rose Garden.

The tourist and business visa requirement for Slovak nationals was abolished formally on November 17, 2008. The news was communicated to the Slovak Prime Minister R. Fico and the Slovak Minister of Interior Robert Kaliňák by the U.S. Secretary of Homeland Security Michael Chertoff who was invited and received at this occasion by the Slovak President Ivan Gašparovič.

- Americký prezent B. Obama víta slovenského premiéra R. Fica v rezidencii veľvyslanectva USA v Prahe pred spoločnou večerou 8. apríla 2010. Foto: TASR.
- American President Barack Obama welcomes Slovak Prime Minister Robert Fico at the U.S. Embassy in Prague before a dinner on April 8, 2010. Photo: TASR.

→

Biely dom a dvadsiate výročie Nežnej revolúcie

The White House and the twentieth anniversary of the Velvet Revolution

In summer 2008, the five-year term of office of ambassador Kácer in Washington ended. For a few months, the office was led by Chargé d'Affaires Andrej Droba and in December Peter Burian, an experienced diplomat, came to Washington. After having worked at our UN mission in New York, he presented his credentials to George Bush.

In January 2009, Barack Obama became the new U.S. president and Hillary Clinton the new secretary of state. Ambassador Obsitník ended his mission in Slovakia on the day of Obama's inauguration and afterwards the embassy was headed for almost a year and a half by Chargé d'Affaires Keith Eddins. In September 2009, Foreign Minister Lajčák visited New York. He took part

V lete 2008 skončil päťročné pôsobenie vo Washingtone veľvyslanec Kácer. Niekoľko mesiacov viedol úrad chargé d'affaires Andrej Droba a v decembri prišiel do Washingtonu skúsený diplomat Peter Burian. Po pôsobení na našej misii pri OSN v New Yorku odovzdal povroacie listiny Georgeovi W. Bushovi.

V januári 2009 nastúpil do Bieleho domu Barack Obama a novou ministerkou zahraničných vecí sa stala Hillary Clintonová. Veľvyslanec Obsitník skončil svoju misiu na Slovensku v deň inaugurácie prezidenta a ambasádu takmer rok a pol viedol chargé d'affaires Keith Eddins.

V septembri 2009 navštívil New York minister zahraničných vecí M. Lajčák. Zúčastnil sa na Valnom zhromaždení OSN, ktorému dominovala téma klimatických zmien, boja proti ekonomickej kríze a otázky odzbrojenia a nešírenia

in the UN General Assembly, which focused mainly on climate change, fight against the economic crisis, and issues of demilitarization and elimination of nuclear weapons. During his meetings with UN representatives, Minister Lajčák spoke about the western Balkans issue, in particular Kosovo and Bosnia and Herzegovina, i.e. areas of which he has a very extensive knowledge.

On the occasion of the twentieth anniversary of the Velvet Revolution several commemorative events initiated by the Slovak ambassador were held in Washington, which were attended by Minister Lajčák. One of them was a conference at the Heritage Foundation, which was attended by many of the diplomats who participated in the twenty year old Slovak-American story – Paul Hacker, Ted Russell, Ralph Johnson, Rodolphe Vallee, Vince Obsitnik, Branislav Lichardus, Rastislav Kácer and Peter Burian. Slovak Foreign Minister Lajčák and the post-November Minister of International Relations Pavol Demeš also spoke at the meeting.

On the occasion of November 17, U.S. President Barack Obama sent a personal message to the Slovaks in which he prized their courage in the fight for freedom and human rights and described Slovakia and the Czech Republic as valued partners of the USA. On this occasion, the House of Representatives of the U.S. Congress adopted a unanimous resolution which highlighted the importance of the post-November changes in the former Czechoslovakia.

jadrových zbraní. Minister Lajčák sa počas stretnutí s predstaviteľmi OSN venoval aj otázke západného Balkánu, najmä Kosova a Bosny a Hercegoviny, teda oblasti, v ktorej má medzinárodný kredit.

Pri príležitosti dvadsiateho výročia Nežnej revolúcie sa vo Washingtone konali z iniciatívy slovenského veľvyslanectva viaceré spomienkové aktivity za účasti ministra zahraničných vecí Lajčáka. Jednou z nich bola konferencia v Heritage Foundation, na ktorej sa zúčastnili diplomaticí aktéri dvadsaťročného slovensko-amerického príbehu Paul Hacker, Ted Russell, Ralph Johnson, Rodolphe Vallee, Vince Obsitnik, Branislav Lichardus, Rastislav Kácer a Peter Burian. Auditóriu sa prihovorili aj minister zahraničných vecí M. Lajčák a novembrový minister medzinárodných vzťahov P. Demeš.

Pri príležitosti 17. novembra americký prezident Barack Obama zaslal Slovákom osobné posolstvo, v ktorom ocenil statočnosť občanov v boji za slobodu a ľudské práva a Slovensko spolu s Českou republikou označil za cenných partnerov USA. Snemovňa reprezentantov Kongresu prijala pri tejto príležitosti rezolúciu, v ktorej kongresmani jednomyselne vyzdvihli význam ponovembrových zmien v bývalom Česko-Slovensku.

- Americkí a slovenskí diplomati vo Washingtone počas osláv 20. výročia Nežnej revolúcie. Zľava veľvyslanci R. Johnson, B. Lichardus, R. Vallee, minister M. Lajčák, veľvyslanci P. Burian, V. Obsitnik a T. Russell. Foto Pavol Demeš.
- American and Slovak diplomats in Washington during the celebration of the 20th anniversary of the Velvet Revolution. Pictured from left to right: Ambassadors Ralph Johnson, Branislav Lichardus, Rodolphe Vallee, Minister Miroslav Lajčák, Ambassadors Peter Burian, Vincent Obsitnik and Theodore Russell. Photo: Pavol Demeš.

→

The November 2008 abolition of the visa requirement for most types of travel to the U.S. was of great political and psychological importance to the Slovak Republic. Along with Schengen accession in December 2007 and Euro-zone accession in January 2009, it concluded our efforts to join western structures. Slovakia became part of the democratic developed world.

A country that in the past received significant American political, moral, and financial help – a necessity for implementing social, political, military, and economic reforms – today joins the USA in civilian and military operations in many troubled regions of the world. Slovakia has built its own system of development aid and the expertise of our diplomats and NGO representatives is highly appreciated, in particular when it comes to issues in the Balkans or Eastern Europe, security, and environmental issues.

After Slovakia's successful integration into western institutions, cooperation with the USA now focuses on discovering new opportunities in business, science, research, and education. Today, the U.S. is working to address prevailing problems with corruption and the judicial system in Slovakia. U.S. diplomacy is also carefully monitoring human and minority rights.

The following overview tries to assess the character of Slovak–American relations over the last eight years. This is a time when the two countries are confronted with a changed political and security environment and the many uncertainties that are affecting both the Euro-Atlantic and international spheres. President Obama demonstrated his belief that America should improve its relationship not just with Russia but also cultivate a relationship with the “new Europe”, i.e. the post-communist countries that have joined the EU and NATO. Having signed the Strategic Arms Reduction Treaty with Russian President Dmitry Medvedev in April 2010 in Prague, Obama invited the prime ministers of 11 Central European states to a dinner, among them Robert Fico. One highly valued Slovak contribution to the U.S. in its fight against terrorism was the placement of three Guantanamo detainees in a Slovak camp for asylum seekers in January 2010.

New stimuli helping to put Slovakia back into the spotlight were offered by the Slovak Caucus established by the U.S. Congress in May 2010. The co-chairs of the Slovak Caucus were members of the House of Representatives – Republican Joe Wilson of South Carolina and Democrat Pete Visclosky of Indiana.

Odstránenie vízovej povinnosti pri cestách do USA v novembri 2008 malo pre Slovenskú republiku veľký politický i psychologický význam. Spolu so vstupom do schengenského priestoru v decembi 2007 a eurozóny v januári 2009 predstavuje zaväzenie integračného úsilia do západných štruktúr. Slovensko sa stalo súčasťou vyspelého demokratického sveta.

Krajina, ktorá v minulosti získavala od Spojených štátov výraznú politickú, morálnu a finančnú podporu nevyhnutnú na spoločensko-politické, vojen-ské a ekonomicke reformy, dnes spolu s USA pôsobí v zložitých regiónoch sveta v civilných či vojenských operáciach. Slovensko má dnes vybudovaný vlastný systém rozvojovej pomoci a expertíza našich diplomatov či mimovládnych odborníkov, napríklad v problematike Balkánu, východnej Európy či bezpečnostnej a environmentálnej problematike, sa náležite oceňuje.

- Veľvyslancu USA na Slovensku T. Sedgwicka (v strede) s manželkou Kate prijal 18. augusta 2010 v Bratislave prezident SR I. Gašparovič.
Foto: TASR.
- The U.S. Ambassador to Slovakia Theodore Sedgwick (second from left) and his wife Kate were received by the Slovak President Ivan Gašparovič in Bratislava on August 18, 2010. Photo: TASR.
→

Iveta Radičová becomes Prime Minister

After the parliamentary elections in June 2010, a new center-right coalition was created headed by Slovakia's first female Prime Minister Iveta Radičová. Two-time Prime Minister Mikuláš Dzurinda became the new Minister of Foreign Affairs with Milan Ježovica, a former diplomat in the U.S., becoming his deputy.

After the elections, Theodore Sedgwick came to Slovakia as the seventh U.S. ambassador. He was a former successful entrepreneur who was nominated by President Obama. Soon after his arrival, the new ambassador began the work of preparing for a meeting between the American Secretary of State and her Slovak counterpart. The October meeting of Hillary Clinton and Mikuláš Dzurinda in Washington, DC was much more than an official visit; it was a meeting of two close colleagues who had a lot to discuss – not just about the relationship between Slovakia and America, but also about cooperation within the Visegrad Group, about the Balkans and about Afghanistan.

- Ministerka zahraničných vecí USA H. Clintonová a minister zahraničných vecí SR M. Dzurinda na MZV USA vo Washingtone, október 2010. Foto: TASR.
- U.S. Secretary of State Hillary Clinton and the Slovak Minister of Foreign Affairs Mikuláš Dzurinda at the State Department in Washington in October 2010. Photo: TASR.

Po úspešnej integrácii Slovenska do západných štruktúr sa spolupráca s USA sústredzuje aj na odhalovanie nových možností v podnikateľskej sfére, vo vede, výskume a vzdelávaní. K citlivu vnímaným oblastiam zo strany USA patria pretrvávajúce problémy s korupciou a v súdnictev na Slovensku. Americká diplomacia tiež pozorne sleduje oblasť ľudských a menšinových práv.

Nasledujúci prehľad umožňuje posúdiť charakter slovensko-amerických vzťahov za ostatných osem rokov. Ide o obdobie, kedy sa obe krajinys vyrovnávali so zmeneným politickým a bezpečnostným prostredím a s viacerými neistostami, ktoré zasiahli euroatlantický a medzinárodný priestor.

Po podpise dohody o obmedzení počtu strategických jadrových zbraní s ruským prezidentom Dmitrijom Medvedevom začiatkom apríla 2010 v Prahe Barack Obama pozval na spoločnú večeru jedenásť premiérov zo stredoeurópskeho regiónu, medzi nimi i Roberta Fica. Vysoko hodnotenou snahou vlády SR o pomoc USA v boji s terorizmom bolo i prijatie troch bývalých väzňov z Guantánama na Slovensku v januári 2010.

Nové impulzy na zvýšenie záujmu o Slovensko priniesol Kongresový slovenský výbor, ktorý vznikol v máji 2010. Jeho spolupredsedami sa stali členovia Snemovne reprezentantov – republikán Joe Wilson z Južnej Karolíny a demokrat Pete Visclosky z Indiany.

- Veľvyslanec USA na Slovensku T. Sedgwick (v strede) a bývalý slovenský veľvyslanec v USA R. Kácer (vpravo) pri spoločnej diskusii so študentmi na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici v októbri 2010. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- The U.S. Ambassador to Slovakia, Theodore Sedgwick in the middle, and former Slovak Ambassador to the U.S., Rastislav Kácer to the right, in a discussion with students of Matej Bel University in Banská Bystrica in October 2010. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

In November 2010, Prime Minister Iveta Radičová conducted a working visit to the United States. *Glamour* magazine presented her with its “Woman of the Year” award. While there she met with influential representatives of the financial and business community. In Washington, she paid an official visit to Secretary of State Clinton. One highlight of her Washington visit was her delivery of the Freedom Lecture to an overflow crowd at the Woodrow Wilson

Iveta Radičová premiérkou SR

Po júnových parlamentných voľbách v roku 2010 sa vytvorila nová stredopravá koalícia na čele s prvou ženou na premiérskom poste Ivetou Radičovou. Novým šéfom diplomacie sa stal bývalý dvojnásobný premiér Mikuláš Dzurinda a jeho štátym tajomníkom diplomat Milan Ježovica, ktorý predtým pôsobil v USA (vrátane pozície chargé d'affaires a. i. na Veľvyslanectve SR v USA v roku 1999). Na povolebné Slovensko prišiel v auguste v poradí siedmy americký veľvyslanec Theodore Sedgwick, bývalý úspešný podnikateľ, ktorého nominoval prezident Obama.

Čoskoro po príchode sa nový veľvyslanec zapojil do prípravy stretnutia ministrov zahraničných vecí Spojených štátov a Slovenska. Októbrové zvítanie Hillary Clintonovej a Mikuláša Dzurindu vo Washingtone malo oveľa viac než pracovný charakter. Stretli sa totiž dvaja blízki ľudia, ktorí si mali čo povedať, a to nielen o slovensko-amerických vzťahoch, vyšebradskej spolupráci, Balkáne a Afganistane.

V novembri 2010 uskutočnila cestu do USA i premiérka Iveta Radičová. V New Yorku prevzala od časopisu *Glamour* ocenenie Žena roka a stretla sa s významnými predstaviteľmi finančných a podnikateľských kruhov. Následne mala vo Washingtone rokovanie s ministerkou zahraničných vecí Hillary Clintonovou a prednášku (Freedom Lecture) vo Woodrow Wilson Center.

Premiérka Radičová navštívila New York opäť v septembri 2011, keď prijala pozvanie prezidenta Baracka Obamu na prvé fórum medzinárodnej iniciatívy Partnerstvo pre otvorené vládnutie (Open Government Partnership). Počas tohto pobytu mala aj tri vystúpenia: v Harvardovom klube (pre zástupcov podnikateľských a finančných kruhov), na Newyorskej univerzite a napokon vo všeobecnej rozprave 66. Valného zhromaždenia OSN.

Na prelome februára a marca 2011 minister hospodárstva Juraj Miškov s delegáciou uskutočnili investičnú roadshow, v rámci ktorej prezentoval výhody investičného prostredia na Slovensku potenciálnym americkým investorom vo Washingtone, v New Yorku a San Franciscu. V marci 2011 navštívil Washington štátny tajomník ministerstva obrany Róbert Ondrejcsák, aby rokoval o bilaterálnych otázkach v oblasti bezpečnosti s partnermi v Pentagone. V júli 2011 prijal pozvanie ministerky pre vnútornú bezpečnosť USA Janet Napolitano vej minister vnútra SR Daniel Lipšic. Rokovali okrem iného o spolupráci v oblasti prevencie cezhraničnej kriminality a terorizmu, ako aj o sprístupňovaní

- Premiérka I. Radičová a stály predstaviteľ SR pri OSN veľvyslanec M. Koterec (vľavo) na stretnutí s prezidentom Barackom Obamom a jeho manželkou Michelle v Newyorskej verejnej knižnici počas zasadnutia Valného zhromaždenia OSN v septembri 2011. Foto: TASR.
- *Slovak Prime Minister Iveta Radičová in the United States and (from the left), Permanent Representative of the Slovak Republic to the UN Miloš Koterec, at the meeting with President Barack Obama, First Lady Michelle Obama, at the New York Public Library during the UN General Assembly, September 2011. Photo: TASR.*

Center. The prime minister visited New York again in September 2011 when she accepted President Obama's invitation to attend the first forum of the Open Government Partnership. During her stay she made three public appearances: at the Harvard Club (for representatives of business and finance), at New York University and at the 66th UN General Assembly.

During February–March 2011, Minister of Economy Juraj Miškov and his delegation took an investment road show to potential U.S. investors in Washington, New York and San Francisco. At these events, Miškov described the benefits of the investment environment in Slovakia. In March 2011, Robert Ondrejcsák, State Secretary of the Ministry of Defense, visited Washington to discuss bilateral security issues with his counterparts at the Pentagon. In July 2011, Interior Minister Daniel Lipšic accepted an invitation from Secretary of Homeland Security Janet Napolitano. They discussed, among other things, cooperation in preventing cross-border crime and terrorism, as well

- Ministerka zahraničných vecí USA H. Clintonová privítala v júli 2012 vo Washingtone svojho slovenského kolegu M. Lajčáka. Foto: Archív MZV a EZ SR.
- U.S. Secretary of State Hillary Clinton welcomes Slovak Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák at the State Department in July 2012. Photo: Photo: Archive of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs.

a ochrane informácií. Štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí Milan Ježovica vystúpil v septembri 2011 na ekonomico-investičnom seminári Invest in Slovakia v Columbii v Južnej Karolíne. Spolu s kongresmanom za Južnú Karolínu Joom Wilsonom otvorili v Columbii slovenský honorárny konzulát, ktorý doteraz vedie Peter D. Korn.

V novembri 2011 sa uskutočnila pracovná návšteva delegácie Zahraničného výboru NR SR vedenej Františkom Šebejom. Okrem rokovania s partnermi z Kongresu USA a z administratívy bol F. Šebej hlavným hostom 3. ročníka Slovak-American Awards Dinner. Počas večere sa oceňujú osobnosti, ktoré výrazne prispeli k rozvoju slovensko-amerických vzťahov, a organizoval ju zastupiteľský úrad vo Washingtone v spolupráci s mimovládnou organizáciou Friends of Slovakia.

Z významných návštev oficiálnych amerických predstaviteľov na Slovensku v tomto období možno spomenúť návštevy námestníka ministra zahraničných vecí Jamesa Steinberga v októbri 2010, poradcu ministerky zahraničných vecí pre občiansku spoločnosť a nové demokracie Tomicaha Tillemana v auguste 2011 a opakované návštevy Marie Yovanovitchovej, zástupkyne námestníka ministerky zahraničných vecí v rokoch 2011 – 2012. Vo februári 2012 do Bratislavы zavítala delegácia Kongresu USA pod vedením republikána Dana Burtona, ktorú prijal i prezident SR Ivan Gašparovič a ostatní najvyšší ústavní činitelia. Delegácia sa venovala prehľbeniu medziparlamentného diálogu a zaujímala sa o problematiku západného Balkánu.

■ Robert Fico vystriedal premiérku Ivetu Radičovú

V dôsledku vnútropolitickej krízy vláda Ivety Radičovej v októbri 2011 padla a prezident republiky vyhlásil na marec 2012 predčasné parlamentné voľby. Ich jednoznačným víťazom sa stala strana SMER-SD na čele s Robertom Ficom. Volebný výsledok mu umožnil zostaviť jednofarebnú vládu, ktorá sa ujala funkcie 4. apríla 2012. Ministrom zahraničných vecí a zároveň podpredsedom vlády sa opäť stal Miroslav Lajčák, ktorý sa do Bratislavы vrátil z významného postu v Bruseli. Za jedného zo svojich štátnych tajomníkov si vybral veľvyslanca SR vo Washingtone Petra Buriana.

as the sharing and protecting of information. State Secretary of the Ministry of Foreign Affairs Milan Ježovica attended an economic and investment seminar, Invest in Slovakia, in Columbia, South Carolina in September 2011. Together with Congressman Joe Wilson (R-SC), he opened the Slovak Honorary Consulate in Columbia. It is led by Peter D. Korn.

In November 2011, a Slovak parliamentary delegation headed by František Šebej, chairman of the Foreign Affairs Committee, visited Washington. In addition to negotiations with his counterparts in Congress and the administration Šebej was the guest of honor at the third annual Slovak-American Awards Dinner. It was organized by the Slovak Embassy, in cooperation with Friends of Slovakia, to recognize those who have contributed significantly to the development of Slovak-American relations.

Among other American officials to visit Slovakia in this period we can include Deputy Secretary of State James Steinberg in October 2010; Secretary Clinton's Senior Advisor for Civil Society and Emerging Democracies Tomicah Tillemann in August 2011; and Deputy Assistant Secretary of State Marie Yovanovitch, in November 2011. A congressional delegation led by Rep. Dan Burton (R-Ind) visited Bratislava in February 2012. The primary purpose of the visit was to deepen inter-parliamentary dialogue and to discuss issues related to the Western Balkans. The delegation was also received by President Ivan Gašparovič and other top government officials.

■ Robert Fico replaces Iveta Radičová and forms new government

Due to an internal political crisis, the government of Iveta Radičová collapsed in October 2011, and President Gašparovič announced early parliamentary elections for March 2012. The clear winner of these elections was the SMER-SD party led by Robert Fico. His landslide victory allowed him to create a single-party government. Miroslav Lajčák, who returned to Bratislava from an important EU post in Brussels, became foreign minister for a second time, and was also named deputy prime minister. Lajčák invited Slovak Ambassador to the United States Peter Burian to become his State Secretary. From April to September 2012, before Peter Kmec

- Premiér R. Fico na stretnutí s prezidentom B. Obamom v Bielom dome 21. novembra 2013. Foto: TASR.
- President Barack Obama at the meeting with Slovak Prime Minister Robert Fico at the White House on November 21, 2013. Photo: TASR.
→

Až do vymenovania Petra Kmeca za nového velvyslanca SR v USA (poverovacie listiny odovzdal do rúk Baracka Obamu v septembri 2012) zastával funkciu chargé d'affaires a. i. Peter Zeleňák.

Po nástupe novej vlády, ktorá jasne deklarovala proeurópsky a proatlantický kurz, sa uskutočnilo niekoľko dôležitých návštiev USA na vysokej úrovni. V máji 2012 viedol na samit NATO v Chicagu slovenskú delegáciu prezident Ivan Gašparovič, ktorého sprevádzali minister zahraničných vecí Miroslav Lajčák a minister obrany Martin Glváč. Počas pobytu slovenskej delegácie v Chicagu bol znova otvorený slovenský honorárny konzulát, ktorý dodnes viedie Rosemary Macková Wisnoská.

Oficiálna návšteva ministra Miroslava Lajčáka vo Washingtone v júli 2012 a jeho rokovanie s americkou partnerkou Hillary Clintonovou ukázali, že aj po vládnej zmene na Slovensku sú vzťahy s USA na veľmi dobrej úrovni. Ministeri sa počas rokovania venovali najmä otázkam Balkánu, krajinám Východného partnerstva, severnej Afriky a Afganistanu. Minister Lajčák sa stretol aj s predstaviteľmi expertnej a krajanskej komunity.

handed over his diplomatic credentials to President Barack Obama and thus became the new Slovak Ambassador to the United States, Peter Zeleňák served as chargé d'affaires a. i.

After the formation of the new Slovak government, which declared a clearly pro-European and pro-Atlantic course, there were several high level visits to the United States. In May 2012 President Ivan Gašparovič led the Slovak delegation to the Chicago NATO Summit. He was accompanied by Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák and Minister of Defense Martin Glváč. The Honorary Consulate of the Slovak Republic, headed by Rosemary Macko Wissnosky, was opened in Chicago with these Slovak officials in attendance.

The official visit of Deputy Prime Minister and Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák in Washington and his meeting with Secretary of State Hillary Clinton in July 2012 showed that well-developed Slovak-US relations were not altered by the change of government in Slovakia. The two officials primarily addressed issues related to the Balkan countries, Eastern Europe, North Africa and Afghanistan. Minister Lajčák also met with foreign policy experts and representatives of the Slovak-American community.

In September 2012 President Ivan Gašparovič gave a speech at the 67th session of the UN General Assembly in New York and met with U.S. President Barack Obama and his wife, Michelle.

Minister Lajčák made a working visit to the United States in early November. In Washington he met with the Special Assistant to the President, Karen Donfried, and delivered a policy speech at the Atlantic Council. Afterwards he gave a lecture at Harvard University.

Shortly after, on November 21, Prime Minister Robert Fico was received by President Barack Obama and Vice President Joe Biden in the White House. Meetings were also attended by Minister Lajčák and Interior Minister Robert Kaliňák. Obama and Fico agreed that the United States and Slovakia's partnership is based on common democratic values and principles. At the meeting with Vice President Joe Biden the engagement of Slovakia in the countries of the Western Balkans and the Eastern Partnership and the operation of ISAF in Afghanistan was discussed.

In March 2014, Minister Lajčák held bilateral negotiations with U.S. Secretary of State John Kerry in Washington. The meeting was dominated by developments in Ukraine following the annexation of Crimea. In this context, the

V septembri 2012 prezent Ivan Gašparovič vystúpil na 67. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v New Yorku a stretol sa s prezidentom Barackom Obamom a jeho manželkou Michèle.

Minister Lajčák uskutočnil začiatkom novembra 2013 samostatnú pracovnú návštenu USA. Vo Washingtone rokoval s osobitnou poradkyňou prezidenta Obamu pre Európu Karen Donfried a vystúpil na pôde think tanku Atlantic Council. Následne mal prednášku na Harvardovej univerzite v Bostone.

Krátko nato, 21. novembra, prijali premiéra Roberta Fica v Bielom dome prezident Barack Obama a viceprezident Joe Biden. Na stretnutí sa zúčastnili aj minister Lajčák a minister vnútra Robert Kaliňák. Barack Obama a Robert Fico konštatovali, že partnerstvo Spojených štátov a Slovenska je založené na spoľočných demokratických hodnotách a princípoch. Na stretnutí s viceprezidentom Josephom Bidenom sa hovorilo o angažovaní Slovenska v krajinách západného Balkánu a Východného partnerstva a v operácii ISAF v Afganistane. V marci 2014 minister Lajčák absolvoval vo Washingtone bilaterálne rokovanie s ministrom zahraničných vecí Johnom Kerrym. Stretnutiu dominoval

- Slovenský veľvyslanec v USA P. Kmec s rodinou po odovzdaní poverovacích listín do rúk prezidenta B. Obamu v Bielom dome, september 2012. Foto: Biely dom.
- *Slovak Ambassador to the United States Peter Kmec and his family after handing over his credentials to President Obama in the White House in September 2012. Photo: The White House.*
→

partners agreed on the importance of close EU-US coordination in the follow-up and assistance to Ukraine. The preparation of NATO's September summit in Great Britain also took place, while Minister Lajčák emphasized the importance of the continuation of the open door alliance policy. Subsequently, in Williamsburg, Lajčák made a contribution on the role of political leaders in defining the future shape of the EU at the prestigious international conference CSIS-Williamsburg Forum.

■ Andrej Kiska becomes new Slovak President

From September 23 – October 1, 2014, new Slovak President Andrej Kiska (inaugurated on June 14, 2014) made his first transatlantic visit (New York, Boston and California). His bilateral program coincided with the 69th UN General Assembly in New York. The main objectives were to present the investment and innovation potential of the Slovak Republic and to discuss the possibilities of engaging Slovak start-up companies in American business incubators, as well as possible cooperation with universities. The visit also provided an opportunity for dialogue with the expat community, especially Slovak professionals working in the USA.

Following the visit of President Kiska, Minister Lajčák conducted bilateral talks in Washington with Victoria Nuland, Assistant Secretary for European and Eurasian Affairs, and Tony Blinken, Deputy National Security Adviser under President Obama on October 2, 2014. The situation in Ukraine dominated their discussions. Subsequently, Minister Lajčák gave the opening address at the U.S. – Central Europe Strategy Forum, the main political event in the U.S. during the Slovak Presidency of the V4. He also participated in an expert discussion on the situation in Ukraine at the Carnegie Endowment for International Peace.

In 2015, Minister Lajčák made three business trips to the United States. At the end of January in Washington, he and selected European officials participated in a political dialogue with Vice President Biden. He then went to a bilateral meeting with President Obama's national security advisor, Susan Rice. The conversation at the White House was dominated by Ukraine and the issues of European security. In April, Minister Lajčák was in California to

vývoj na Ukrajine v nadväznosti na anexiu Krymu. Partneri sa v tejto súvislosti zhodli na význame úzkej koordinácie EÚ a USA v ďalšom postupe a pri poskytovaní pomoci Ukrajine. Venovali sa i príprave septembrového samitu NATO vo Veľkej Británii, pričom M. Lajčák zdôraznil význam pokračovania aliančnej politiky otvorených dverí. Následne vo Williamsburgu vystúpil s príspevkom o úlohe politických lídrov pri definovaní budúcej podoby EÚ na prestížnej medzinárodnej konferencii CSIS-Williamsburg Forum.

■ Andrej Kiska novým slovenským prezidentom

V dňoch 23. septembra - 1. októbra 2014 uskutočnil svoju prvú zaoceánsku návštevu (New York, Boston, Kalifornia) nový slovenský prezident Andrej Kiska, ktorý bol inaugurovaný 14. júna 2014. Jeho bilaterálny program sa uskutočnil na okraj 69. Valného zhromaždenia OSN v New Yorku. Hlavnými cieľmi bolo predstaviť investičný a inovačný potenciál SR, prerokovať možnosti zapájania slovenských startupových spoločností do činnosti podnikateľských inkubátorov v USA, ako aj načrtiť možnosti spolupráce univerzít. Návšteva zároveň poskytla príležitosť na dialóg s krajskou komunitou, najmä so slovenskými profesionálmi pôsobiacimi v USA.

V nadväznosti na návštevu prezidenta Kisku v USA absolvoval 2. októbra minister Lajčák vo Washingtone bilaterálne rokovania s Victoriou Nulandovou, námestníčkou MZV USA pre Európu, a Tonym Blinkenom, zástupcom poradkyne pre národnú bezpečnosť USA. Stretnutiam dominovala situácia na Ukrajine. Miroslav Lajčák zároveň vystúpil s otváracím prejavom na konferenciu U. S. – Central Europe Strategy Forum, ktoré bolo hlavným podujatím politického charakteru v rámci programu predsedníctva SR vo V4 v USA, a zúčastnil sa na expertnej diskusii o situácii na Ukrajine na pôde Carnegieho nadácie pre medzinárodný mier.

V roku 2015 uskutočnil šef slovenskej diplomacie tri pracovné cesty do USA. Koncom januára sa vo Washingtone spolu s vybranými európskymi predstaviteľmi zúčastnil na politickom dialógu s viceprezidentom Bidenom. Následne absolvoval bilaterálne stretnutie s poradkyňou prezidenta Obamu pre národnú bezpečnosť Susan Riceovou. Rozhovorom v Bielom dome dominovala Ukrajina a otázky európskej bezpečnosti. V apríli v Kalifornii minister

open a joint V4 event that featured a presentation of selected startups from Silicon Valley. The main objective was to emphasize the priority position of the innovation agenda in Slovak-American relations. In December, he met with U.S. Deputy Secretary of State Tony Blinken and former U.S. Secretary of State Madeleine Albright in Washington.

In 2015, Slovak Minister of Defense Martin Glváč visited Washington twice, and Vice-Prime Minister and Interior Minister Robert Kaliňák once. With their U.S. partners, they were focused primarily on bilateral cooperation in defense, defense spending, the fight against terrorism and participation of Slovak soldiers in Afghanistan. In March 9, 2015, Minister Kaliňák received an award from Secretary of State John Kerry for his continued contribution to the fight against terrorism.

In July 2015, after almost five years, Ambassador Theodore Sedgwick finished his mission in Slovakia (he was the longest serving U.S. Ambassador to Slovakia).

- Americký generál J. Allen (v strede) na gala večeri konferencie GLOBSEC s generálnym tajomníkom NATO A. V. Rasmussenom (vľavo) a bývalým slovenským premiérom M. Dzurindom (vpravo), Bratislava, máj 2014.
Foto: Pavol Demeš.

- U.S. General John Allen (center) with Secretary General of NATO Anders Fogh Rasmussen (L) and former Slovak Prime Minister Mikuláš Dzurinda (R) at the gala dinner of the GLOBSEC conference in Bratislava, May, 2014.
Photo: Pavol Demeš.

↑

- Prezident A. Kiska s bývalým americkým astronautom E. Cernanom na galavečeri v San Diegu v septembri 2014.
Foto: TASR.
- President Andrej Kiska with former U.S. astronaut Eugene Cernan at the Gala dinner in San Diego in September 2014.
Photo: TASR.
↓

otvoril spoločné podujatie krajín V4, v rámci ktorého sa uskutočnila prezentácia vybraných startupov v Silicon Valley. Hlavným cieľom bolo zdôrazniť prioritné postavenie inovačnej agendy v slovensko-amerických vzťahoch. V decembri sa vo Washingtone stretol so zástupcom ministra zahraničných vecí USA Tonym Blinkenom a s bývalou ministerkou zahraničných vecí USA Madeleine Albrightovou.

V roku 2015 do Washingtonu dvakrát zavítal vtedajší minister obrany Martin Glváč a raz minister vnútra Robert Kaliňák. Hlavnými témami rokovania s americkými partnermi boli bilaterálna spolupráca v oblasti obrany, výdavky Slovenskej republiky v tejto oblasti, boj proti terorizmu či pôsobenie našich vojakov v Afganistane. Podpredseda vlády SR a minister vnútra Robert Kaliňák si 9. marca 2015 vo Washingtone prebral ocenenie od ministra zahraničných vecí USA Johna Kerrya za trvalý prínos v boji proti terorizmu.

V júli 2015 – takmer po piatich rokoch – ukončil svoju misiu na Slovensku veľvyslanec Theodore Sedgwick, ktorý bol doteraz najdlhšie slúžiacim veľvyslancom

Until the arrival of President Obama's new ambassador, Ambassador Rudolf V. Perina served briefly (July – September, 2015) as the head of mission, and for more than a year Liam Wasley served as chargé d'affaires a.i.

Among official U.S. visits to Slovakia during this period, it is worthwhile mentioning a delegation of seven members of the House of Representatives on July 2, 2012 under the leadership of Rep. Bill Shuster (R-PA), a member of the Slovak Caucus. Shuster was one of several U.S. officials who praised the professionalism of Slovak Explosive Ordnance Disposal military who participated with U.S. and Australian personnel in Afghanistan in a joint mission to dispose of excess military ordnance. The congressmen thanked the Slovak soldiers for their exceptional bravery at Kandahar.

Hoyt B. Yee, Deputy Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs, responsible for U.S. relations with the countries of Central Europe and South Central Europe, made repeat visits to Bratislava (October 2013, January and November 2014). Deputy Assistant Secretaries Robyn Dunnigan (November 2015) and Robert Berschinski (January 2016) also familiarized themselves with the Slovak capital.

- Americkí diplomati na Slovensku
Trey Lions (vľavo), zástupca vedúceho misie, a Liam Wasley (vpravo), chargé d'affaires, s Antonom Zajacom, spolumajiteľom firmy ESET, na priateľskom hokejovom zápase v októbre 2015 v Bratislave. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- U.S. diplomats in Slovakia Trey Lions (left), Deputy Head of Mission, and Liam Wasley (right), Charge d'Affaires, with Anton Zajac, co-owner of ESET, at a friendly hockey match in October 2015 in Bratislava. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.
→

USA v SR. Po jeho odchode zastával funkciu vedúceho misie USA v Bratislave od júla do polovice septembra 2015 Rudolf V. Perina. Následne až do príchodu nového veľvyslancu pôsobil takmer rok ako chargé d'affaires a. i. Liam Wasley.

Z amerických návštev na Slovensku v tomto období možno spomenúť návštěvu delegácie siedmich členov Snemovne reprezentantov Kongresu USA 2. júla 2012 pod vedením Billa Shustera, ktorý je členom Slovenského kongresového výboru. Shuster bol jedným z viacerých predstaviteľov USA, ktorí vysoko oceňili profesionálitu slovenských pyrotechnikov v Afganistane, ktorým sa podarilo zneškodniť výbušný systém. Počas návštevy kongresmani podakovali tímu slovenských vojenských špecialistov za hrdinský čin v Kandaháre.

Bratislavu opakovane navštívil zástupca námestníka ministra pre Európu Hoyt B. Yee (október 2013, január a november 2014) a ďalší zástupcovia námestníkov ministra zahraničných vecí Mary Warlicková (september 2015), Robin Dunniganová (november 2015) a Robert Berschinski (január 2016).

■ Third government of Robert Fico

After the parliamentary elections of March 5, 2016, a third government led by Robert Fico was formed on March 23. It is a coalition government in which the Slovak National Party and the Most-Híd party share the power with the dominant SMER-SD party, chaired by Prime Minister Fico. In the second half of 2016, the new government undertook Slovakia's first, historic Presidency of the Council of the EU. Miroslav Lajčák continued to lead the Ministry of Foreign and European Affairs (in September 2017, he also took over the one-year role as President of the UN General Assembly).

Ivan Korčok, State Secretary of the Ministry of Foreign and European Affairs and Plenipotentiary of the Government for Slovakia's Presidency of the Council of the EU, held a series of meetings in Washington in April with the policy community. His meetings focused on developments in the European Union, the Eurozone, perceptions and prospects for the TTIP negotiations, the migration crisis, the crisis in Ukraine, and expectations for the June referendum on EU membership in the United Kingdom. He met Deputy Secretary of State Heather Higginbottom and Director for Cross-Border Security Sarah Kendall at the National Security Council (NSC).

In September 2016, career diplomat Adam H. Sterling became the eighth U.S. ambassador to Slovakia.

In Washington, on September 28, 2016, the 8th annual CEPA Forum was launched to strengthen dialogue between the U.S. and the Visegrad Four group. Slovakia was represented by the State Secretary of the Slovak Foreign Ministry Lukáš Parízek, who highlighted in particular the flexibility of V4 cooperation and continuous dialogue at all levels, which is also a model for other regions. He recalled that the recent presidency of the Slovak Republic in V4 added dynamism to the development of dialogue with the USA and started concrete assistance to Ukraine under the V4 Roadshow brand, which opened new possibilities for cooperation in areas such as energy, small and medium-sized enterprises, self-government and education. Secretary of State Parízek also had bilateral meetings at the State Department and the Pentagon and met with the business community and representatives of Slovak-American organisations.

During the Slovak presidency of the Council of the EU, the Slovak Embassy in the United States in cooperation with the Atlantic Council of the United

■ Tretia vláda Roberta Fica

Po parlamentných voľbách, ktoré sa konali 5. marca 2016, vznikla 23. marca tretia vláda pod vedením Roberta Fica. Ide o koaličnú vládu, v ktorej sa so stranou SMER-SD o moc delia Slovenská národná strana a strana Most-Híd. V druhej polovici toho istého roka bola na jej pleciach organizácia historicky prvého predsedníctva v Rade EÚ. Na čele rezortu diplomacie pokračuje Miroslav Lajčák (v septembri 2017 sa zároveň ujal funkcie predsedu Valného zhromaždenia OSN).

Štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí a splnomocnenec vlády SR pre slovenské predsedníctvo v Rade EÚ Ivan Korčok absolvoval 18. a 19. apríla 2016 vo Washingtone sériu stretnutí s politickou a odbornou komunitou. V diskusii rezonovali otázky vývoja v eurozóne, vnímanie perspektív rokovania o Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve, problematika migračnej krízy, konflikt na Ukrajine, ako aj očakávania od júnového referenda o členstve v EÚ v Spojenom kráľovstve. Ivan Korčok rokoval s námestníčkou ministra zahraničných vecí Heather Higginbottomovou a riaditeľkou pre cezhraničnú bezpečnosť Sarah Kendallovou v Rade pre národnú bezpečnosť.

V septembri 2016 sa stáva ôsmym veľvyslancom USA na Slovensku kariérny diplomat Adam H. Sterling.

Vo Washingtone sa 28. septembra 2016 začal 8. ročník konferencie CEPA Forum, ktorej cieľom je posilniť dialóg medzi USA a krajinami Vyšehradskej štvorky. Slovensko zastupoval štátny tajomník MZVaEZ SR Lukáš Parízek, ktorý vyzdvihol najmä pružnosť vzájomnej spolupráce vo formáte V4 a priebežný dialóg na všetkých úrovniach, čo je vzorom aj pre iné regióny. Pripomenujeme, že nedávne predsedníctvo SR v zoskupení pridal dynamiku v rozvoji dialógu s USA a naštartovalo konkrétnu pomoc Ukrajine pod značkou V4 Roadshow, ktorá otvorila nové možnosti spolupráce v oblastiach, ako sú energetika, malé a stredné podniky, samospráva a školstvo. V rámci pracovného programu vo Washingtone absolvoval štátny tajomník Parízek dvojstranné rokovania na ministerstve zahraničných vecí a v Pentagone. Strelol sa tiež s podnikateľskou komunitou a so zástupcami krajanských spolkov.

Pri príležitosti slovenského predsedníctva v Rade EÚ zorganizovalo veľvyslanectvo SR v USA v spolupráci s think tankom Atlantická rada Spojených štátov 6. októbra 2016 vo Washingtone, D. C., konferenciu *Stronger with Allies:*

States (ACUS), a Washington think tank, organised a conference, *Stronger with Allies: The Future of Europe after Brexit*, which was opened by Minister Lajčák on October 6. Its goal was to discuss with the Washington policy community developments in the EU in a period critical to further development of the European integration project. The main topics of the conference were – fulfillment of the commitments from the Warsaw NATO Summit, assessment of the situation in the EU after the UK referendum, and the impact of the refugee crisis on EU cohesion. Well-known experts and leading political figures, including European Commission Vice President Pierre Moscovici and former NATO Secretary General Anders Fogh Rasmussen participated in the conference. The main theme resonating across all panel discussions was that relations between the United States and Europe are irreplaceable for both transatlantic partners.

The Future of Europe after Brexit, ktorú otvoril minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR M. Lajčák. Jej cieľom bolo priblížiť washingtonskému publiku dianie v EÚ v období, ktoré bolo kritickým pre ďalší vývoj európskeho integračného projektu. Hlavnými témami konferencie boli okrem iného spĺňanie záväzkov z Varšavského samitu NATO, zhodnotenie situácie v EÚ po referende vo Veľkej Británii a vplyv utečeneckej krízy na súdržnosť EÚ. Na konferencii vystúpili viacerí experti a poprední politickí predstaviteľia, medzi nimi viceprezident Európskej komisie Pierre Moscovici a bývalý generálny tajomník NATO Anders Fogh Rasmussen. Hlavnou myšlienkovou diskusie naprieč jednotlivými panelmi bolo konštatovanie, že vzťahy medzi Spojenými štátmi a Európu sú pre oboch transatlantických partnerov nenaRADiteľné.

- V4 panel na CEPA Forum 2017 vo Washingtone.
Zľava moderátor S. Dębski, P. Gajdušek, štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí ČR, I. Korčok, štátny tajomník MZVaEZ SR, P. Szijártó, minister zahraničných vecí Maďarska, a W. Waszczykowski, minister zahraničných vecí Poľska, september 2017.
Foto: Archív MZVaEZ SR.
- Visegrad Four group panel at the CEPA Forum 2017 in Washington. Pictured from left to right: Sławomir Dębski (moderator), Petr Gajdušek, State Secretary, Ministry of Foreign Affairs, Czech Republic; Ivan Korčok, State Secretary, Ministry of Foreign and European Affairs, Slovakia; Peter Szijártó, Minister of Foreign Affairs and Trade, Hungary and Witold Waszczykowski, Minister of Foreign Affairs of Poland, September, 2017. Photo: Photo: Archive of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs.

■ Donald Trump becomes the 45th President of the United States

After the presidential election on November 8, 2016, the United States witnessed the unexpected victory of billionaire Donald Trump over the well-known politician Hillary Clinton. Former CEO of ExxonMobile Rex Tillerson became the new secretary of state. The Trump administration is leading shifts in domestic American policy in addition to searching for a new American position in international affairs.

At the invitation of Secretary of State Tillerson, a meeting of foreign ministers and heads of partner organizations of the 68-member Global Coalition against the Islamic State (ISIS) was held on March 22, 2017 in Washington. Slovakia was represented by Minister Lajčák. The meeting was attended by all 68 members of the coalition. The discussion focused primarily on the issue of coordinating global efforts against ISIS and streamlining and accelerating the military action against ISIS in Iraq and Syria.

In May 2017, Minister Lajčák held an individual working meeting with Secretary Tillerson in Washington, during which the excellent quality of bilateral relations was confirmed. The conversation was dominated by current foreign-policy and defense themes – the situation in Ukraine, relations with Russia, development in the Western Balkans, the contribution of the Slovak Republic in the fight against terrorism and increased defense spending. The visit confirmed that Slovakia remained a reliable NATO ally for the United States and an important partner in strengthening political stability and economic prosperity in Europe.

On July 6, 2017 President Andrej Kiska accepted the invitation of the Polish and Croatian presidents and participated at the Warsaw Three Seas Initiative summit. The main themes of the negotiations were transport, infrastructure and energy issues as well as the future of the EU. A separate part of the event was the meeting of the leaders of the participating states with President Donald Trump.

In July 2017, the first two American Black Hawk military helicopters, which will form the core of Slovakia's rotary wing Air Force in the future, landed at Prešov. From the Sikorsky plant in Huntsville, Alabama, they were transported to Bremerhaven in Germany, from where they were transferred to Slovakia by mixed Slovak-American crews. Members of the Indiana National

■ Donald Trump sa stáva 45. prezidentom USA

V Spojených štátach dochádza po president-ských voľbách 8. novembra 2016 k neočakávanému víťazstvu miliardára Donalda Trumpa nad známou političkou Hillary Clintonovou. Ministrom zahraničných vecí sa stáva bývalý riaditeľ ExxonMobile Rex Tillerson. Zahraničná politika Trumpovej administratívy zažíva novú éru poznačenú hľadaním odpovedí na riešenie domácich problémov a postavenie USA v systéme medzinárodných vzťahov.

Na pozvanie ministra zahraničných vecí USA R. Tillersona sa 22. marca 2017 vo Washingtone uskutočnilo stretnutie ministrov zahraničných vecí a vedúcich predstaviteľov partnerských organizácií 68-člennej Globálnej koalície proti tzv. Islamskému štátu v Iraku a Sýrii (ISIS). Na rokovaní sa zúčastnilo všetkých 68 členov koalície a Slovensko na ňom zastupoval minister Lajčák. Venované bolo primárne problematike koordinácie globálnych snáh zameraných proti ISIS a otázkam zefektívnenia a urýchlenia vojenského postupu proti nemu.

Guard, who have been assisting us in the modernization of our armed forces since 1994, participated in the transfer. The Slovak Armed Forces and the Indiana National Guard cooperate through the State Partnership Program, and units from both sides worked together in Afghanistan and regularly participate in joint exercises in the Slovak Republic and abroad.

President Kiska traveled on September 18, 2017 to the 72nd General Assembly of the United Nations in New York, after which he continued his program on the West Coast, focusing on the innovation and science-research agenda. The president was accompanied by the Slovak Deputy Prime Minister for Investments and Informatisation, Peter Pellegrini, a group of Slovak entrepreneurs and representatives of the academic community.

V máji 2017 uskutočnil M. Lajčák vo Washingtone individuálne pracovné stretnutie s rezortným partnerom R. Tillersonom, počas ktorého zhodne konštatovali výbornú kvalitu bilaterálnych vzťahov. Rozhovorom dominovali aktuálne zahraničnopolitické a obranné témy - situácia na Ukrajine, vzťahy s Ruskom, vývoj na západnom Balkáne, príspevok SR v boji proti terorizmu a zvyšovanie obranných výdavkov. Návšteva potvrdila, že SR zostáva pre USA spoľahlivým spojencom v NATO a dôležitým partnerom pri upevňovaní politickej stability a ekonomickej prosperity v Európe.

Prezident Andrej Kiska sa na pozvanie polského prezidenta a chorvátskej prezidentky 6. júla zúčastnil na samite Iniciatívy Trojmoria vo Varšave. Hlavnými témami rokovania boli otázky dopravy, infraštruktúry a energetiky, ako aj ďalšie smerovanie a budúcnosť EÚ. Samostatným bodom podujatia bolo stretnutie lídrov zúčastnených štátov s presidentom USA Donaldom Trumpom. V júli 2017 pristáli na letisku v Prešove prvé dva viacúčelové vojenské vrtuľníky Black Hawk, ktoré budú súčasťou výzbroje Vzdušných síl SR. Z USA boli prepravené lodou do Bremerhavenu v Nemecku, odkiaľ ich už na Slovensko prepravili zmiešané slovensko-americké posádky. Podieľali sa na tom príslušníci Národnej gardy štátu Indiana, ktorá asistuje pri modernizácii našej armády už od roku 1994. Príslušníci Ozbrojených síl SR a jednotky Národnej gardy štátu Indiana spolu pôsobili v Afganistane a pravidelne sa zúčastňujú na spoločných cvičeniaciach v SR i zahraničí.

Prezident Kiska odcestoval 18. septembra na rokovanie 72. Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov v New Yorku, po ktorom hlava štátu pokračovala v ceste na západné pobrežie USA so zameraním na inovačnú a vedeckovýskumnú agendu. Prezidenta na pracovnej návšteve sprevádzali podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu Peter Pellegrini, skupina slovenských podnikateľov a zástupcovia akademickej obce.

Štátny tajomník MZVaEZ Ivan Korčok vystúpil 21. septembra 2017 v paneli ministrov zahraničných vecí V4 na známej konferencii CEPA Forum vo Washingtone, ktorá sa venuje dianiu v strednej Európe a jej vzťahom s USA. Na druhý deň uskutočnil sériu bilaterálnych rokovania. Na stretnutí s prvou zástupkyňou námestníka Ministerstva obrany USA pre NATO a Európu Rachel Ellehuusovou potvrdil platnosť a prebiehajúcu implementáciu záväzku Slovenska zvýšiť obranné výdavky na 1,6 % HDP, z toho 20 % na modernizáciu do roku 2020. V tejto súvislosti ocenil návrh Ministerstva obrany USA podporiť modernizáciu základní v Sliači a Kuchyni. V diskusii so zástupkyňou námestníka ministerstva zahraničných vecí pre energetickú diplomaciou Sue Saarniovou potvrdil odmietavé stanovisko slovenskej strany k plánovanej výstavbe

On September 21 State Secretary Ivan Korčok participated in the V4 Foreign Ministers' panel at the well-known CEPA Forum in Washington, dealing with Central Europe and its relations with the United States. On the second day, he conducted a series of bilateral negotiations. At a Pentagon meeting with Rachel Ellehuus, principal director of Europe and NATO policy, he confirmed the ongoing implementation of Slovakia's commitment to increase defense spending to 1.6% of GDP, of which 20% is for military modernization by 2020. In this respect, he acknowledged the readiness of the Department of Defense to support the modernization of Slovak military bases Sliač and Kuchyňa. In a discussion with Deputy Assistant Secretary of State for Energy Diplomacy Sue Saarni, he confirmed Slovakia's opposition to the planned construction of the Nord Stream 2 gas pipeline and called for continued cooperation in the diversification of energy sources and routes. Current developments in the EU, including in the context of Euro-Atlantic relations, dominated in the meeting of Ivan Korčok with Conrad Tribble, the Deputy Assistant Secretary of State for Western Europe and the European Union. They also touched upon defense spending and the modernization of the Slovak armed forces in line with the forthcoming revision of the Slovak Security and Defense Strategy.

U.S. government officials visiting Bratislava in the past two years include the Deputy Assistant Secretary Hoyt B. Yee (February and July 2016), Daniel Fried, State Department Coordinator for Sanctions Policy (June 2016), a seven-member Congressional delegation led by Rep. Bob Goodlatte (R-VA) (August 2016), and Reps. Steve Chabot (R-OH) and Stephen Lynch (D-MA) (August 2107).

plynovodu Nord Stream 2 a vyzval na pokračovanie spolupráce v oblasti di-verzifikácie energetických zdrojov a trás. Aktuálny vývoj v EÚ aj v kontexte euroatlantických vzťahov dominoval stretnutiu Ivana Korčoka s námestníkom ministra zahraničných vecí USA pre západnú Európu a EÚ Conradom Tribblom. Dotkli sa aj problematiky obranných výdavkov a modernizácie slovenských ozbrojených síl v súlade s pripravovanou revíziou bezpečnostnej a obrannej stratégie SR.

Na Slovensko zavítali v uplynulých dvoch rokoch zástupca námestníka ministra zahraničných vecí Hoyt B. Yee (február a júl 2016), koordinátor pre sankčnú politiku z ministerstva zahraničných vecí Daniel Fried (jún 2016), sedemčlenná kongresová delegácia, ktorú viedol Bob Goodlatte (august 2016), a kongresmani Steve Chabot a Stephen Lynch (august 2107).

■ GLOBSEC a slovensko-americké vzťahy

Slovenská mimovládna organizácia GLOBSEC na čele s Róbertom Vassom má v posledných rokoch významný vplyv na pestovanie slovensko-amerických vzťahov. Americkí predstaviteľia sa totiž pravidelne zúčastňujú na jej kľúčových podujatiach, akými sú GLOBSEC Bratislava Forum, Tatra Summit a GLOBSEC Château Belá Central European Strategic Forum.

12. februára 2019 usporiadal GLOBSEC v Bratislave verejné diskusné podujatie s americkým ministrom zahraničných vecí Michaelom R. Pompeom s názvom *Dedičstvo roku 1989 - Odvaha byť slobodný*. Minister Pompeo sa stretol s publikom zloženým z mladých slovenských lídrov a študentov, aby vyzdvihol pôsobivý hospodársky rast a demokratický pokrok, ktorý krajina dosiahla za posledné tri desaťročia ako člen transatlantického spoločenstva, a diskutoval o výzvach a príležitostiach do budúcnosti.

GLOBSEC dlhodobo pôsobí aj v USA s cieľom posilniť partnerstvo medzi USA a Slovenskom a zároveň aj širšou Európou. Má tiež za cieľ priviesť Stredoeurópanov do USA kvôli lepšiemu vzájomnému porozumeniu a následnému zosúladeniu spoločných priorít. GLOBSEC organizuje pravidelné brífingy pre vládu USA, Senát a Snemovňu reprezentantov a má silné väzby s občianskou

■ GLOBSEC and Slovak-American relations

The Slovak non-governmental organization GLOBSEC, led by Róbert Vass, has played an influential role in cultivating Slovak-American relations in recent years. Indeed, U.S. officials regularly attend its flagship and strategic events, such as the GLOBSEC Bratislava Forum, Tatra Summit, and GLOBSEC Château Béla Central European Strategic Forum.

On February 12, 2019, GLOBSEC hosted a conversation with U.S. Secretary of State Michael R. Pompeo in Bratislava entitled The Legacy of 1989: Courage to be Free. Secretary Pompeo engaged with an audience of young Slovak leaders and students to consider the impressive economic growth and democratic progress the country has achieved over the past three decades as a member of the transatlantic community and discussed the challenges and opportunities for the future.

- Prezident Centra pre európske politické analýzy W. Mitchell (vpravo) a zakladateľ GLOBSEC-u, Róbert Vass na konferencii GLOBSEC-u v Bratislave, 2012.
Foto: Pavol Demeš.
- Wess Mitchell, President of the Center for European Policy Analysis (R) and founder of GLOBSEC Róbert Vass (L) at GLOBSEC conference, Bratislava, 2012. Photo: Pavol Demeš.

spoločnosťou. Medzi jeho partnermi z občianskej spoločnosti sú napríklad think tanky Atlantická rada, Nemecký Marshallov fond USA, Brookings Institution, Centrum pre strategické a medzinárodné štúdie (CSIS) a Centrum pre analýzu európskej politiky (CEPA). GLOBSEC tiež realizoval niekoľko projektov zameraných na udržanie demokracie a boj proti dezinformáciám s Global Engagement Center a National Endowment for Democracy.

V roku 2022 založil GLOBSEC vo Washingtone, D. C., samostatnú nadáciu GLOBSEC U.S. Foundation s cieľom rozšíriť misiu GLOBSEC-u v Spojených štátach.

Niekoľko zaujímavostí z aktivít GLOBSEC-u v USA:

V júli 2019 usporiadala Atlantická rada v spolupráci s GLOBSEC-om vo Washingtone, D. C., dvojdňovú konferenciu *The United States and Central Europe: Rebuilding Foreign Policy and Security Norms in Central Europe*.

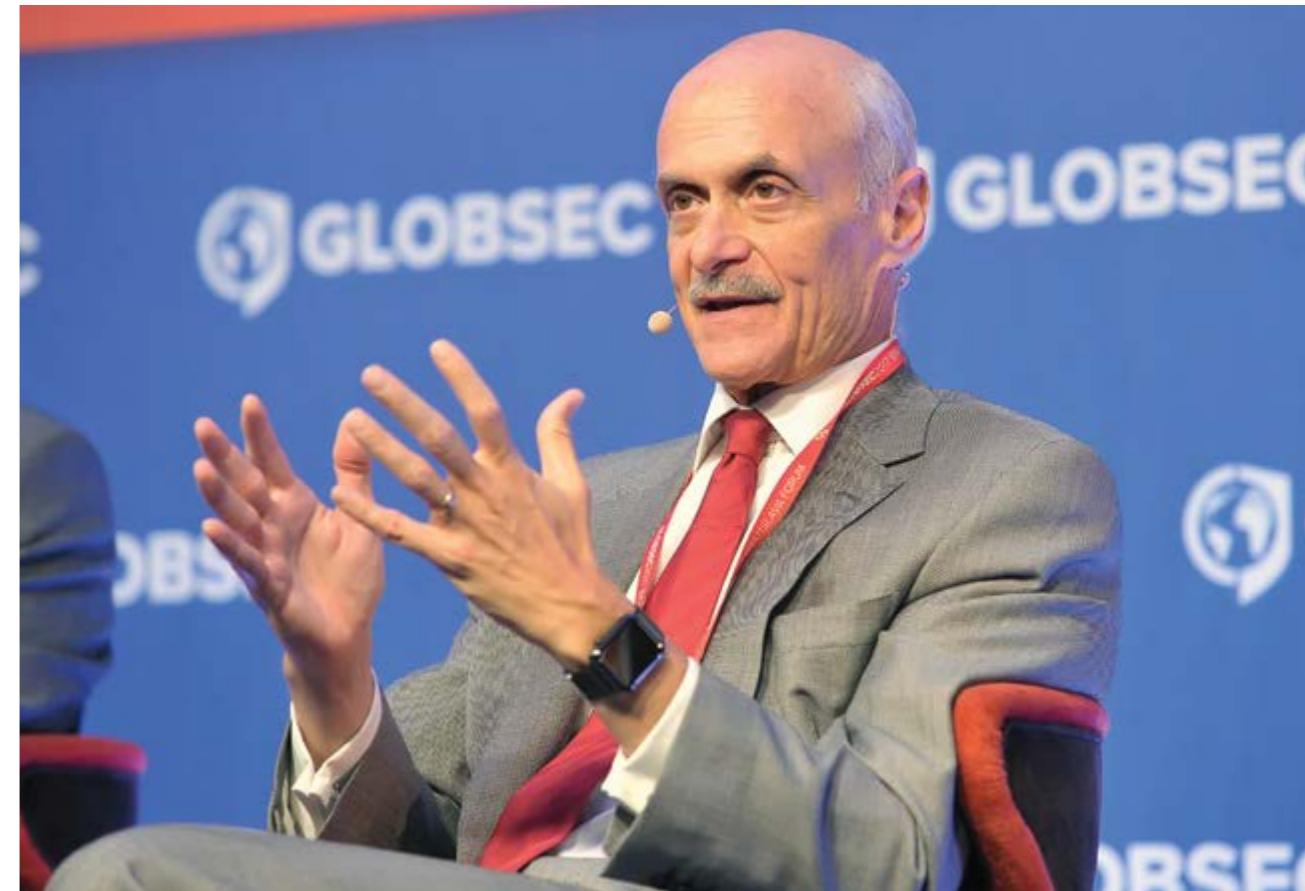
GLOBSEC has also long been active in the U.S. with the goal of strengthening the partnership between the U.S. and Slovakia and, with it, the broader Europe. GLOBSEC has been on a mission to bring Central European stakeholders to the U.S. to make sure that we have a better understanding of each other and, consequentially, can align on shared priorities. GLOBSEC holds regular briefings for the U.S. government, Senate, and House of Representatives and has strong ties with civil society. Among its think tank and civil society partners are the Atlantic Council, the German Marshall Fund of the U.S., Brookings Institution, the Center for Strategic and International Studies (CSIS), and the Center for European Policy Analysis (CEPA), to name a few. GLOBSEC has also implemented several projects focusing on sustaining democracy and fighting disinformation with the Global Engagement Center and the National Endowment for Democracy.

- Americkí senátori J. Barrasso (vľavo) a J. McCain (vpravo) s bývalým veľvyslancom SR v USA R. Kácerom na konferencii GLOBSEC-u v Bratislave, 2015.
Foto: archív GLOBSEC-u.
- *U.S. Senators John Barrasso (L) and John McCain (R) with former Slovak Ambassador to the United States Rastislav Kácer at the GLOBSEC conference, Bratislava, 2015. Photo: archive of GLOBSEC.*

Celebrating Europe Whole and Free a GLOBSEC - A Global Think Tank: Ideas Shaping the World, ktorá zdôraznila význam strednej Európy ako motora transatlantických vzťahov.

K 30. výročiu pádu Železnej opony a vzniku demokracií v strednej Európe zorganizoval GLOBSEC v New Yorku za účasti prezidentky SR Zuzany Čaputovej konferenciu a slávnostnú večeru s názvom *30 Years of Democratic Transition in CEE: Unfinished Business?*, ktorá sa konala v septembri 2019. Konferencia sa zamerala na zhodnotenie súčasného stavu vzťahov medzi USA a strednou Európou, na výzvy, ktorým stredná Európa čelí v turbulentnom globálnom prostredí, a na prepojenie verejných a súkromných aktérov pri riešení týchto výziev. Súčasťou galavečera bolo slávnostné odovzdávanie Medailí slobody. Medaily boli udelené osobnostiam, ktoré sa významou mierou zaslúžili o slobodu a demokraciu v strednej Európe.

The GLOBSEC U.S. Foundation was officially established in Washington, D.C., in 2022 to expand the critical mission of GLOBSEC in the United States.

A few highlights from GLOBSEC's activities in the U.S.:

In July 2019, Atlantic Council, in cooperation with GLOBSEC, hosted a two-day conference, The United States and Central Europe: Celebrating Europe Whole and Free and GLOBSEC – A Global Think Tank: Ideas Shaping the World in Washington, D.C., highlighting the importance of Central Europe as an engine of the transatlantic relationship.

On the 30th anniversary of the fall of the Iron Curtain and the establishment of democracies in Central Europe, GLOBSEC organized a conference and gala dinner in New York with the participation of Slovak President Čaputová, entitled "30 Years of Democratic Transition in CEE: Unfinished Business?" that took place in September 2019. The conference focused on assessing the current state of U.S. – Central European relations, the challenges Central Europe faces in the disrupted global environment, and on bringing together public and private actors around the ideas to address these challenges. The gala dinner featured a presentation ceremony of the Freedom Medals. Medals were bestowed upon personalities who have significantly contributed to freedom and democracy in Central Europe.

On August 12, 2022, a briefing in Washington, D.C., with Generals Ben Hodges and Curtis M. Scaparrotti on Catalyzing NATO's Performance Through Innovation took place. The briefing was part of the Future Security & Defense Council (FSDC) project aiming to support NATO's innovation work.

Dňa 12. augusta 2022 sa vo Washingtone, D. C., uskutočnil brífing s generálmi Benom Hodgesom a Curtisom M. Scaparottim o katalyzovaní výkonnosti NATO prostredníctvom inovácií. Brífing bol súčasťou projektu Future Security & Defence Council (FSDC) zameraného na podporu inovačnej práce NATO.

- Bývalá ministerka zahraničných vecí USA Madeleine Albrightová na konferencii GLOBSEC-u, Bratislava 2016. Foto: Pavol Demeš.
• Madeleine Albright, former U.S. Secretary of State at the GLOBSEC conference in Bratislava, 2016.
Photo: Pavol Demeš.

In 2018, the United States and the Slovak Republic celebrated several important anniversaries related to the 100th anniversary of the founding of the common state of Slovaks and Czechs, in which the United States played an important role, and the 25th anniversary of the establishment of diplomatic relations between the Slovak Republic and the United States. Slovak immigrants in the United States significantly contributed to the creation of the new Czecho-Slovak state based on the Cleveland Agreement (1915), the Pittsburgh Agreement (1918), and the Washington Declaration (1918) with the support of U.S. President Woodrow Wilson.

Slovak Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák and U.S. Ambassador to the Slovak Republic Adam Sterling unveiled a bust of Woodrow Wilson, sculpted by artist Vít Bojňanský, on the grounds of the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic on May 18, 2018.

The main celebration of the 100th anniversary of the signing of the Pittsburgh Agreement took place in Pittsburgh on May 31, 2018. The meeting was organized by the honorary consuls of the Slovak and Czech Republics in cooperation with the embassies of both countries to the United States and with the participation of the Slovak and Czech communities. The Slovak State Secretary of the Foreign Ministry, Lukáš Parízek, and the Chairwoman of the Foreign Affairs Committee of the National Assembly of the Slovak Republic, Katarína Cséfalvayová, took part in this celebration.

On the floor of the House of Representatives on May 16, 2018, Congressman Emanuel Cleaver II of Missouri delivered an official commemoration and congratulations to mark the 100th anniversary of the Pittsburgh Agreement.

To commemorate these important anniversaries in Slovakia, American diplomats and staff from the U.S. Embassy drove a caravan across Slovakia during the summer of 2018 visiting 26 towns and cities over the course of 17 days. The roadshow, "America on Wheels" began on August 13 in Brezová pod Bradlom near Milan Rastislav Štefánik's birthplace and ended at the celebration of the 74th anniversary of the Slovak National Uprising in Banská Bystrica. The traveling exhibit featured an overview of historic milestones between the U.S. and Slovakia and information about studying in the United States, exchange programs, and the Summer Work and Travel program for university students. Evening programming included screenings of documentaries and films featuring American actors with Slovak roots.

V roku 2018 sme si pripomenuli niekoľko významných výročí: 100. výročie založenia spoločného štátu Slovákov a Čechov, pri ktorom zohrali USA dôležitú úlohu, a 25. výročie nadviazania diplomatických vzťahov medzi SR a USA. Slovenskí pristáhovalci v USA významnou mierou prispeli k tomu, že na základe Clevelandskej dohody (1915) a Pittsburgskej dohody (1918), ako aj Washingtonskej deklarácie (1918) bol za podpory vtedajšieho amerického prezidenta Woodrowa Wilsona vytvorený nový štát Česko-Slovensko.

Minister Lajčák a velvyslanec USA na Slovensku Adam Sterling odhalili 18. mája 2018 v areáli MZVaEZ SR bustu Woodrowovi Wilsonovi. Autorom diela je akademický sochár Vít Bojňanský.

- Minister zahraničných vecí a európskych záležostí SR Miroslav Lajčák (vľavo) s velvyslancom USA na Slovensku Adamom Sterlingom počas odhalenia busty prezidenta USA Woodrowa Wilsona v areáli MZVaEZ SR pri príležitosti 100. výročia vzniku Československa 18. mája 2018. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.

- *Slovak Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák (left) and U.S. Ambassador to the Slovak Republic Adam Sterling during the unveiling of a bust of Woodrow Wilson on the grounds of the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic on May 18, 2018. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.*

■ Woodrow Wilson Award Ceremony in Bratislava and Washington

The newly established Woodrow Wilson award was a joint project of the U.S. Embassy in Bratislava and the Slovak Embassy in Washington. The awarding of medals bearing the name of former American President Woodrow Wilson was part of the events commemorating the 100th anniversary of the establishment of the common state of Czechs and Slovaks, as well as the 25th anniversary of the independent Slovak Republic. Sculptor Vít Bojňajský, who created the statue of Woodrow Wilson that sits on the grounds of the Slovak Foreign Ministry, designed the Woodrow Wilson award medals.

The U.S. Ambassador to the Slovak Republic, Adam Sterling, awarded Woodrow Wilson awards to six institutions and individuals who significantly contributed to the development of Slovak-American relations over the past 25 years on October 11, 2018. The laureates of this award included: the Partnership Program of the National Guard of the State of Indiana and the Slovak Armed

- Americký veľvyslanec na Slovensku Adam Sterling udelil 11. októbra 2018 ceny Woodrowa Wilsona piatim inštitúciám a jednotlivcom, ktorí za ostatných 25 rokov významne prispeli k rozvoju slovensko-amerických vzťahov. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.

The U.S. Ambassador to the Slovak Republic, Adam Sterling, awarded the Woodrow Wilson Award to six institutions and individuals who significantly contributed to the development of Slovak-American relations since 1993 on October 11, 2018. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

- Americkí diplomati a zamestnanci Veľvyslanectva USA na Slovensku počas sedemnásťdňovej roadshow po Slovensku nazvanej *Amerika na kolesách*, august 2018. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- U.S. Embassy diplomats and staff during the 17-day roadshow through Slovakia called "America on Wheels", August 2018. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

Hlavnou spomienkovou udalosťou pri príležitosti 100. výročia podpisania Pittsburgskej dohody bolo slávnostné podujatie v Pittsburghu dňa 31. mája 2018. Stretnutie organizovali honorárni konzuli Slovenskej republiky a Českej republiky v spolupráci so zastupiteľskými úradmi oboch krajín vo Washingtone a s účasťou slovenskej a českej komunity. Oficiálneho slovenského delegácia viedli štátny tajomník MZVaEZ SR Lukáš Parízek a predsedníčka Zahraničného výboru NR SR Katarína Cséfalvayová.

Na pôde Snemovne reprezentantov 16. mája 2018 predniesol kongresman Emanuel Cleaver II. z Missouri oficiálnu spomienku a gratuláciu k 100. výročiu Pittsburgskej dohody.

V snahe pripomenúť si dôležité výročia sa počas leta americkí diplomati a pracovníci veľvyslanectva vydali karavanom naprieč Slovenskom. Počas 17 dní navštívili až 26 miest. Roadshow s názvom *Amerika na kolesách* sa začala 13. augusta v Brezovej pod Bradlom v regióne rodiska Milana Rastislava Štefánika a ukončila na oslavách 74. výročia Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici. V jednotlivých mestách si návštěvníci mohli pozrieť putovnú výstavu, ktorá mapovala historické miľníky vo vzťahoch medzi USA a Slovenskom, dozvedieť sa informácie o možnostiach štúdia v Amerike a výmenných programoch a o letnom pracovnom programe pre vysokoškolákov Summer Work and Travel. Na večerných stretnutiach s obyvateľmi miest sa premietali dokumentárne i hollywoodské filmy s americkými hereckými hviezdami, ktoré majú pôvod na Slovensku.

Forces, the Pontis Foundation, and the Department of British and American Studies of the University of Pavel Jozef Šafárik in Košice. Medals were also presented to two individuals, Martin Bútora and Pavol Demeš.

The Slovak Ambassador to the United States, Ivan Korčok, presented the same awards to important personalities who contributed to the development of Slovak-American relations on December 12, 2018. Jan and Marica Vilcek received the award for science, art and philanthropy, Mary MacPherson for supporting young companies in the field of innovation and modern technologies, hockey player Peter Bondra, finance professor Ľuboš Pástor from the University of Chicago Booth School of Business, Cecilia Rokusek, Director of the National Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids, Iowa, the long-time leaders of the Friends of Slovakia, including the first U.S. Ambassador to the Slovak Republic, Theodore Russell, and the honorary consul of the Slovak Republic in Pittsburgh, Joseph Senko.

■ Bilateral Visits

Assistant Secretary of State for Europe and Eurasia, A. Wess Mitchell, visited Bratislava in May 2018. He was received by the State Secretary of the Ministry of Defense Róbert Ondrejcsák, who highlighted the excellent cooperation between the Slovak Republic and the United States as a strategic partner and appreciated the active involvement of the United States in the region of Central and Eastern Europe in the field of security and defense. He met as well with State Secretary of Foreign and European Affairs Ivan Korčok, soon to depart for Washington as ambassador.

In the same month, Governor of Indiana Eric Holcomb visited the Slovak Republic. Together with the Minister of Economy Peter Žiga he signed a Memorandum of Understanding on cooperation between the Government of the Slovak Republic and the State of Indiana.

Deputy Prime Minister for Investments and Informatization Richard Raší spoke at the United Nations in New York in July 2018. He presented a report on Slovakia's full range of sustainable development goals and subsequently met with the management of U. S. Steel in Pittsburgh.

■ Slávnoštne odovzdávanie cien Woodrowa Wilsona v Bratislave a Washingtone

Novoustanovená cena bola spoločným projektom Veľvyslanectva USA v Bratislave a Veľvyslanectva SR vo Washingtone. Odovzdávanie vyznamenaní nesúcich meno niekdajšieho amerického prezidenta Wilsona bolo súčasťou podujatí pripomínajúcich 100. výročie vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov, ako aj 25. výročia vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Medaily ceny Woodrowa Wilsona navrhol akademický sochár Vít Bojňajský, ktorý je tiež autorom sochy tejto historickej osobnosti umiestnenej v priestoroch MZVaEZ SR.

Americký veľvyslanec na Slovensku Adam Sterling udelil ceny Woodrowa Wilsona 11. októbra 2018 piatim inštitúciám a jednotlivcom, ktorí za ostatných 25 rokov významne prispeli k rozvoju slovensko-amerických vzťahov. Laureáti tejto ceny sa stali inštitúcie Partnerský program Národnej gardy štátu Indiana a Ozbrojených sôl SR, Nadácia Pontis, Katedra britských a americaných štúdií Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a jednotlivci Martin Bútora a Pavol Demeš.

Veľvyslanec SR v USA Ivan Korčok odovzdal 12. decembra 2018 na pôde ambasády vo Washingtone rovnaké ocenenia významným osobnostiam, ktoré sa pričinili o rozvoj slovensko-amerických vzťahov. Cenu získali manželia Vilčekovi za vedu, umenie a filantropiu, Mary MacPherson za podporu mladých firiem v oblasti inovácií a moderných technológií, hokejista Peter Bondra, profesor financií Ľuboš Pástor na Booth School of Business, súčasti University of Chicago, Cecilia Rokusek, riaditeľka Národného českého a slovenského múzea a knižnice v meste Cedar Rapids v štáte Iowa, organizácia Friends of Slovakia s jej dlhoročnými vedúcimi predstaviteľmi prvým veľvyslancom USA v SR Theodorom Russellom a honorárny konzulom SR Josephom Senkom.

State Secretary of the Slovak Ministry of Defense Róbert Ondrejcsák held working meetings in Norfolk and Washington on June 19–22, 2018. Questions on the current capabilities of NATO member states resonated at the meetings. In this context, State Secretary Ondrejcsák spoke about the preparation of the Security Strategy of the Slovak Republic, the Defense Strategy of the Slovak Republic, and the long-term Defense Development Plan with an emphasis on the building and development of the Armed Forces of the Slovak Republic until 2030. The partners agreed on the urgent need for defense against cyber and hybrid threats at the national and NATO level.

The President of the Slovak Republic Andrej Kiska, participated in the September 2018 UN General Assembly in New York, accompanied by Foreign Minister Miroslav Lajčák. The President's program included an appearance at the "Forbes 100 + 100 Years of Innovation" event and meetings with representatives of Slovak, Czech and American companies. The President's visit continued in Chicago, where he visited the University of Chicago and Benedictine University and met with compatriots. To commemorate the 100th anniversary of the founding of the Czechoslovak Republic, the president laid a wreath at the local monument to Tomáš G. Masaryk.

- Slovenský minister zahraničia Miroslav Lajčák rokoval 14. novembra 2018 vo Washingtone so svojím americkým rezortným partnerom Mikom Pompeom. Foto: Archív MZV a EZ SR.
- *Slovak Foreign Minister Miroslav Lajčák held talks in Washington, D.C., with U.S. Secretary of State Michael R. Pompeo on November 14, 2018. Photo: Archive of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs.*

■ Bilaterálne návštevy

V máji 2018 uskutočnil návštevu Bratislavu námestník ministra zahraničných vecí USA pre Európu Wess Mitchell. Prijal ho štátny tajomník MO SR Róbert Ondrejcsák, ktorý vyzdvihol výbornú spoluprácu medzi SR a USA ako strategickým spojencom a ocenil aktívne zapojenie USA v regióne strednej a východnej Európy v oblasti bezpečnosti a obrany. Stretol sa aj so štátnym tajomníkom rezortu diplomacie Ivanom Korčokom, ktorý čoskoro nato odcestoval do Washingtonu za veľvyslance SR v Spojených štátoch.

V máji 2018 sa uskutočnila aj návšteva guvernéra Indiany Erica Holcomba v SR, počas ktorej bolo podpísané Memorandum o porozumení pri spolupráci medzi vládou SR a štátom Indiana.

Podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu Richard Raši vystúpil v júli 2018 na pôde OSN v New Yorku, kde predstavil správu o plnení cieľov udržateľného rozvoja zo strany Slovenska. Následne sa stretol s vedením U. S. Steel v Pittsburghu.

Štátny tajomník MO SR Róbert Ondrejcsák uskutočnil v dňoch 19. – 22. júna 2018 pracovné rokovania v Norfolku a Washingtone. Na stretnutiach rezonovali otázky aktuálnych spôsobilostí členských krajín NATO. Róbert Ondrejcsák v tejto súvislosti hovoril o príprave Bezpečnostnej stratégie SR, Obrannej stratégii SR a Dlhodobého plánu rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj Ozbrojených síl SR do roku 2030. Partneri sa zhodli na urgentnej potrebe obrany proti kybernetickým a hybridným hrozbám na národnej aj aliančnej úrovni.

Prezident SR Andrej Kiska sa v septembri 2018 zúčastnil na Valnom zhromaždení OSN v New Yorku. Sprevádzal ho minister Miroslav Lajčák. Súčasťou sprievodného programu prezidenta bolo vystúpenie na podujatí *Forbes 100 + 100 Years of Innovation* a stretnutia so zástupcami významných slovenských, českých a amerických firiem. Pracovná cesta prezidenta pokračovala v Chicagu, kde navštívil Chicagskú univerzitu a Benediktínsku univerzitu a stretol sa s krajanmi. Pri príležitosti 100. výročia vzniku Československej republiky položil prezident veniec k miestnemu pamätníku T. G. Masaryka.

Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky Miroslav Lajčák 14. novembra 2018 rokoval vo Washingtone s americkým

Foreign Minister Miroslav Lajčák held talks in Washington with Secretary of State Michael R. Pompeo on November 14, 2018. Lajčák informed his counterpart about the fulfillment of Alliance commitments from the NATO summit in Wales and delivered a status update on the modernization projects of the Slovak Armed Forces. The ministers devoted a significant part of the discussion to the situation in Ukraine, in connection with the upcoming presidency of the Slovak Republic in the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE). Lajčák assured his American partner that the stabilization of the situation with Ukraine would be a central element of the upcoming Slovak presidency of the OSCE in 2019.

Minister Lajčák, also signed a bilateral Memorandum of Understanding for international development cooperation between the government of the United States, acting through the development agency USAID, and the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic. By signing the memorandum, both countries launched practical cooperation through joint projects in the Western Balkans region and in the countries of the Eastern Partnership.

On December 12, 2018, Minister of Defense Peter Gajdoš finalized the purchase of fourteen of the newest model of American F-16 fighter jets. The total price of the aircraft, considering the costs of ten years of operation and training, will likely exceed two billion Euros. This is the largest military purchase since the establishment of Slovakia. The signing ceremony took place at the Government Office with Prime Minister Peter Pellegrini, U.S. Deputy Secretary of State John J. Sullivan, and Ana Wugofski, Vice-President of Lockheed Martin Corporation in attendance.

rezortným partnerom Mikom Pompeom. Miroslav Lajčák informoval rezortného kolegu o plnení aliančných záväzkov zo samitu NATO vo Walese a priblížil aktuálny stav modernizačných projektov Ozbrojených súborov SR.

Ministri venovali značnú časť diskusie situácie na Ukrajine, a to v súvislosti s nadchádzajúcim predsedníctvom SR v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE). Miroslav Lajčák ubezpečil Mika Pompea, že práve stabilizácia situácie u nášho východného suseda bude ústredným prvkom nadchádzajúceho slovenského predsedníctva OBSE v roku 2019.

Šéf slovenskej diplomacie Miroslav Lajčák podpísal bilaterálne memorandum o porozumení v oblasti medzinárodnej rozvojovej spolupráce medzi vládou Spojených štátov konajúcou prostredníctvom Agentúry Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (USAID) a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Podpisom memoranda obe krajiny spustili praktickú spoluprácu prostredníctvom spoločných projektov v regióne západného Balkánu a v krajinách Východného partnerstva.

Významný moment v rámci našej obrannej spolupráce nastal 12. decembra 2018, keď minister obrany SR Peter Gajdoš podpísal zmluvu na nákup štrnásťich amerických stíhačiek F-16 v najmodernejšej verzii. Celková cena lietadiel po započítaní nákladov na desaťročnú prevádzku a výcvik zrejme presiahne dve miliardy eur. Ide o najväčší vojenský nákup od vzniku SR. Slávnostný podpis prebehol na Úrade vlády SR, prítomný bol aj premiér SR Peter Pellegrini, námestník ministra zahraničných vecí USA John J. Sullivan a Ana Wugofski, viceprezidentka spoločnosti Lockheed Martin Corporation, výrobcu lietadiel.

Mike Pompeo in Slovakia, Peter Pellegrini in the White House, and Zuzana Čaputová Elected to the Presidency

In 2019, Slovakia was very actively involved in international diplomacy as the chair of the Visegrad Group (V4), the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), and the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) Ministerial Council. Two high-level bilateral visits took place, and on June 15, 2019, the first woman - Zuzana Čaputová - was inaugurated as President of the Slovak Republic. On August 20, she received the new U.S. Ambassador Bridget A. Brink who presented her credentials.

U.S. Secretary of State Mike Pompeo visited Slovakia on February 12, 2019. He was the first high-ranking representative of the U.S. government to pay an official visit to Slovakia since 2005, when President George W. Bush visited Bratislava. Pompeo began his visit with a conversation with President Andrej Kiska, then held talks with Prime Minister Peter Pellegrini and Minister of Foreign Affairs Miroslav Lajčák.

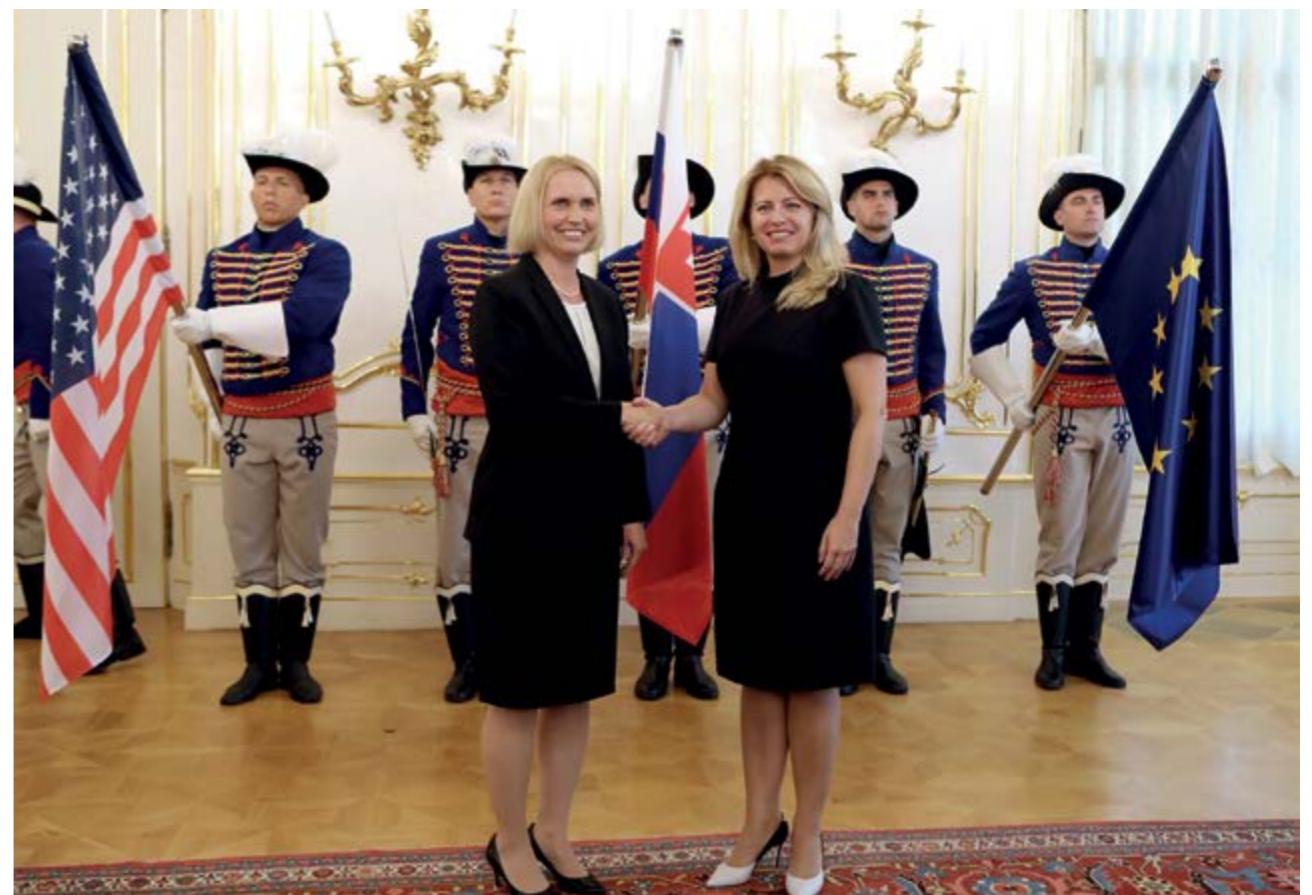

- Šéf americkej diplomacie Mike Pompeo začal oficiálnu návštenu Slovenska 12. februára 2019 rozhovorom so slovenským prezidentom Andrejom Kiskom. Foto: Archív Výkonskectva USA na Slovensku.
- *The U.S. Secretary of State Mike Pompeo began his visit to Slovakia with a conversation with President Andrej Kiska on February 12, 2019. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.*

Mike Pompeo na Slovensku, Peter Pellegrini v Bielom dome a Zuzana Čaputová presidentkou

Slovensko sa v roku 2019 veľmi aktívne angažovalo v medzinárodnej diplomacii - ako predsednícka krajina v troch zo skupeniacach: V4, OBSE a ministerskej rade OECD. Došlo aj k dvom kľúčovým slovensko-americkým návštievam na vysokej úrovni a 15. júna bola inaugu rovaná za prezidentku SR prvá žena - Zuzana Čaputová. Prezidentka prijala 20. augusta 2019 na nástupnej audiencii novú veľvyslankyňu USA Bridget A. Brinkovú, ktorá jej odovzdala poverovacie listiny.

Šéf americkej diplomacie Mike Pompeo navštívil Slovensko 12. februára 2019. Bol prvým vysokoposteným predstaviteľom americkej vlády, ktorý prišiel na oficiálnu návštenu SR od roku 2005, keď Bratislavu navštívil preident

On May 3, the Prime Minister of the Slovak Republic, Peter Pellegrini, was received by U.S. President Donald Trump at the White House. The meeting, which was also attended by Secretary of State Mike Pompeo, the President's National Security Adviser John Bolton, the President's Trade and Industry Adviser Peter Navarro, Deputy Defense Secretary David Norquist, and other prominent members of the U.S. administration, was dominated by the topics of defense and security, strengthening transatlantic cooperation, trade relations between the U.S. and the EU, as well as investments and energy.

Minister Miroslav Lajčák visited Washington several times in 2019. In April, he participated in the conference of NATO foreign ministers and in May and July he visited Washington in the capacity of the Slovak Presidency in the OSCE. In October he held talks with his American counterpart, Secretary Pompeo, focused on the conflict in Ukraine, the integration process of the Western Balkans, and the current state of transatlantic cooperation in the context of the upcoming meeting of NATO leaders in London.

In June 2019, General Tod D. Wolters, Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) and Commander of U.S. Forces in Europe visited Slovakia where he spoke at the annual GLOBSEC conference and conducted bilateral engagements.

U.S. Acting Assistant Secretary of State Philip Reeker participated in an informal July 2019 meeting of Ministers of Foreign Affairs of the OSCE participating states in the High Tatras.

President Čaputová spoke at the UN General Assembly in September 2019 and participated in the event, 30 Years of Democratic Transition in CEE: Unfinished Business?, which was organized by the Slovak think tank GLOBSEC. She also participated at the Slovak Heritage Festival in New Jersey.

In the presence of Prime Minister Peter Pellegrini and Minister Miroslav Lajčák, the new building of the Consulate General of the Slovak Republic in New York was dedicated on December 10, 2019. Slovakia thus received a separate building owned by the state, which can serve the citizens of the Slovak Republic, entrepreneurs, and Slovak compatriots in the largest American city.

- Predsedu vlády SR Petra Pellegriniho prijal 3. mája 2019 v Bielom dome prezydent USA Donald Trump.
Foto: Biely dom.
- *Slovak Prime Minister Peter Pellegrini welcomed by President Donald Trump at the White House on May 3, 2019. Photo: The White House.*
→

George W. Bush. Mike Pompeo začal návštenu rozhovorom s prezidentom Andrejom Kiskom, potom rokoval s predsedom vlády Petrom Pellegrinim a s ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslavom Lajčákom. Čoskoro nato, 3. mája 2019, prijal predsedu vlády SR Petra Pellegriniho v Bielem dome prezydent USA Donald Trump. Stretnutiu, na ktorom sa zúčastnil aj minister zahraničných vecí USA Mike Pompeo, poradca prezidenta pre národnú bezpečnosť John Bolton, poradca prezidenta pre obchod a priemysel Peter Navarro, náčelník ministra obrany David Norquist a ďalší významní členovia administratívy USA, dominovali najmä témy obrany a bezpečnosti, posilňovanie transatlantickej spolupráce, obchodné vzťahy medzi USA a EÚ, ako aj investície a energetika.

Minister Miroslav Lajčák navštívil Washington v roku 2019 opakovane. V apríli to bola účasť na slávnostnom zasadnutí ministrov zahraničných vecí členských krajín NATO pri príležitosti 70. výročia podpisu Washingtonskej zmluvy, v máji a júli išlo o štandardné pracovné cesty najmä z titulu predsedníctva SR v OBSE. 22. októbra minister Lajčák rokoval so svojím americkým rezortným partnerom Mikom Pompeom. Ministri sa venovali najmä konfliktu

The COVID-19 Pandemic, the 2020 U.S. Election, and a Change of Government in the Slovak Republic

2020 was exceptional in terms of the unexpected and unprecedented COVID-19 pandemic, which fundamentally impacted the health, social and economic situation in the U.S. and Europe, and especially in Slovakia. The pandemic influenced social activity, and communication largely shifted to the online space. Both countries helped each other in the repatriation of their citizens, and in the U.S. there was a record-breaking rapid development of effective vaccines against this potentially deadly infection, which helped to suppress the disease.

At a time when Slovakia was hit by a difficult health situation, there was a change of government.

In March 2020, the cabinet of Peter Pellegrini was replaced by the coalition government of Igor Matovič. On April 7, 2020, U.S. Secretary of State Mike Pompeo made a congratulatory phone call to the new Prime Minister of the Slovak Republic.

Experienced diplomat Ivan Korčok was called from the ambassador's post in Washington to become the Minister of Foreign Affairs. After a short mandatory quarantine, and appointment by President Čaputová, he took up his position on April 8 and led the ministry through difficult conditions.

During meetings with American partners, Minister Korčok appealed to the need for regular dialogue between the U.S. and the EU stating, "Our relations are undergoing a serious test; we must not drift apart despite the fact that we have different opinions on several issues. It must be remembered that there is not a single problem or conflict in the world that does not concern the E.U. and the United States together. Therefore, we need to communicate more and strive for joint solutions. Only in this way can we deal with the dramatically changing international environment and maintain the position of the West on the global stage in relation to those who want to fundamentally turn it to their advantage. This is the essence of why the U.S. and the EU need each other today more than ever."

The United States remains a key defense partner of Slovakia. On April 28, 2020, State Secretary of Ministry of Defense Marian Majer informed U.S. Deputy Secretary of Defense for European and NATO policy, Michael C. Ryan, about

na Ukrajine, integračnému procesu krajín západného Balkánu a zhodnotili súčasný stav transatlantickej spolupráce v kontexte nadchádzajúceho stretnutia lídrov členských krajín NATO v Londýne.

V júni 2019 navštívil Slovensko generál Tod D. Wolters, najvyšší veliteľ spojeneckých síl v Európe (SACEUR) a zároveň veliteľ síl USA v Európe. Vystúpil na konferencii GLOBSEC-u a uskutočnil bilaterálnu návštevu SR.

Námestník ministra zahraničných vecí USA Philip Reeker sa zúčastnil v júli 2019 na neformálnom stretnutí ministrov zahraničných vecí účastníckych štátov OBSE vo Vysokých Tatrách.

Prezidentka Zuzana Čaputová vystúpila v septembri 2019 na Valnom zhromáždení OSN. V New Yorku sa zúčastnila aj na podujatí *30 Years of Democratic Transition in CEE: Unfinished Business?*, ktoré zorganizoval slovenský think tank GLOBSEC. Na záver vystúpila aj na krajanskom výročnom Festivalle slovenského dedičstva v New Jersey.

Za účasti predsedu vlády Petra Pellegriniho a ministra Miroslava Lajčáka bola 10. decembra 2019 slávnostne inaugurovaná nová budova Generálneho konzulátu SR v New Yorku. Slovensko sa tak dočkalo samostatnej budovy vo vlastníctve štátu, ktorá môže slúžiť občanom SR, podnikateľom, ako aj krajanom v najväčšom meste USA.

- Za účasti predsedu vlády SR Petra Pellegriniho (tretí sprava) a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka (štvrty sprava) bola 10. decembra 2019 v New Yorku slávnostne inaugurovaná nová budova Generálneho konzulátu SR.
Foto: Archív MZVaEZ SR.
- In the presence of Prime Minister Peter Pellegrini (third to the right) and Minister Miroslav Lajčák (fourth to the right), the new building of the Consulate General of the Slovak Republic in New York was dedicated on December 10, 2019. Photo: Archive of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs.

this during a telephone conversation. They also spoke about the modernization of the Slovak Armed Forces. The new leadership of the Ministry sought to achieve stability and predictability of defense spending with the ambition of 2% of GDP and at least 20% spent on modernization from 2024. Majer presented his U.S. partner with the priorities of the government's program statement as well as the involvement of the Ministry of Defense and the Slovak Armed Forces in the fight against Covid-19 and related measures.

Due to the pandemic, only two significant American visitors came to Slovakia in 2020. Secretary of Commerce for the State of Indiana Jim Schellinger visited Bratislava in January 2020 to discuss further business cooperation with Slovakia. At the beginning of September 2020, Deputy Assistant Secretary of State Matthew Boyse came on a working visit here he negotiated with Foreign Minister Ivan Korčok, the Minister of Defense Jaroslav Nád and the Minister of Finance Eduard Heger. He also visited the National Security Office.

Slovak Minister of Foreign Affairs Ivan Korčok held talks with U.S. Secretary of State Mike Pompeo in Washington on October 22, 2020. At the meeting, the ministers initiated the launch of a strategic dialogue between the Slovak Republic and the United States, with the goal of intensifying and expanding

- Slovenský veľvyslanec Ivan Korčok s manželkou Soňou po odovzdaní poveracích listín prezidentovi USA Donaldovi Trumpovi 18. septembra 2018.
Foto: Biely dom.
- *Slovak Ambassador to the United States Ivan Korčok and his wife Soňa after presenting his credentials to President Donald Trump on September 18, 2018.*
Photo: The White House.

Prepuknutie pandémie COVID-19, volebný rok v USA a zmena vlády v SR

Rok 2020 bol výnimočný z hľadiska neočakávanej a bezprecedentnej pandémie COVID-19, ktorá mala zásadný dopad na zdravotnú, sociálnu a ekonomickú situáciu v globálnom meradle. Pandémia utlmila stykovú činnosť a komunikácia sa vo veľkej miere presunula do online priestoru. Obe krajinu si pomáhali v repatriácii občanov a v USA došlo k rekordne rýchlemu vývoju účinných vakcín proti tomuto smrtiacemu ochoreniu, ktoré dopomohli k potlačeniu ochorenia.

V čase, ked Slovensko postihla zložitá zdravotná situácia, došlo k zmene vlády. Kabinet Petra Pellegriniho striedala v marci 2020 koaličná vláda Igora Matoviča. Dňa 7. apríla 2020 sa uskutočnil gratulačný telefonát ministra zahraničných vecí USA Mika Pompea novému premiérovi SR Igorovi Matovičovi. Za ministra zahraničia bol povolaný z veľvyslaneckého postu vo Washingtone skúsený diplomat Ivan Korčok. Po krátkej poviňnej karanténe sa po menovaní prezidentkou Zuzanou Čaputovou ujíma 8. apríla svojej funkcie a viedie rezort v mimoriadne náročných podmienkach.

Šéf slovenskej diplomacie na stretnutiach s americkými partnermi apeloval na potrebu pravidelného dialógu medzi USA a EÚ. V tejto súvislosti uviedol: „Naše vzťahy prechádzajú vážnu skúšku, nesmieme sa vzdáľovať napriek tomu, že máme odlišné názory na viaceré otázky. Treba si uvedomiť, že nie je jediného problému či konfliktu vo svete, ktorý by sa netýkal spoločne EÚ a USA. Preto musíme viac komunikovať a usilovať o spoločné riešenia. Len tak sa vysporiadame s dramaticky sa meniacim medzinárodným prostredím a udržíme postavenie Západu na globálnej scéne vo vzťahu k tým, ktorí ho chcú zásadne obrátiť vo svoj prospech. Toto je podstata toho, prečo sa USA a EÚ potrebujú dnes viac ako kedykoľvek doteraz.“

Spojené štáty americké zostávajú klúčovým partnerom SR v oblasti obrany. Dňa 28. apríla 2020 o tom informoval počas telefonického rokovania štátneho tajomník MO SR Marian Majer zástupcu ministra obrany USA pre európsku politiku a politiku NATO Michaela C. Ryana. Hovorili aj o modernizácii Ozbrojených síl SR. Nové vedenie rezortu chce dosiahnuť stabilitu a predvídateľnosť výdavkov na obranu s ambíciou 2 % HDP a minimálne 20 % vynaložených na modernizáciu od roku 2024. Majer partnerovi predstavil priority pripravovaného programového vyhlásenia vlády, ako aj zapojenie rezortu obrany a Ozbrojených síl SR do boja proti pandémii COVID-19 a s tým súvisiace opatrenia.

bilateral relations and mutual cooperation, including security and defense, energy, strategic communication, and the fight against cyber threats and disinformation. The agreement in this area was signed by Assistant Secretary of State Philip Reeker and the Political Director at the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic Roman Bužek. Minister Korčok and Secretary Pompeo signed the joint declaration of the Slovak Republic and the United States on 5G network security.

During this visit, on the 105th anniversary of the signing of the Cleveland Agreement, Minister Korčok also laid a wreath on the grave of the prominent Slovak politician and diplomat Štefan Osuský, which is located in Washington's Oak Hill Cemetery.

President Zuzana Čaputová congratulated Joe Biden on his victory in the presidential elections on November 8, 2020: "Congratulations to Joe Biden! Although the official results of the elections have not yet been announced, everything indicates that the Americans have chosen the path of reconciliation and stability from the two offered paths." The President further expressed hope that the future American president will contribute to the further strengthening of transatlantic unity and alliance, to the deepening of cooperation between the U.S. and the EU, and to the involvement and leadership of the United States on the issue of climate change.

- Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok podpísal 22. októbra 2020 vo Washingtone s ministrom zahraničia USA Mikom Pompeom Spoločné vyhlásenie SR a USA k bezpečnosti sietí piatej generácie (5G).
Foto: Archív MZVaEZ SR.
- Slovak Minister of Foreign Affairs Ivan Korčok (left) and U.S. Secretary of State Mike Pompeo signed the joint declaration of the Slovak Republic and the United States on 5G network security in Washington, D.C., on October 22, 2020. Photo: Archive of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs.
←

Z dôvodu pandémie v roku 2020 zavítali na Slovensko len dve významné americké návštevy. Minister obchodu štátu Indiana Jim Schellinger navštívil Bratislavu v januári 2020, aby rokoval o ďalšej obchodnej spolupráce so SR. Začiatkom septembra 2020 navštívil Slovensko zástupca štátneho tajomníka ministra zahraničných vecí USA pre európske a euroázijské záležitosti Matthew Boyse. Počas pracovnej návštevy rokoval s ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivanom Korčokom, ministrom obrany SR Jaroslavom Naďom a ministrom financií SR Eduardom Hegerom. Navštívil tiež Národný bezpečnostný úrad.

Minister Ivan Korčok navštívil USA a rokoval 22. októbra 2020 vo Washingtone s ministrom zahraničných vecí USA Mikom Pompeom. Ministri na stretnutí iniciovali spustenie tzv. strategického dialógu medzi SR a USA, ktorý ponúka možnosť zintenzívnenia a rozšírenia dvostranných vzťahov a vzájomnej spolupráce vo viacerých oblastiach vrátane bezpečnosti a obrany, energetiky, strategickej komunikácie a boja proti kybernetickým hrozbám a dezinformáciám. Dohodu v tejto oblasti podpísali námestník ministra zahraničných vecí USA pre európske a euroázijské záležitosti Philip Reeker a generálny riaditeľ Politickej sekcie MZVaEZ SR Roman Bužek. Minister Ivan Korčok podpísal s ministrom Mikom Pompeom Spoločné vyhlásenie SR a USA k bezpečnosti sietí piatej generácie (5G).

Počas tejto cesty minister Ivan Korčok položil pri príležitosti 105. výročia podpisu Clevelandskej dohody veniec na hrob významného slovenského politika a diplomata Štefana Osuského, ktorý sa nachádza na washingtonskom cintoríne Oak Hill.

Dňa 8. novembra 2020 gratulovala Joeovi Bidenovi k víťazstvu v prezidentských voľbách prezidentka Zuzana Čaputová: „Gratulujem Joeovi Bidenovi! Hoci ešte nie sú vyhlásené oficiálne výsledky volieb, všetko nasvedčuje tomu, že Američania si vybrali z dvoch ponúknutých ciest cestu zmierenia a stability.“ Prezidentka ďalej vyslovila nádej, že budúci americký prezident prispeje k ďalšiemu posilňovaniu transatlantickej jednoty a spojenectva, k prehĺbeniu spolupráce medzi USA a EÚ, k angažovaniu sa a líderstvu Spojených štátov v otázke klimatickej zmeny.

The Inauguration of President Joe Biden, the Defense Cooperation Agreement (DCA), and the Outbreak of War in Ukraine

Joseph R. Biden took the oath of office on January 21, 2020 and became the 46th President of the United States following a polarizing campaign, questions over the outcome of the election, and a dramatic riot at the U.S. Capitol on January 6. Slovak political elites and the public mostly accepted this change with great satisfaction. President Biden pledged to strengthen transatlantic relations and U.S. leadership on important global issues.

Because of the pandemic, Slovak Ambassador to the United States Radovan Javorčík presented his credentials in writing on January 18, 2021.

In Slovakia, on January 28, 2021, the new Security Strategy of the Slovak Republic was approved by the National Council of the Slovak Republic. The document states that global security has deteriorated in several respects, which has a direct impact on the security and resilience of the Slovak Republic. The threats and challenges we face are increasingly complex, interconnected, more immediate and have greater implications for our security. The security strategy recalls that the global pandemic has made some of our vulnerabilities visible. At the same time, it accelerated and deepened the already existing trends of weakening multilateralism, renewed geopolitical rivalry, assertive pursuit of individual interests, and continued instability in Europe's neighborhood and regional crises in the world. It names the United States as a strategic transatlantic ally of Slovakia in NATO.

The U.S. Civil-Military Cooperation Team operating in Martin delivered a donation from the United States Embassy intended for all of Martin's elementary schools in February 2021. The gift included 245 ozone generators worth \$75,000, which were supposed to contribute to slowing down and preventing the spread of the COVID-19 disease. State Secretary of the Ministry of Defense Marian Majer took part in the ceremonial event in the premises of Aurel Stodola Elementary School in Záturec (part of the city of Martin).

Commemoration of the 17th anniversary of Slovakia's accession to NATO took place on March 29, 2021. On this occasion, the U.S. Embassy in Slovakia, in cooperation with the Ministry of Defense and the Air Force of the Armed Forces of the Slovak Republic, presented a short video that captures the training of

Nástup prezidenta Joesa Bidena, Dohoda o obrannej spolupráci (DCA) medzi USA a SR a prepuknutie vojny na Ukrajine (2021 – 2022)

Začiatkom roka 2021 bola udalosťou celosvetového významu výmena v Bielom dome. Po polarizujúcej kampani, spochybňovaní výsledku volieb a dramatickom útoku rozvášneného davu 6. januára na Kapitol zložil 21. januára sľub Joe Biden a stal sa 46. prezidentom USA. Slovenské politické elity i verejnosť prijali túto zmene vo veľkej väčšine s uspokojením. Prezident Biden prisľúbil, že posilní transatlantické vzťahy a lídrovanie USA v dôležitých globálnych témach.

Veľvyslanec Radovan Javorčík odovzdal 18. januára 2021 poverovacie listiny písomnou formou, a to z dôvodu pandémie.

Na Slovensku došlo 28. januára 2021 po 16 rokoch k schváleniu novej Bezpečnostnej stratégie SR v Národnej rade SR. Dokument konstatuje, že globálna bezpečnosť sa vo viacerých ohľadoch zhoršila, čo má priamy dosah na bezpečnosť a odolnosť SR. Hrozby a výzvy, ktorým čelíme, sú čoraz zložitejšie, previazanejšie, bezprostrednejšie a majú väčšie dôsledky na našu bezpečnosť. Bezpečnostná stratégia pripomína, že globálna pandémia zviditeľnila niektoré naše zraniteľnosti. Zároveň urýchla a prehĺbia už existujúce trendy oslabovania multilateralizmu, obnoveného geopolitického súperenia, asertívneho presadzovania individuálnych záujmov a pokračujúcej nestability v susedstve Európy a regionálnych kríz vo svete. USA pomenúva ako strategického transatlantického spojence SR v NATO.

Vo februári 2021 Americký tím pre civilno-vojenskú spoluprácu, ktorý pôsobil v Martine, odovzdal dar Veľvyslanectva Spojených štátov amerických určený pre všetky martinské základné školy. Išlo o 245 ozónových generátorov v hodnote 75-tisíc USD, ktoré mali prispieť k spomaleniu a zamedzeniu šírenia ochorenia COVID-19. Na slávnostnom podujatí v priestoroch Základnej školy Aurela Stodola v Martine-Záturec sa zúčastnil štátny tajomník rezortu obrany Marian Majer.

29. marca 2021 sme si pripomnuli 17. výročie vstupu SR do NATO. Pri tejto príležitosti Veľvyslanectvo USA na Slovensku v spolupráci s Ministerstvom obrany SR a Vzdušnými silami Ozbrojených síl SR predstavilo krátke video, ktoré zachytáva výcvik pilotov nadzvukových stíhacích lietadiel F-16. Slovenskí piloti majú jedinečnú možnosť nadobúdať poznatky priamo od skúsených amerických kolegov.

F-16 supersonic fighter jet pilots. Through this program, Slovak pilots have a unique opportunity to acquire knowledge directly from experienced American counterparts.

Throughout the year, the Slovak Ministries of Defense and Foreign Affairs, under the leadership of Jaroslav Naď and Ivan Korčok, worked intensively on the preparation of the Defense Cooperation Agreement (DCA) between the government of the Slovak Republic and the government of the United States. The process of preparing and approving this document caused an unprecedented wave of sharp internal political disputes and the spread of anti-American rhetoric in the wider society. The communication space was flooded with disinformation, which spread fears about the loss of Slovakia's sovereignty, the placement of American nuclear weapons on our territory, the impunity of American soldiers, and the U.S. coming closer to Russia. Leaders in both Slovakia and the United States strongly refuted these disinformation narratives.

In August 2021, following the fall of Kabul, Afghanistan to the Taliban, the United States and Slovakia worked closely to coordinate the extraction of more than 50 Slovak nationals and Afghans with close ties to Slovakia before the

- Slovenský veľvyslanec Radovan Javorčík počas stretnutia s prezidentom USA Joeom Bidenom v Bielom dome 13. júna 2022. Foto: Biely dom.
- *Slovak Ambassador to the United States Radovan Javorčík during his meeting with President Joe Biden in the White House on June 13, 2022. Photo: The White House.*

V roku 2021 slovenské rezorty obrany a zahraničia pod vedením Jaroslava Naďa a Ivana Korčoka obnovili rokovania na príprave Dohody o spolupráci v oblasti obrany (DCA) medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických. Celý proces prípravy a schvalovania tohto dokumentu vyvolal nebývalú vlnu ostrých vnútropolitických sporov a šírenie antiamerickej rétoriky v širokej spoločnosti, ktorej hlavnými nositeľmi sa stali poslanci strany SMER - sociálna demokracia na čele s Robertom Ficom. Komunikačný priesor zaplavili mnohé dezinformácie, ktoré rozsievali strach zo straty suverenity Slovenska, umiestnenia amerických jadrových zbraní na našom území, beztrestnosti amerických vojakov a približovania USA k Rusku. Členovia vlády i hlava štátu boli demagogicky označovaní za vlastizradcov.

V auguste 2021 po páde Kábulu do rúk Talibánu Spojené štaty americké a Slovensko úzko spolupracovali na koordinácii evakuácie viac ako 50 slovenských občanov a Afgancov s úzkymi väzbami na Slovensko pred stiahnutím síl NATO. Ako uznanie za vynikajúcu americko-slovenskú spoluprácu minister obrany Jaroslav Naď počas slávnostného ceremoniálu na počesť slovenských špeciálnych jednotiek, ktoré vykonávali evakuačné misie, odovzdal americkej veľvyslankyni Brigit Brinkovej osobitnú medailu.

Biely dom 9. apríla 2022, len niekoľko týždňov po začiatku ruskej vojenskej agresie na Ukrajine, informoval, že americký prezent Joe Biden sa podčakoval slovenskej vláde za darovanie systému S-300 Ukrajine. „Chcem podakovať slovenskej vláde za poskytnutie systému protivzdušnej obrany S-300 Ukrajine,“ uviedol Biden s tým, že ukrajinský prezent Volodymyr Zelenskij ho o to viackrát osobne žiadal. Na umožnenie tohto presunu a zaistenie ďalšej bezpečnosti Slovenska Spojené štaty premiestnili na Slovensko americký systém protivzdušnej obrany Patriot.

V septembri 2022 minister obrany SR Jaroslav Naď informoval, že na základe súhlasu Kongresu Spojených štátov Slovensko získa 200 miliónov dolárov z vládnych fondov USA, ktoré môže použiť na nákup americkej vojenskej techniky. Okrem toho môže Slovensko použiť aj ďalších 5,8 milióna dolárov z USA na posilnenie hranice s Ukrajinou a na projekty boja proti hybridným hrozbám.

withdrawal of NATO forces. In recognition of outstanding U.S.-Slovak cooperation, Minister Nad' presented Ambassador Brink with a special medal during a ceremony honoring Slovak special forces who carried out the extraction missions.

On April 9, 2022, just a few weeks after the start of Russian military aggression in Ukraine, the White House reported that U.S. President Joe Biden thanked the Slovak government for donating the S-300 system to Ukraine. “*I want to thank the Slovak government for providing the S-300 air defense system to Ukraine,*” Biden said, adding that Ukrainian President Volodymyr Zelenskyy had personally asked him to do so several times. To enable this move and ensure Slovakia’s continued security, the United States moved an American Patriot missile system to Slovakia.

In September, Slovak Defense Minister Jaroslav Nad' announced that, based on the approval of the U.S. Congress, Slovakia would receive over \$200 million in U.S. government funds to purchase American military equipment. Slovakia received an additional \$5.8 million from the U.S. government to strengthen the border with Ukraine and combat hybrid threats.

■ Bilateral Meetings

On October 28, 2021, U.S. Secretary of Defense Lloyd Austin received Slovak Minister of Defense Jaroslav Nad' at the Pentagon – the first Slovak government representative to visit the United States since the start of the Biden administration. The meeting also took place on the anniversary of the founding of Czechoslovakia. Secretary Austin stressed that the cooperation between the two countries deepened after the establishment of the independent Slovak Republic and today includes several common challenges, including pandemics and hybrid threats. He pointed to the increasing expenditure of Slovakia on defense and modernization of the army and appreciated the contribution of the Slovak Republic to the mission in Afghanistan.

The Defense Cooperation Agreement (DCA) between the Slovak Republic and the United States was signed at the State Department in Washington on February 3, 2022. The signing of this bilateral agreement represented a milestone

- Americký minister obrany Lloyd Austin III. prijal 28. októbra 2021 v Pentagóne šéfa slovenského rezortu obrany Jaroslava Náda.
Foto: Archív Ministerstva obrany SR.
- The U.S. Secretary of Defense Lloyd Austin received Slovak Minister of Defense Jaroslav Nád' at the Pentagon on October 28, 2021. Photo: Archive of the Slovak Ministry of Defense.
→

■ Bilaterálne stretnutia

V októbri 2021 sa uskutočnila prvá návšteva

slovenského vládneho predstaviteľa v USA od nástupu Bidenovej administratívy. Americký minister obrany Lloyd Austin III. prijal v Pentagóne slovenského šéfa rezortu obrany Jaroslava Náda. Poukázali na to, že ich rokovanie sa koná v deň výročia vzniku Československa. Ako podotkol šéf Pentagonu, spolupráca oboch krajín sa prehĺbila po vzniku samostatnej Slovenskej republiky a zahrňa dnes viaceré spoločné výzvy vrátane pandémie COVID-19 alebo hybridných hrozob. Poukázal na zvyšujúce sa výdavky Slovenska na obranu a modernizáciu armády a ocenil príspevok Slovenskej republiky do misie v Afghanske.

Dohoda o obrannej spolupráci (DCA) medzi Slovenskou republikou a USA bola podpísaná na Ministerstve zahraničných vecí vo Washingtone 3. februára 2022 za účasti ministra zahraničia USA Antónyho Blinkena, ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivana Korčoka a ministra obrany SR Jaroslava Náda. Podpis tejto bilaterálnej dohody predstavuje jeden z miľníkov v slovensko-amerických vzťahoch.

in Slovak-American relations. On this occasion, U.S. Secretary of State Antony Blinken received Slovak Ministers of Foreign Affairs Ivan Korčok and Minister of Defense Jaroslav Nad'.

The Slovak parliament approved the agreement on February 9, 2022, which was immediately ratified by President Čaputová. This occurred just few weeks before Russia's invasion of Ukraine on February 24, 2022, which had a profound impact on international relations with global consequences.

During his visit to Washington in February, Minister Ivan Korčok and Director of the United States Agency for International Development (USAID) Samantha Power signed a Memorandum of Understanding between the Ministry of Foreign and European Affairs of the Slovak Republic and USAID in the field of international development cooperation. Director Power then visited Slovakia on April 5, 2022, where she met with Minister Korčok, President Zuzana Čaputová, representatives of civil society, local government, and the media, as well as Ukrainian refugees.

- Pri príležitosti podpisu Dohody o spolupráci v oblasti obrany (Defense Cooperation Agreement) medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických prijal 3. februára 2022 vo Washingtone minister zahraničia USA Antony Blinken ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivana Korčoka a ministra obrany SR Jaroslava Nada. Foto: Archív Ministerstva obrany SR.
- *The U.S. Secretary of State Antony Blinken received Slovak Ministers of Foreign Affairs Ivan Korčok and Minister of Defense Jaroslav Nad' for the signing of the Defense Cooperation Agreement between the United States and the Slovak Republic at the State Department in Washington, D.C., on February 3, 2022. Photo: Archive of the Ministry of Defense of the Slovak Republic.*

- Riaditeľka Agentúry Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (USAID) Samantha Power (uprostred) navštívila Slovensko 5. apríla 2022. V sprievode americkej veľvyslankyne na Slovensku Bridget Brinkovej (vľavo) sa stretla so slovenskou prezidentkou Zuzanou Čaputovou. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- *Administrator of the United States Agency for International Development (USAID) Samantha Power (center) visited Slovakia on April 5, 2022. Accompanied by the U.S. Ambassador Bridget Brink (left) she met with the President Zuzana Čaputová. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.*

Dohoda bola napokon schválená v slovenskom parlamente 9. februára 2022 a prezidentka Zuzana Čaputová ju následne ratifikovala. Stalo sa tak len niekoľko týždňov pred začiatkom ruskej vojenskej agresie na Ukrajine (24. februára 2022).

Počas februárovej návštevy Washingtonu minister Ivan Korčok a riaditeľka agentúry USAID Samantha Power podpísali Memorandum o porozumení medzi MZVaEZ SR a USAID v oblasti medzinárodnej rozvojovej spolupráce. Riaditeľka Power zavítala 5. apríla 2022 do Bratislavu, kde sa stretla so šéfom slovenskej diplomacie Ivanom Korčokom a prijala ju aj prezidentka Zuzana Čaputová. Okrem toho mala sériu mietingov s predstaviteľmi občianskej spoločnosti, samosprávy a médií, ako aj s ukrajinskými utečencami.

Dňa 17. marca 2022 navštívil Slovensko minister obrany USA Lloyd Austin III. Išlo o prvú návštevu šéfa Pentagonu od vstupu SR do NATO v roku 2004. Rezortní ministri potvrdili silné bilaterálne väzby a diskutovali o možnostiach obrannej spolupráce, posilňovaní východnej hranice NATO vrátane vytvorenia spojeneckej jednotky NATO na Slovensku a o ďalších formách pomoci smerom na Ukrajinu. Výnimočnosť tejto návštevy podčiarkol fakt, že Slovensko

U.S. Secretary of Defense Austin visited Slovakia at the invitation of his counterpart Jaroslav Nad' on March 17, 2022. This was the first purely bilateral visit by the head of the Pentagon since Slovakia joined NATO in 2004. Secretary Austin and Minister Nad' confirmed strong bilateral ties and discussed defense cooperation, strengthening NATO's eastern border, including the creation of a NATO allied unit in Slovakia, and other forms of aid to Ukraine. Indiana Governor Eric Holcomb also visited Bratislava in March 2022. Slovakia has cooperated with Indiana for over 30 years and Governor Holcomb was interested in supporting Slovakia during the humanitarian crisis in Ukraine and deepening the long-term relations between the Indiana Army National Guard and the Ministry of Defense of the Slovak Republic. He was received by Prime Minister Eduard Heger, Minister of Defense Jaroslav Nad', and Minister of Foreign Affairs Ivan Korčok.

On March 31, 2022, U.S. Deputy Secretary of State for European and Eurasian Affairs Karen Donfried attended an informal meeting of foreign ministers of NATO's Eastern Flank, the platform known as the Bucharest Nine (B9). The meeting took place in Bratislava and focused on strengthening the defense of the Alliance and its eastern flank following Russia's unprovoked invasion of Ukraine. In the same month Congressmen Mike Quigley, Peter Welch, Sean Maloney, and Jason Crow and Senator Steve Daines visited Slovakia. These visits focused on the development of U.S.-Slovakia bilateral relations in light of Russian aggression in Ukraine.

March 2022 also marked the death of former U.S. Secretary of State Madeleine Albright who passed away at the age of 84 in Washington on March 23, 2022. President Čaputová wrote: "Madeleine Albright, born in Czechoslovakia and a true American patriot, played a key role in our transformation of a nation from behind the Iron Curtain to a nation living and promoting freedom and democracy. Our region was always in her heart, and she will always be in ours. Rest in peace." An interesting link between these personalities is the fact that in December 2022, President Čaputová received the Madeleine Albright Prize for Democracy, awarded to her by the National Democratic Institute.

An event of extraordinary importance in Slovak-American relations was the visit of U.S. First Lady Jill Biden to Slovakia on May 7-9, 2022. She was accompanied by U.S. Deputy Secretary of State for European and Eurasian Affairs Karen Donfried. At the Slovakian-Ukrainian border in the village of Vyšné Nemecké, First Lady Biden met with the Prime Minister of the Slovak Republic Eduard Heger, the Minister of the Interior Roman Mikulec, and volunteers who helped manage the refugee crisis. A powerful gesture was an unannounced and surprising visit to the nearby Ukrainian city of Uzhgorod, where she met the

bolo jedinou krajinou, ktorú Lloyd Austin III. bilaterálne navštívil v rámci cesty do Európy, kde sa zúčastnil na rokování členských krajín NATO v Bruseli.

Koncom marca 2022 navštívil Bratislavu Eric Holcomb, guvernér štátu Indiana, s ktorým má Slovensko vyše tridsaťročnú spoluprácu. Guvernér sa zaujímal o možnosti podpory Slovenska v čase humanitárnej krízy na Ukrajine, ale aj o prehľbenie dlhodobých vzťahov medzi Indiana Army National Guard a Ministerstvom obrany SR. Prijal ho premiér SR Eduard Heger, minister obrany SR Jaroslav Nad' a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok.

Dňa 31. marca 2022 sa v Bratislave uskutočnilo neformálne zasadnutie ministrov zahraničných vecí východného krídla NATO, platformy známej ako Bukureštská deviatka (B9). Zúčastnila sa na ňom aj námestníčka ministra zahraničných vecí USA pre európske a euroázijské záležitosti Karen Donfried. Diskusia sa zamerala na posilnenie obrany Aliancie a jej východného krídla v čase pokračujúcich vojenských útokov Ruska na Ukrajine.

• Americký minister obrany Lloyd Austin III. (vľavo) počas rokovania so svojím slovenským rezortným partnerom Jaroslavom Nadom v Bratislave 17. marca 2022. Foto: Archív Ministerstva obrany SR.

• The U.S. Secretary of Defense Austin (left) during negotiations with his Slovak counterpart Jaroslav Nad' in Bratislava on March 17, 2022. Photo: Archive of the Slovak Ministry of Defense.

→

- Americkú prvú dámú Jill Bidenovú (vľavo) prijala 9. mája 2022 slovenská prezidentka Zuzana Čaputová. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
First Lady of the United States Jill Biden (left) received by the Slovak President Zuzana Čaputová on May 9, 2022. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.
 ↑

- Prvá dáma USA Jill Bidenová (vľavo v strede) sa 8. mája 2022 stretla na slovensko-ukrajinských hraniciach v obci Vyšné Nemecké s premiérom SR Eduardom Hegerom s manželkou Luciou, ministrom vnútra SR Romanom Mikulcom (stoja vpravo od prvej dámy USA) a dobrovoľníkmi, ktorí pomáhali pri zvládaní utečeneckej krízy. Sprevádzala ju námeštníčka ministra zahraničných vecí USA pre európske a euroázijské záležitosti Karen Donfried (za Jill Bidenovou, v modrom).
Photo: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.
- *The First Lady of the United States Jill Biden (left in the center) visited village Vyšné Nemecké on the Slovak-Ukrainian border on May 8, 2022 with the Prime Minister of the Slovak Republic Eduard Heger with his wife Lucia, the Minister of the Interior Roman Mikulec (standing to the right of the first lady), and volunteers who helped in managing the refugee crisis. First Lady Biden was accompanied by U.S. Assistant Secretary of State for European and Eurasian Affairs Karen Donfried (behind Jill Biden, in blue). Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.*
 ←

V tom istom mesiaci zavítali na Slovensko kongresmani Mike Quigley, Peter Welch, Sean Maloney a Jason Crow a samostatne senátor Steve Daines. Ich návštěvám dominovali otázky spojené s vývojom našich dvojstranných vzťahov vo svetle agresie na Ukrajine.

Smutnou udalosťou v roku 2022 bola smrť bývalej ministerky zahraničných vecí USA Madeleine Albrightovej. Zomrela vo veku 84 rokov vo Washingtone 23. marca 2022. Prezidentka Zuzana Čaputová o nej napísala: „*Madeleine Albrightová, narodená v Československu a skutočná americká vlastenka, zohrala kľúčovú úlohu v našej transformácii národa spoza Železnej opony k národu žijúcemu a presadzujúcemu slobodu a demokraciu. Nás riešili bol vždy v jej srdci a ona bude vždy v našom. Nech odpočíva v pokoji.*“ Zaujímavým prepojením týchto osobností je fakt, že v decembri 2022 získala prezidentka Zuzana Čaputová Cenu za demokraciu Madeleine Albrightovej, ktorú jej udelil Národný demokratický inštitút.

Udalosťou mimoriadneho významu v slovensko-amerických vzťahov bola návštěva prvej dámy USA Jill Bidenovej na Slovensku v dňoch 8. - 9. mája 2022. Sprevádzala ju námeštníčka ministra zahraničných vecí USA pre európske a euroázijské záležitosti Karen Donfried. Na slovensko-ukrajinských hraniciach v obci Vyšné Nemecké sa stretla s premiérom SR Eduardom Hegerom, ministrom vnútra SR Romanom Mikulcom a dobrovoľníkmi, ktorí pomáhali pri zvládaní utečeneckej krízy. Silným gestom bola neohlásená a prekvapujúca návštěva nedalekého ukrajinského mesta Užhorod, kde sa na Deň matiek stretla s manželkou ukrajinského prezidenta Olenou Zelenskou. Stretnutie sa uskutočnilo v škole, ktorá slúži ako dočasná ubytovňa pre ukrajinských utečencov. V Bratislave ju na druhý deň prijala prezidentka Zuzana Čaputová.

wife of the Ukrainian president, Olena Zelenska, on Mother's Day. They met in a school that served as a temporary dormitory for Ukrainian refugees. President Zuzana Čaputová received First Lady Biden in Bratislava the next day.

Economic diplomacy received an important boost during the May 2022 visit of the official delegation led by the State Secretary of the Slovak Ministry of Economy, Karol Galek, to the Global Economic Summit in Indiana. Slovak innovation firms and startups were also part of the delegation.

On May 16, 2022, Minister Korčok, bid farewell to outgoing American ambassador Bridget Brink. Minister Korčok highlighted that, in addition to supporting democracy, human rights, new investments for business, and scientific cooperation, Ambassador Brink contributed to the launch of an intensive strategic dialogue, the signing of the Defense Cooperation Agreement, and the deployment of air defense systems in Slovakia. He awarded her the Golden Plaque of the Minister of Foreign and European Affairs. Ambassador Bridget

- Americký veľvyslanec Gautam A. Rana počas odovzdávania poverovacích listín prezentoval prezidentke SR Zuzane Čaputovej 28. septembra 2022. Foto: Archív Kancelárie prezidenta SR.

The U.S. Ambassador to the Slovak Republic Gautam A. Rana presenting his credentials to Slovak President Zuzana Čaputová on September 28, 2022. Photo: Archive of the Presidential Office of the SR.

- Námestníčka ministra zahraničných vecí USA pre európske a eurázijské záležitosti Karen Donfried a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok počas neformálneho zasadnutia ministrov zahraničných vecí východného krídla NATO, platformy známej ako Bukureštská deviatka (B9), v Bratislave 31. marca 2022. Foto: Archív Veľvyslanectva USA na Slovensku.

The U.S. Deputy Secretary of State for European and Eurasian Affairs Karen Donfried and Slovak Minister of Foreign Affairs Ivan Korčok during an informal meeting of foreign ministers of NATO's Eastern Flank, the platform known as the Bucharest Nine (B9), on March 31, 2022. Photo: Archive of the U.S. Embassy in Slovakia.

Ekonomická diplomacia dostala výnimočný impulz počas májovej návštavy oficiálnej delegácie vedenej štátnym tajomníkom Ministerstva hospodárstva SR Karolom Galekom v Indiane na Globálnom ekonomickom samite. Súčasťou delegácie boli aj slovenské inovatívne firmy a startupy.

16. mája 2022 sa šéf slovenskej diplomacie Ivan Korčok rozlúčil s odchádzajúcou americkou veľvyslankyňou Bridget A. Brinkovou. Minister zdôraznil, že veľvyslankyni sa podarilo okrem podpory demokracie a ľudských práv a nových impulzov pre obchodnú a vedeckú spoluprácu prispieť k rozbehnutiu intenzívneho strategického dialógu, uzavretiu obrannej dohody s USA či rozmiestneniu systémov protivzdušnej obrany na Slovensku. Udelil jej Zlatú plaketu ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky. Bridget A. Brinková zo Slovenska odišla pôsobiť ako veľvyslankyňa USA do ukrajinského Kyjeva. Až do príchodu nového veľvyslanca stál na čele ambasády chargé d'affaires Nicholas Namba. Kariérny diplomat Gautam A. Rana odovzdal 28. septembra 2022 poverovacie listiny prezidentke Zuzane Čaputovej. Po oficiálnom ceremoniáli veľvyslanec Rana položil veniec k pamätníku Brána slobody v bratislavskom Devíne.

Brink left Slovakia to serve as U.S. ambassador to Ukraine. Until the arrival of a new ambassador, Nicholas Namba served as Chargé d’Affaires. Career diplomat Gautam A. Rana presented his credentials to President Zuzana Čaputová on September 28, 2022. After the official ceremony, Ambassador Rana laid a wreath at the Gate of Freedom monument at Devin Castle to recognize the sacrifices of those who died in their pursuit of freedom and democracy.

As a result of the long-term crisis in the government coalition, the Minister of Foreign Affairs Ivan Korčok resigned on September 13, 2022. He was replaced by the experienced diplomat Rastislav Káčer, who previously served as Ambassador to the United States. Shortly after his appointment, Minister Káčer accompanied President Čaputová to the UN General Assembly in New York in September, where he held a series of bilateral negotiations. On the sidelines of this event, President Čaputová briefly met with President Joe Biden.

- Slovenský minister zahraničia Rastislav Káčer sa stretol 29. novembra 2022 na schôdzke ministrov zahraničia členských krajín NATO v Bukurešti so svojím americkým rezortným partnerom Antonym Blinkenom. Foto: Archív MZVaEZ SR.
Slovak Minister of Foreign Affairs Rastislav Káčer met his American colleague Antony Blinken at a meeting of NATO foreign ministers in Bucharest on November 29, 2022. Photo: Archive of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs.

V dôsledku dlhodobej krízy vo vládnej koalícii podal minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivan Korčok 13. septembra 2022 demisiu. V kresle ho vystriedal skúsený diplomat Rastislav Káčer, ktorý slúžil aj ako veľvyslanec v USA. Minister Káčer sprevádzal prezidentku Zuzanu Čaputovú na septembrovom Valnom zhromaždení OSN v New Yorku, kde mal sériu bilaterálnych rokovania. Prezidentka sa okrem účasti na tomto podujatí krátko stretla s americkým prezidentom Joeom Bidenom.

Minister Rastislav Káčer mal 29. novembra na schôdzke ministrov zahraničia členských krajín NATO v Bukurešti možnosť stretnúť svojho amerického kollegu Anthonyho Blinkena. Minister Blinken sa podakoval Slovensku a vyzdvihol americko-slovenské partnerstvo, ktoré sa výrazne prejavuje v spoločnej snahe pomôcť Ukrajine brániť sa proti ruskej agresii, v podpore Ukrajincov a posilňovaní spolupráce v NATO.

Minister Káčer met his American counterpart Anthony Blinken on November 29, shortly after assuming his new post, at the Bucharest meeting of NATO foreign ministers. Secretary Blinken thanked Slovakia and highlighted the strong U.S.-Slovak partnership, which is clearly manifested in the joint effort to help Ukraine defend itself against Russian aggression, in supporting Ukrainians, and in strengthening cooperation in NATO.

The third American-Slovak strategic dialogue was held in Washington on October 2022 at the level of the Director General of the Ministries of Foreign Affairs. Meetings and consultations were held in Washington on the margins of the Strategic Dialogue focused on issues of defense, environment, strategic communication, and fighting disinformation.

President Zuzana Čaputová and the U.S. Special Presidential Envoy for Climate, John Kerry held a brief meeting at the UN Climate Conference COP 27 in Sharm el-Sheikh, Egypt, on November 7-8, 2022.

To support the building of relations with U.S. legislators, the Slovak Embassy in Washington registered the Congressional Slovak Caucus (Slovak Friendship Group in Congress) with the goal to promote development of relations between the Slovak Republic and the United States, and promote the history, culture, and cooperation of our two countries. The group is co-chaired by Congressmen Jim Banks (R) and Frank J. Mrvan (D).

Prezidentka Zuzana Čaputová sa v dňoch 7. - 8. novembra 2022 zúčastnila na 27. konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP27) v egyptskom Šarm-as Šajchu. Stretnula sa tu aj s osobitným vyslancom prezidenta USA pre klímu Johnom Kerrym.

Po virtuálnom stretnutí v roku 2021 sa v októbri 2022 vo Washingtone uskutočnil tretí americko-slovenský strategický dialóg na úrovni generálnych riaditeľov ministerstiev zahraničných vecí. Stretnutiu dominovali konzultácie k otázkam obrany, spravodlivosti a životného prostredia. Rokovali tiež experti na strategickú komunikáciu a boj proti dezinformáciám.

Pre podporu budovania vzťahov s americkými zákonodarcami slovenský začlenitelský úrad vo Washingtone zaregistroval v Kongrese Spojených štátov tzv. Congressional Slovak Caucus - Slovenskú skupinu priateľstva v Kongrese. Jej cieľom je prispievať k rozvoju vzťahov medzi SR a USA a propagácii SR, jej história, kultúry a ekonomickej spolupráce. Spolupredsedami skupiny sú kongresmani Jim Banks a Frank Mrvan.

O autorovi

Pavol Demeš je nezávislý odborník v oblasti občianskej spoločnosti a medzinárodných vzťahov pôsobiaci v Bratislave. Pred Nežnou revolúciou v novembri 1989 pôsobil v biomedicínskom výskume na Univerzite Komenského v Bratislave. Je absolventom Karlovej univerzity v Prahe (1980). Po demokratizačných zmenách v roku 1989 pracoval ako riaditeľ odboru medzinárodnej spolupráce na Ministerstve školstva SR a ako výkonný riaditeľ Slovenskej akademickej informačnej agentúry – Servisného centra pre tretí sektor. Okrem toho pôsobil ako riaditeľ odboru zahraničnej politiky Kancelárie prezidenta SR (1993 – 1997) a v rokoch 1991 – 1992 bol ministrom medzinárodných vzťahov SR. V roku 1999 strávil šesť mesiacov ako analytik vo Woodrow Wilson Center vo Washingtone. Od roku 2000 do septembra 2010 bol riaditeľom pre strednú a východnú Európu v German Marshall Fund of the United States v Bratislave. V súčasnosti je nezávislým analytikom a okrem toho sa venuje fotografovaniu, publikovaniu a má samostatnú reláciu v rámci internej televízie tasr.tv.

Pavol Demeš je držiteľom Ceny EÚ a USA za rozvoj demokracie a občianskej spoločnosti (1998), ceny USAID Democracy and Governance Award (1999), vyznamenania holandskej královnej Rytiere rádu Orange Nassau (2005), Rádu juhoslovanskej hviezdy I. triedy (2005), Ceny za ľudské práva Organizácie médií juhovýchodnej Európy (2009), Medal of Honor, Friends of Slovakia, USA (2011), Ceny ministra kultúry Bulharskej republiky (2014), Czech and Slovak Transatlantic Award (2017) a Zlatej plakety ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (2019).

About the author

Pavol Demeš is an independent foreign policy analyst, civil society expert and TV anchor based in Bratislava, Slovakia. Prior to the "Velvet Revolution" in November 1989, Demes was a biomedical researcher at Comenius University in Bratislava. He is a graduate of Charles University in Prague (1980). After democratic changes in 1989 he served as the Executive Director of the Slovak Academic Information Agency-Service Centre for the Third Sector. From 1991-92 he was the Slovak Minister of International Relations and he also served as Foreign Policy Advisor to the President of the Slovak Republic (1993-97). From 2000 until September 2010 he was the Director for Central and Eastern Europe of the German Marshall Fund of the United States (GMF US). Now he is a non-resident senior transatlantic fellow with GMF US and serves as a board member of the European Endowment for Democracy. He has his own TV program on international relations and diplomacy on the tasr.tv internet TV station (within The News Agency of the Slovak Republic-TASR). He has published numerous articles and books on international relations and civil society and had many photographic exhibitions in multiple countries.

Selected awards: the EU-US Democracy and Civil Society Award (in 1998), the USAID Democracy and Governance Award (1999), Royal Dutch decoration Knight of the Order of Orange Nassau (2005), Yugoslav Star of First Class (2005), South East Europe Media Organisation Human Rights Award (2009), Medal of Honor from the Friends of Slovakia, USA (2011), AIPES Freedom Award (2018), Woodrow Wilson Award (2018), Czech and Slovak Transatlantic Award (2017), Golden Medal of the Slovak Ministry of Foreign and European Affairs (2019).